

Rakkestad kommune

Budsjett 2025 og Økonomiplan 2025 - 2028

Saksnr. 2024/4863-3

Arkiv 151

Dato 04.11.2024

Kommunedirektørens forslag

Innhold

Kommunedirektørens innledende kommentarer	2
Befolkningsutvikling	24
Det økonomiske opplegget for 2025	34
Økonomisk utvikling i planperioden	35
Hovedtallene i budsjettforslaget	40
Sentrale inntekter	40
Finansinntekter og -utgifter	43
Til disposisjon for tjenesteområdene	47
Driftsutgifter per tjenesteområde (1B).....	47
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner.....	48
Pensjon	48
Investeringer i økonomiplanen	52
Investeringstabell for kommunen samlet	53
Oversikt Investering og finansiering.....	59
Utvikling av langsiktig lånegjeld	61
Satsingsområder	64
Kommunedirektør og staber	66
Oppvekst og kultur.....	72
Velferd og levekår.....	83
Helse og mestring.....	93
Areal og infrastruktur	100
Kirkelige fellesråd	107
Fellesutgifter og fellesinntekter.....	108

Vedlegg:

1. Forskriftsrapporter
2. Grunnlag for kommunale gebyrer VARF
3. Gebyrliste m/vedlegg

Kommunedirektørens innledende kommentarer

Kommunedirektøren legger budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 fram for behandling og vedtak av formannskapet og kommunestyret.

Det er et opplegg i to hoveddeler:

Faktabeskrivelse og analyse av den økonomiske utviklingen og stillingen pr. utgangen av 2024.

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028.

Kommunedirektøren ønsker på denne måte å trekke en linje - en rød tråd - fra økonomisk status i 2024 og inn i det økonomiske opplegget og programmet for 2025 og 2025 - 2028.

Hoveddel I

Faktabeskrivelse og analyse av den økonomiske utviklingen og stillingen pr. utgangen av 2024

Så vel kommunen som landet og Europa i en helhet preges i dag av uforutsigbarhet og usikkerhet.

På en rekke av parametere registreres bekymringer, oppbremsinger og tilbakeganger.

Det er stor internasjonal uro og konflikter i og i nærheten av vår verdensdel.

Både rentenivå og prisstigning/inflasjon er i de siste årene høyere enn på lang tid.

Frykten for alvorlige økonomiske tilbakeslag og langvarige nedgangstider er på dagsordenen i mange land.

Rakkestad kommune møtte en annen virkelighet fra 2020.

For første gang på veldig mange år - 2022 - ble regnskapet gjort opp med merforbruk/underskudd.

Ubalansene vokste seg i fjor veldig store.

Rakkestad kommune avla regnskapet med et merforbruk/underskudd på vel 22 millioner kroner.

Hovedtallene (2022 og 2023) er:

Nøkkeltall		Regnskap	Budsjett (31.10.)	Budsjett (1.1.)	Regnskap
		2023	2023	2023	2022
Brutto driftsresultat,	kr.	-10 747 135	-17 238 254	9 020 856	146 624
Netto driftsresultat,	kr.	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-5 887 122
Disponering eller dekning av netto driftsresultat,					
Overføring til investeringer,	Kr.	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne driftsfonds,	"	6 850 513	0	884 638	5 090 193
Avsetninger til bundne driftsfond,	"	-9 471 196	-1 310 194	-1 291 878	-7 811 790
Avsetninger til disposisjonsfond,	"	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond, Dekning av tidligere års merforbruk,	"	-22 409 769	-31 519 046	-9 727 000	-3 165 525
	"	0	0	0	0
Sum disponeringer og deknninger,	kr.	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-5 887 122
Disposisjonsfondet (31.12.),	kr.	93 317 192			115 726 962

Kommunedirektøren viser til økonomirapportene pr. 30.4. og 31.8.2024.

Det går mot merforbruk/underskudd også i regnskapet for 2024.

Utfordringsbildet tegner seg mangesidig.

Rakkestad kommune håndterer det med få unntak ganske godt.

Kommunedirektøren mener det er oversikt og kontroll på hverdag og ordinær virksomhet.

De økonomiske ubalanser oppstår på grunn av enkelttiltak og enkeltsaker - som begrunner/legitimerer ekstraordinær (for eksempel 1 : 1) oppdekning av personell versus bruker og anskaffelser av tjenester og tilbud enten fra et statlig apparat eller andre aktører.

Spesielt urovekkende og sterk er denne utviklingen blant barn og unge.

De oppgaver det er snakk om må løses med mindre og annen ressursbruk for å gjenvinne det økonomiske handlingsrommet.

Et tilleggselement relaterer seg til at Rakkestad kommune på nytt i 2024 - som gjennomgående for tidsrommet 2018 - 2023 - oppnådde en svakere vekst i sine frie inntekter (skatter og rammeoverføringer) enn størstedelen av kommunene.

Regjeringens opplegg medførte en økning på 4,0 prosent fra 2023, mens gjennomsnittet for kommunene var på 4,7 prosent.

Med en lønnsutvikling prognostisert til 4,9 prosent og annen kostnadsvekst (deflator) beregnet til 4,3 prosent fra 2023 - 2024, ble den reelle inntektsutviklingen for Rakkestad kommune negativ i den samme periode.

Det bildet er som beskrevet gjentakende over år.

Årsakene går tilbake til kommunereformen i 2015 - 2020, revidert kommunalt inntektssystem i 2017, lavere befolkningsutvikling enn gjennomsnittet for landet og svakere uttelling på kostnadsnøkler i utgiftsdelen av inntektssystemet.

Kommunedirektøren har beskrevet de aktuelle utviklingstrekkene som bekymringsfulle.

De er over tid ikke bærekraftige.

Kommunedirektøren la fram et budsjett 2024 i balanse og en økonomiplan 2024 - 2027 med et visst handlingsrom.

Det ble flyttet på i størrelsesorden 40 millioner kroner p.a. for å oppnå ønskede resultater.

Kommunedirektøren har fulgt opp budsjettet månedlig og utarbeidet reviderte drifts- og investeringsbudsjetter pr. 30.4. og 31.8.2024.

Rakkestad kommune realiserer endringer, omstillinger og reduksjoner i den fastsatte netto størrelsesorden på kr. 30 595 000.

Alle andre forutsetninger stabile, hadde altså kommunen kunnet realisere ny økonomisk balanse i 2024.

Det lar seg - primært på grunn av ytterligere vekst i enkelttiltak og enkeltsaker og mulig svikt i kommunesektorens skatteinntekter - ikke gjennomføre.

Kommunedirektøren mener dog at kommunen nærmer seg denne målsettingen i inneværende år.

Det kan derfor være mulig igjen å oppnå økonomisk balanse i 2025.

Kommunedirektøren vurderer at Rakkestad kommune kan gjøre opp sitt regnskap for 2024 med et merforbruk på i beste fall 5 - 10 millioner kroner, mediumalternativ 10 - 15 millioner kroner og i verste fall 15 - 20 millioner kroner.

Det intervallene synliggjør er at usikkerhet og risiko i kommuneøkonomien aldri før har vært så stor på lokalt og sentralt nivå.

Hovedårsakene til at kommuner over hele i landet har gått inn i en økonomisk krise er:

Vedvarende høy pris- og lønnsvekst over tre - fire år - som har blitt utilstrekkelig kompensert for av staten i de frie inntektene.

Økende renteutgifter fordi at sentralbanken har hevet styringsrenten fra 0 - 4,5 prosent på tre - fire år og at kommunene samlet sett har firedoblet gjelden sin etter 2000.

Stigende kostnader til omsorg og pleie i hele alderspekteret av befolkningen (barn, unge, voksne og eldre) i 85 prosent av kommunene.

Kostnadskrevende bosettinger av ukrainske og andre flyktninger i de siste årene.

Høye skatteinntekter i flere år har dekket over underliggende balanseutfordringer i kommuneøkonomien.

Beregnet realvekst i de frie inntekter har mer enn blitt spist opp av demografiendringer, stigende pensjonsutgifter og oppgaveendringer mellom staten og kommunene.

Kommunenes Interesseorganisasjon (KS) opererer med at kommunene pr. oktober 2024 er underfinansiert og i ubalanse med ca. 15 milliarder kroner.

Det utgjør i så fall 22 - 24 millioner kroner for Rakkestad kommune.

Hoveddel II

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028

Regjeringen la 7. oktober 2024 fram sitt forslag til statsbudsjett for 2025.

Frie inntekter

Skatter, skatteutjevnerende tilskudd og rammeoverføringer - såkalte frie inntekter - er kommunenes hovedinntektskilde. De utgjør opp mot 75 prosent av Rakkestad kommunes samlede ressurser.

Disse inntektene er helt avgjørende for kommunens bærekraft og stabilitet.

Etter 2017 og til 2024 hadde Rakkestad kommune gjennomgående veldig lav vekst i sine frie inntekter.

Årsakene til denne utviklingen er det redegjort for foran i disse kommentarene til budsjettet og økonomiplanen.

Det skyldes først og fremst kommunereformen i 2015 - 2020 og revisjonen av inntektssystemet i 2017, og dessuten en lavere befolkningsøkning enn gjennomsnittet for landet og svakere uttelling på kostnadsnøkler/kostnadskriterier i inntektssystemet.

Mindreveksten det er snakk om, har gjerne ligget i intervallet 0,5 - 1,0 prosent.

Det tilsvarer en inntektseffekt på 2,5 - 5,0 millioner kroner hvert år.

Når perioden strekker seg over seks - sju år, er det samlede utslag p.a. stort - en størrelsesorden på minst 15 millioner kroner.

Et nytt inntektssystem for kommunene trer i kraft fra 1.1.2025.

Det inneholder disse hovedelementene:

Skatt- og inntektsutjevning,

Økt inntektsutjevning slik at alle kommuner får minst 95 prosent av gjennomsnittlig skatteinntekt.

Skatt på utbytte tas ut av skattegrunnlaget til kommunene.

Halvering av kommunene sin andel av formueskatten - noe som erstattes med mer av inntektsskatten.

Utgiftsutjevning,

Oppdatert kostnadsnøkler.

Alle kommunene får fullt basistilskudd.

Levekårskriterium får økt vekt.

Regionalpolitiske tilskudd,

Viderefører distriktstilskudd i sør og nord.

Ny distriktsindeks legges til grunn.

Utvider inntektsgrense for Sør-Norge.

Veksttilskuddet videreføres, men med redusert sats.

Regionssentertilskuddet avvikles.

Endringer i ordningen for ressurskrevende tjenester,

PU-kriteriet gis mindre vekt i utgiftsutjevningen.

Det etableres to egenandeler for kompensasjon av utgifter utover innslagspunkt - en lik andel pr. innbygger og en andel på 10 prosent av gjenværende utgifter.

Rakkestad kommune oppnår en større andel av kommunenes samlede frie inntekter (skatter, skatteutjevrende tilskudd og rammeoverføringer) med det reviderte inntektssystemet.

Kommunedirektøren anslår effekten til mellom 17 og 18 millioner kroner for 2025 sammenlignet med modellen som gjaldt til og med 2024.

Det er betydelig - opp mot 2 prosent av kommunens brutto driftsinntekter.

Regjeringen beregner at de frie inntekter (skatter, skatteutjevrende tilskudd og rammeoverføringer) utgjør kr. 654 877 000 i 2025.

Det medfører en vekst på kr. 45 091 000 - 7,4 prosent - fra det opprinnelige statsbudsjettet for 2024.

For Østfoldkommunene samlet er økningen på 6,3 prosent.

Kommunedirektøren vurderer den inntektsvekst som beskrevet som isolert sett god og at den som sådan snur inntektsutviklingen i de siste sju - åtte årene.

Konsekvenser i 2025 av sviktende skatteinntekter i 2024

Det tegner seg i øyeblikket en økonomisk krise i kommunene over hele landet.

Et element av det er en stor svikt i skatteinntekter i 2024 sammenlignet med statsbudsjettet.

Regjeringen beregnet mindreinntektene til 1,5 milliarder kroner i kommuneproposisjonen for 2025 og 4 milliarder kroner i statsbudsjettet for 2025.

Kommunedirektøren tror skattesvikten kan bli på 6 - 7 milliarder kroner.

Kommunesektorens Interesseorganisasjons (KS') tall fra oktober (2024) underbygger kommunedirektørens overslag.

De samlede skatteinntekter for Rakkestad kommune kan dermed bli ca. 10 millioner kroner lavere enn forutsatt i det opprinnelige statsbudsjettet.

Kommunedirektøren påpeker at mindreinntekter av skatter videreføres inn i 2025 og på den måte genererer ny skattesvikt i 2025 dersom de ikke blir kompensert.

Det er med andre ord risiko for at økningen av frie inntekter fra 2024 til 2025 bare er på ca. 35 millioner kroner eller 5,8 prosent.

Et slikt scenarie er et noe annet enn statsbudsjettets premisser.

Eiendomsskatt

Rakkestad kommune skriver ut eiendomsskatt med 4,00 promille på boliger og fritidseiendommer og 4,75 promille på næringseiendommer i 2025 og 2025 - 2028.

Det er samme nivå som i de siste årene.

Kommunedirektøren regner med inntekter i størrelsesorden 36,4 millioner kroner - 38,9 millioner kroner av eiendomsskatt hvert år i økonomiplanperioden.

Amortiseringstilskudd

Rakkestad kommune mottar rente- og i enkelte tilfelle avdragkompensasjon for låneopptak til finansiering av omsorgsboliger og skolebygg tidlig på 2000-tallet.

Disse ordningene fases i sin helhet ut i de nærmeste fem - ti årene.

Kommunedirektøren budsjetterer med kr. 2 187 000 i øremerket tilskudd til dette formål i 2025 og videre utover i økonomiplanperioden.

Integreringstilskudd

Asyl- og flyktningstilstrømmingen til Norge og Europa har tatt seg opp som følge av spesielt krigen i Ukraina.

Rakkestad kommune mottok til sammen ca. 100 flyktninger i 2022 og 2023.

For å fokusere sterkere på integrering i samfunn, arbeid og utdanning av allerede ankomne mennesker, bestemte kommunestyret ikke å gjøre ytterligere ordinære bosettinger i 2024.

Både det lokale og regionale apparatet på området har store kapasitets- og andre vanskeligheter i sin virksomhet.

Av denne grunn er det på sin plass ikke å bosette flere flyktninger den nærmeste tiden, og heller styrke tilbud og tjenester til de som allerede har kommet hit.

Både regjeringen og Kommunesektorens Interesseorganisasjon (KS) uttaler etterhvert også at landets mottakstall og mottaksambisjoner ikke er bærekraftig og at kommuner gjennomgående med hensyn til bosettingsevne og bosettingskapasitet har nådd et metningspunkt.

Det tas derfor ned.

Analyser av kommunenes økonomiske situasjon og utvikling, peker direkte på kostbare bosettinger av ukrainske og andre flyktninger etter pandemien, som en av seks - åtte årsaker til omfanget av den økonomiske krisen i kommunene i 2023 - 2025.

Fortsatt vil det kunne skje flyktningebosettinger etter særskilte kommunale vedtak og familiegjenforeninger etter de regler som gjelder for det.

Kommunedirektøren holder for øvrig døren åpen for en EMF - Bosetting/EMF - Tiltak (bofelleskap for enslige mindreårige flyktninger) - som kommunen har etablert to ganger tidligere og egentlig lyktes ganske godt med.

Det legges i tilfelle fram en enkeltsak på denne problemstillingen for velferdsutvalget og kommunestyret i første kvartal 2025.

Rakkestad kommune mottar integreringstilskudd for bosatte flyktninger i fem år og personer i familiegjenforeningssaker i tre år.

De er høyest i de første par årene og faller deretter til de er helt borte etter fem år og tre år.

Intensjonen er at menneskene da er integrert i og i prinsippet selvgående i det norske samfunnet.

Både for kommunen og flyktningene er det viktig å lykkes på dette punkt.

Det er budsjettert med kr. 13 709 000 i integreringstilskudd i 2025.

Det faller utover planperioden.

Kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanframlegg legger ikke opp til ordinære bosettinger av flyktninger i 2025 og 2025 - 2028.

Brukerbetalinger og andre salgs- og leieinntekter

Rakkestad kommune har forskjellige brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter til sammen i intervallet 110 - 130 millioner kroner p.a. i 2025 og 2025 - 2028.

Fra det ene året og til det neste korrigeres de med i utgangspunktet kommunal deflator (4,1 prosent) eller med særskilte reguleringsmekanismer som måtte være bestemt på ulike områder (for eksempel barnehage, egenandelsordningen/prissikringsordninger i helse-, pleie- og omsorgstjenestene og særregler for vann, avløp og renovasjon o.a.).

Rakkestad kommune er fremdeles (oktober 2024) i dialog og prosess med NAF om størrelse av festeavgift og andre avtalevilkår for glattkjøringsbanen i Rudskogen Næringsområde.

Utfallet er enda usikkert.

Rakkestad kommunes festeavgift av tiltaket vil i de nærmeste ti årene (2024 - 2034) plassere seg i intervallet kr. 300 000 - kr. 663 500 pr. år.

Det er budsjettert med kr. 663 500.

Som en følge av miljø- og klimaambisjoner i samfunnet og miljø- og klimakrav av staten gjennom statsforvalterne, gjør de aller fleste kommuner nå store investeringer på selvkostområdene (vann, avløp og renovasjon).

Innbyggerne og næringslivet finansierer disse tiltakene med betaling av årsgebyrer for tjenestene.

De øker nå gjennomgående kraftig - med høye prosentpoeng - fra år til år.

Kommunedirektøren har over noen år overfor forskjellige statlige myndigheter pekt på tiltak og ordninger som kunne dempet den gebyrveksten det er snakk om.

Enda er det resultatløst.

Spesielt om årsgebyrene for selvkostområdene

En følge av allmenne miljø- og klimahensyn, miljø- og klimaambisjoner og direkte miljø- og klimakrav av myndighetene, er at kommunene for tiden investerer tungt i vannforsyning, avløpshåndtering og renovasjonstiltak.

Utgiftene ved de forskjellige utbyggingsprosjekter utlignes nå på og dekkes av husholdninger og næringsliv i form av årsgebyrer på tjenestene.

En vekst i disse gebyrene på tosifrede prosentpoeng fra det ene året og til det neste, er ikke uvanlig etter hvert som investeringene drar av gårde.

Utviklingen som beskrevet, har etter 2022 blitt forsterket av sterk prisstigning på energi og andre innsatsfaktorer, nedadgående vannforbruk og et høyere rentenivå i samfunnet.

Kommunedirektøren har over noen år overfor forskjellige statlige myndigheter pekt på tiltak og ordninger som kunne dempet den gebyrveksten det er snakk om.

Enda er det resultatløst.

Rakkestad kommune er i gang med rehabiliterings-, separasjons- og saneringprosjekter på vann- og avløpsnett, tiltak i renovasjonsordningen og i forberedelse- og planleggingsfasen av nytt avløpsrensaneanlegg på Bodal.

Det er sammenlagt de største investeringene for kommunen noen gang.

De kommer til å generere nye nivåer for selvkostgebyrer til innbyggere og næringsliv om bare få år.

Kommunedirektøren legger dog opp til nullvekst eller bare en moderat økning i betalingsattsene for vann, avløp, slam og renovasjon fra 2024 - 2025 - på grunn av blant annet forsinkelser i forberedelser og planlegging av tiltak og at også grunnundersøkelser, materialanskaffelser og vanskelige grunnforhold drar gjennomføringstakten ut i tid.

Det dreier deg i stor grad om faktorer som er utenfor kommunens kontroll.

Kommunedirektøren beregner dessuten et noe høyere vannforbruk p.a. (vann og avløp) enn for 2024.

Utviklingen i de aktuelle årsgebyrer fra 2024 - 2025 er som følger:

Fastledd - vann og avløp,	4,00	prosent
Vann - Kubikkmeter,	3,18	prosent
Avløp - Kubikkmeter,	0,00	prosent
Slam,	0,00	prosent
Renovasjon,	3,00	prosent

Kommunedirektøren viser til tabelldelen av budsjett- og økonomiplanframlegget for utviklingen for 2025 - 2028.

Investeringsprogrammet på vann- og avløpsområdet 2025 - 2028

Rakkestad kommune har besluttet og står i budsjett- og økonomiplanperioden overfor veldig omfattende rehabiliterings-, sanerings- og regulære investeringstiltak innenfor såvel sin vannforsyning som avløpshåndtering.

Utbygging av Bodal Renseanlegg er det klart største enkeltprosjektet.

Kommunedirektøren peker på overnasjonale og statlige miljø- og klimakrav til kommunene, og delvis etterslep i kommunal fornyelse og vedlikehold av sine anlegg, som hovedårsaker til de investeringer det er snakk om.

Det er på nåværende tidspunkt av flere årsaker betydelig usikkerhet og risiko relatert til prosjektene og deres gjennomføring.

Rakkestad kommune finansierer konsekvensene av investeringene gjennom årsgebyrer på vann- og avløpstjenester til husstander og næringslivet.

Disse betalingsstatsene er beregnet å vokse kraftig fram mot 2030.

Kommunedirektøren påpeker at med den usikkerhet og risiko som enda er til både investeringsnivå (kostnadsvekst m.m.) og andre rammefaktorer (rentenivå m.m.), kan gebyrutviklingen i gitte tilfelle bli langt verre enn det som har blitt forespeilet.

Det kan medføre uventede og store konsekvenser av både mer begrenset og samfunnsmessig karakter.

Kommunedirektøren vurderer at kommunedirektøren, kommunalsjefen for areal og infrastruktur og formannskapet bør ha særskilt dialog om status og utvikling på det pågående investeringsprogrammet innen vann og avløp gjennom 2025.

Rudskogen Næringsområde - Vann og avløp

Rudskogen Næringsområde omfatter store arealer, og det er hvert år stadige utvidelser av eksisterende og ny virksomhet på stedet.

Energiforsyning er en flaskehals for utvikling og utbygging.

Det samme er i minst like stor grad vannforsyning og avløpshåndtering.

Rudskogen Næringsområde har i dag bare lokale vannforsynings- og avløpshåndteringsanlegg.

Det er sårbart og svært risikofullt - med hensyn til både forsvarlighet og kapasitet - og rett og slett ikke holdbart i forhold til videre utvikling og utbygging av området.

Kommunedirektøren tilrår formannskapet og kommunestyret å sette problemstillingen på sin dagsorden allerede i januar - februar 2025 - som grunnlag for å fastsette strategi, målsettinger og tiltak for sakskomplekset innenfor økonomiplanperioden 2025 - 2028.

Det er ikke satt av investeringsressurser for Rudskogen Næringsområde (vann og avløp) i dette økonomiplanframlegget.

Lønns- og prisutviklingen

Lønnsbudsjettet har gjennomgående blitt korrigert med regjeringens anslag for lønnsvekst på 4,5 prosent fra 2024 - 2025.

De øvrige driftsbudsjetter er regulert med kommunal deflator (4,1 prosent) eller det er andre påslag etter de forutsetninger og premisser som måtte gjelde.

Kommunedirektøren vurderer usikkerhet relatert til disse korreksjonsmekanismene basert på situasjonen i samfunnet i bred målestokk.

Driftssituasjon, driftsnivå og driftsbudsjett

Kommunedirektøren beskriver i avsnittene foran den økonomiske og finansielle utviklingen og situasjonen for Rakkestad kommune i de siste årene.

Den er i hovedtrekk som følger:

Perioden 2015 - 2020,

Bra økonomisk bærekraft og stabilitet - med netto driftsresultater på 2 - 4 prosent av brutto driftsinntekter (handlingsrom) hvert år.

Et disposisjonsfond (driftsreserver og driftsbuffer) på vel 16 prosent av brutto driftsinntekter pr. 31.12.2021 ble bygget opp.

Perioden 2020 - 2024,

For 2020 og 2021 ble regnskapene bare såvidt avlagt i balanse, det endte opp med et mindre merforbruk i 2022 og for 2023 og 2024 har det blitt et bekymringsfullt og stort underskudd på driften.

Årsakene er det redegjort for over.

Et betydelig andel av disposisjonsfondet (driftsreserver og driftsbuffer) anvendes for å dekke opp for merforbruket i virksomheten.

Perioden 2025 - 2028,

Kommunedirektøren vurderer at Rakkestad kommune ikke oppnår målsettingen om å etablere ny økonomisk balanse i 2024, men at merforbruket (forbehold om skattesvikt) blir mindre enn i 2023.

Det kan være mulig og det er nødvendig å realisere ny budsjettbalanse i 2025.

Kommunedirektøren mener at disposisjonsfondet - situasjonen og utviklingen lagt til grunn - bare kan dekke merforbruk i en størrelsesorden som i 2023 og 2024 i 2025.

Det bør legges til grunn at driftsreserver og driftsbuffer er på et minimumsnivå i 2026.

Ståstedet og utsiktene som de er sammenfattet i dette avsnittet, setter premissene for budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028.

Kommunedirektøren har kommet fram til at tiltak i størrelsesorden kr. 15 000 000 - 1,5 - 2,0 prosent av driftsbudsjettet - er påkrevde for å balansere kommuneøkonomien i det nærmeste året.

Det innebærer fortsatte endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av kommunens virksomhet.

Rammer for drift av Rakkestad kommune for 2025 og 2025 - 2028

Endringer, omstillinger og rene reduksjoner i det omfang det er snakk om i 2023, 2024 og etter hvert 2025, fordrer forankring, dialog, prioritering og samhandling mellom involverte aktører og framdrift og gjennomføringskraft i de forskjellige prosjektene.

Kommunedirektøren har ledet dette arbeidet.

Både politisk nivå, administrativ ledelse og tillitsvalgt- og verneapparatet er involvert løpende i de programmer som er utformet og gjennomført.

Kommunedirektøren vurderer at Rakkestad kommune oppnår effekter i 2024 (kr. 30 595 000) som forutsatt i budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027.

Når ny økonomisk balanse likevel ikke oppnås, skyldes det fortsatte aktivitets- og utgiftseskaleringer - relatert til primært såkalte enkelttiltak og enkeltsaker - i oppvekst og kultur og velferd og levekår.

Kommunedirektøren påpeker det som kommunens største usikkerhets- og risikoområde, og dermed det utviklingstrekk som kan dra mot at den økonomiske ubalansen slår mer varig rot.

For første gang på mer enn ti år oppnår kommunene ikke sine beregnede og forespeilte skatteinntekter.

Svikten er i statsbudsjettet 2025 - presentert av regjeringen i oktober 2024 - stipulert til 4 milliarder kroner i 2024.

Kommunedirektøren mener at den kan bli 6 - 7 milliarder kroner.

For Rakkestad kommune utgjør det i så fall opp mot 10 millioner kroner i 2024 - som den vil kunne dra med seg inn i sitt økonomiske opplegg for 2025.

Det er den samme situasjon og utvikling som i de øvrige kommunene i landet, og som er hovedgrunnlaget for den krise som regjeringen og KS også nå tegner for kommunesektoren.

Kommunedirektøren håper det resulterer i at Stortinget - i en salderingsproposisjon for statsbudsjettet før jul - styrker kommuneøkonomien (inklusive kompenserer for bortfall av skatteinntekter) for både 2024 og 2025 utover det som allerede er forslått.

Det er en absolutt nødvendighet for å opprettholde eksisterende tilbud og oppfylle rettigheter som brukere og innbyggere har fått gjennom lovgivningen.

Kommunedirektøren tror for øvrig ikke lenger at Storting, regjering og til slutt kommuner, løser de velferds- og andre utfordringer som har oppstått med nye bevilgninger alene.

Det må til reformer av strukturer, ordninger og rettigheter på en lang rekke områder - for å harmonisere offentlige og kommunale forpliktelser bedre mot det som er eller bør være et personlig ansvar.

Kommunedirektøren mener at Rakkestad kommune kan gjøre opp sitt regnskap for 2024 med et merforbruk på i beste fall 5 - 10 millioner kroner, mediumalternativ 10 - 15 millioner kroner og i verste fall 15 - 20 millioner kroner.

Det intervallene synliggjør er at usikkerhet og risiko i kommuneøkonomien aldri før har vært så stor på lokalt og sentralt nivå.

Kommunedirektøren opererer med disse rammer for kommunedirektør og staber og kommuneområder i 2025 - som deres virksomhet skal holde seg innenfor:

Rammeområder,		Rammer for 2025	Rammereduksjon fra 2024
Kommunedirektør og staber,	kr.	95 671 000	2 300 000
Oppvekst og kultur,	"	188 811 000	4 300 000
Velferd og levekår,	"	194 737 000	4 500 000
Helse og mestring,	"	117 935 000	2 700 000
Areal og infrastruktur,	"	26 074 000	1 200 000
Sum,	kr.	623 228 000	15 000 000

Kommunedirektør, stabsledere og kommunalsjefer har gjennom høsten - august - oktober 2024 - valgt ut og prioritert tiltak for gjennomføring i 2025 - og 2025 - 2028 - opplegget.

Parallelt med budsjett- og økonomiplanutarbeidelsen og budsjett- og økonomiplanframleggelsen for politisk nivå, involveres tillitsvalgt- og verneapparatet i prosessene og prosjektene.

Kommunedirektøren viser til kommunelovens § 14 - 4 - Økonomiplan og årsbudsjett - som regulerer kravene til årsbudsjettet og økonomiplanen og § 14 - 5 - Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring - som omhandler effektene av årsbudsjettet.

Det heter i kommunelovens § 14 - 4 - Økonomiplan og årsbudsjett:

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11- 1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

Videre sier kommunelovens § 14 - 5 - Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring:

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer. Første punktum er ikke til hinder for at kommunestyret eller fylkestinget kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Første punktum gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta.

Kommunestyret eller fylkestinget skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni.

Arbeidsdelingen mellom politisk nivå og administrativ ledelse er at kommunestyret og formannskapet gjør veivalg og prioriteringer av tiltakskategorier, mens kommunedirektøren operasjonaliserer og setter dem ut i livet.

Det er det opplegget som er fulgt i dette budsjett- og økonomiplanframlegget.

Kommunedirektøren angir i kategorier hvor endringer, omstillinger og rene reduksjoner plasseres.

Etter at kommunestyret har fattet sitt vedtak om tiltakskategori, operasjonaliseres og gjennomføres det av kommunedirektøren etter dialog og prosess med tillitsvalgt- og verneapparatet og brukerinteresser.

Kommunedirektør og staber

Kommunedirektøren legger til grunn en ramme til kommunedirektør og staber på kr. 95 671 000 i 2025 - en reduksjon på 2,2 prosent fra 2024.

Det planlegger sin drift og aktivitetsnivå i 2025 - 2028 på disse forutsetninger og premisser.

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide med å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Kommunedirektøren opererer med en effekt av disse reduksjonene innenfor dette rammeområdet på opp mot kr. 2 000 000 i 2025 og 2025 - 2028.

Det forutsettes dessuten at Rakkestad kommune oppnår øremerkede tilskudd til utvikling av velferdsteknologi og folkehelseformål - til sammen ca. kr. 400 000 p.a. - i 2025.

Disse oppgaver ivaretas av kommunedirektør og staber. Midlene disponeres til å finansiere denne virksomheten.

Kommunedirektøren vurderer at stab- og støttefunksjoner over flere år har blitt kraftig tatt ned.

Det er på et tidspunkt nødvendig å gjøre tiltak for å bygge opp denne delen av virksomheten.

Kommunedirektøren opererer av denne grunn med tiltak på ca. kr. 900 000 - som det besluttes disponeringen av primært i første halvår 2025.

Drifts- og vedlikeholdsmidler i boligkontoret og forvaltningsenhet Helse er nærmere kr. 500 000 lavere i budsjett- og økonomiplanperioden enn i 2024.

En følge av den lokale ordningen med supplerende eller løpende barnehageopptak og reduksjonen av maksimalpris for barnehageplass, er at tilskudd til private barnehager vokser.

Det er i det perspektivet bevilget og satt av ytterligere kr. 3 250 000 p.a. til formålet i 2025 og 2025 - 2028.

Kommunedirektøren viser for øvrig til egen tabell i avsnittet "Kommunedirektør og staber".

Oppvekst og kultur

Oppvekst og kultur har en ramme på kr. 188 811 000 i 2025 i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 - en nedgang på 2,2, prosent fra 2024.

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som oppvekst og kultur vil arbeide med å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Oppvekst og kultur reduserer årsverkskostnader (funksjonsstillinger, tilrettelagt opplæring) m.m. med ca. kr. 1 555 000 p.a. fra 2025.

Endret elevlogistikk i grunnskolen - implisere egne elever og elever fra andre kommuner - medfører effekter på opp mot kr. 650 000.

Oppvekst og kultur frigjør også ca. kr. 125 000 i fritidsklubben - jf. tekstdelen i avsnittet "Oppvekst og kultur".

Kommunedirektøren viser for øvrig til egen tabell i avsnittet "Oppvekst og kultur".

Velferd og levekår

Velferd og levekår har en ramme på kr. 194 737 000 i 2025 i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 - en nedgang på 2,3 prosent fra 2024.

Kommunedirektøren peker på at det er i dette kommuneområdet at etterspørsel etter og vekst i tjenestetilbud er sterkest og at kommunens driftsutgifter vokser mest.

Det har slått ut i merutgifter og merforbruk i forhold til budsjetttrammen i alle år etter pandemien.

Velferd og levekår sine utføring i forhold til budsjett- og økonomibalanse er derfor i 2025 og 2025 - 2028 en god del større enn den angitte reduksjon av budsjetttramme på 2,3 prosent.

Drivere for eskalerende etterspørsel og vekst i tjenestetilbud og voksende driftsutgifter til tiltak, er i første rekke barnevern, BPA-/avlastnings- o.l. ordninger og bo- og aktivitetstjenester.

Det vises i denne sammenheng til avsnittet "Velferd og levekår".

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide med å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Budsjettet og økonomiplanen inneholder tiltak i den aktuelle forbindelse for ca. kr. 1 850 000 p.a. fra og med 2025.

Velferd og levekår har identifisert og prioritert ytterligere konkrete tiltak for å realisere budsjetttrammen og andre budsjett- og økonomiplanforutsetninger.

De berører samtlige tjenester og enheter i kommuneområdet, og vil innebære et lavere aktivitets- og tilbuds nivå ut mot innbyggere og samarbeidspartnere.

Flere av tiltakene kan videre få konsekvenser for funksjoner som i dag ivaretas av bare en enkelt ansatt.

Det medfører at det er medarbeidere som kan få endrede/andre oppgaver som følge av programmet.

For enkeltheter og detaljer vises det til avsnittet "Velferd og levekår".

Helse og mestring

Helse og mestring har en ramme på kr. 117 935 000 i 2025 i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 - en nedgang på 2,2 prosent fra 2024.

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide for å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Helse og mestring realiserer i den aktuelle sammenheng kr. 1 154 000 i 2025 - som vil bli godt og vel doblet pr. utgangen av 2028.

Så langt - 2023 og 2024 - har hjemmesykepleien blitt skjermet fra tiltak.

Helse og mestring vurderer ikke det som riktig og mulig i 2025 og 2025 - 2028.

Tiltak tilsvarende kr. 1 154 000 - 1,4 årsverk - identifiseres og konkretiseres for gjennomføring tidlig i 2025.

Det vises til avsnittet "Helse og mestring" for enkeltheter og detaljer.

Areal og infrastruktur

Areal og infrastruktur har en ramme på kr. 117 935 2025 i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 - en nedgang på 4,4 prosent fra 2024.

Som kommunedirektøren vurderer det, er bemannings-/personal- og tjenestestruktur annerledes i dette kommuneområdet enn andre steder i organisasjonen.

Kommunedirektøren initierer av denne grunn dialoger og prosesser for utgiftreduserende tiltak - Rakkestadhallene AS, Rakkestad Stadion og Rakkestad Dagsenter - kr. 1 550 000 - og nye inntekter - Politiet og Ringstad AS - kr. 400 000 for å oppnå de målsatte effekter.

Det vises til avsnittet "Areal og infrastruktur" for enkeltheter og detaljer.

Finansielle inntekter og - utgifter

Finansutgifter

Rakkestad kommune har etter flere tiår med omfattende investeringer en relativt høy langsiktig gjeld målt pr. innbygger og som en andel av brutto driftsinntekter.

Den utgjør 971,792 millioner kroner pr. 31.12.2025, passerer 1 milliard kroner i 2026 og ender opp på 1,304 milliarder kroner pr. utgangen av 2028.

Låneportefølgen omfatter regulære investeringslån, lån til vann-, avløps- og renovasjonstiltak og startlån for videre utlån.

Kommunedirektøren budsjetterer renter av lån i samsvar med Kommunalbankens anslag for rentenivå i 2025 - 2028:

År		Budsjettrente
2025	prosent,	4,38
2026	prosent,	3,67
2027	prosent,	3,65
2028	prosent,	3,72

Brutto renteutgifter er beregnet å vokse fra ca. 41,5 millioner kroner p.a. i 2025 og til ca. 46,7 millioner kroner p.a. i 2028.

Det reduserer det økonomiske handlingsrommet vesentlig.

Færre ressurser er tilbake til kjerneoppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

Rakkestad kommune nedbetaler sine låneforpliktelser i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

De årlige avdrag faller fra 36 millioner kroner p.a. i 2025 og til 33,85 millioner kroner i 2028.

Utviklingen henger sammen med at investeringsbudsjettet og investeringsdelen av økonomiplanen, forutsetter at kommunen reiser en betydelig egenkapital til finansiering av sine investeringer i 2025 - 2028.

Rakkestad kommune samlede kapitalutgifter (renter og avdrag av løpende lån) øker altså fra 77,5 millioner kroner p.a. i 2025 og til 80,55 millioner kroner i 2028.

Dette opplegget fordrer at kommunene gjennomfører og lykkes med sine programmer for å skaffe egenkapital til investeringene.

Hvis det ikke skjer mener kommunedirektøren at investeringsaktiviteten bør dempes og egentlig minimeres.

Finansinntekter

Rakkestad kommune beregner renter av bankinnskudd og renter av utlån stabilt i størrelsesorden 8,5 millioner kroner p.a. i 2025 - 2028.

Nivået på disse inntekter avhenger av rentenivå, beholdninger av omløpsmidler og aktivitet av utlånsvirksomhet.

Kommunedirektøren forventer en svakere likviditet og lavere renter utover i budsjett- og økonomiplanperioden.

Det trekker i retning av mindre slike inntekter.

På den annen side kan videre vekst i utlånsporteføljen (startlån for videreutlån), generere renteinntekter som kompenserer for denne utviklingen.

Rakkestad Energi AS leverte et utbytte i 2023 på kr. 3 459 880.

Det ble på kr. 3 376 800 i 2024.

Kommunedirektøren vurderer et utbytte fra dette selskapet og Østfold Energi AS på til sammen kr. 2 679 000 i 2025.

Parallelt med budsjettet og økonomiplanen, behandler formannskapet og kommunestyret en enkeltsak om verddivurdering og mulig salg av aksjene i Rakkestad Energi AS.

Det handler på en den ene siden om å forvalte verdiene selskapet representerer forsvarlig og best mulig - satt opp mot at salgssummen for aksjene kan frigjøre en helt nødvendig egenkapital til finansieringen av nytt sykehjem.

To - tre andre saker om lignende spørsmåls- og problemstillinger for andre aktiva, utredes og forelegges formannskapet og kommunestyret for vedtak i første halvår 2025.

Kommunedirektøren opererer ikke med utbytte fra Rakkestad Energi AS i 2026 - 2028.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat kan uttrykkes som overskuddet på driftsregnskapet (driftsinntekter fratrukket driftsutgifter og netto finansutgifter).

Det utgjør kommunens reserver og buffer (handlingsrom) mot sviktende inntekter og/eller økende utgifter innenfor en periode på et år.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi tilrår at størrelsen av netto driftsresultat det enkelte år bør utgjøre minst 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune hadde i perioden 2015 - 2019 en bærekraftig, stabil og relativt solid økonomi.

Netto driftsresultat var stabilt i intervallet 1,72 - 3,70 prosent av netto driftsutgifter:

2015	2016	2017	2018	2019
1,72	3,70	3,10	3,53	2,87

Rakkestad kommunes økonomiske utvikling tok en annen retning fra 2018 - 2020.

Det skyldes:

- Kommunereform og ny kommunestruktur i 2015 – 2020 og en revisjon av det kommunale inntektssystemet tilpasset den nye modellen i 2017.
- Eiendomsskattefundamentet for bolig- og fritidseiendommer ble svekket i 2020 og 2021 – blant annet ved at skattesatsen først ble satt ned til 5 og deretter til 4 promille.
- Kommunelovens nye økonomibestemmelser trådte i kraft fra 2020 – noe som resulterer i at kommunen fra dette tidspunktet hurtigere må nedbetale sine langsiktige lån.
- Flere enkeltbrukere og enkeltsaker i 2020 – 2024 – som begrunner/legitimerer ekstraordinær (for eksempel 1 : 1) oppdekning av personell versus bruker og anskaffelser av slike tjenester og tilbud i enkelte tilfelle enten fra statlig apparat eller andre aktører.
- Høyere strøm- og energipriser i andre halvdel av 2021 og gjennom 2022 - 2024.
- Prisstigningen skjøt fart mot slutten av Covid 19 pandemien (ultimo 2021 og primo 2022) – en utvikling som har fortsatt i 2023 og inn i 2024.
- Norges Banks styringsrente har beveget seg oppover fra 0,0 prosent i september 2021 til 0,5 prosent i desember samme år, 2,75 prosent i desember forrige år og 4,5 prosent i desember 2023.

Netto driftsresultat er i tidsrommet 2020 - 2023 som andel av brutto driftsinntekter:

2020	2021	2022	2023
0,70	0,40	-0,70	-2,90

Rakkestad kommunes økonomi går etterhvert - 2022 og 2023 - ikke rundt.

Driftsutgiftene er stabilt høyere enn driftsinntektene i 2020 - 2023. Det fortsetter i 2024.

Rakkestad kommune har arbeidet med tiltak for å reetablere økonomisk balanse i 2022 - 2024 og videreført dette prosjektet i 2025 - 2028.

Kommunedirektøren viser i denne forbindelse til framstillingen foran.

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 opererer med dette netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter de enkelte år:

2025	2026	2027	2028
0,90	1,50	0,90	0,60

Med det økonomiske opplegget som det er lagt og endringer, omstillinger og regulære reduksjonstiltak i en størrelsesorden 15 millioner kroner p.a. oppnås en viss driftsmargin og driftsbuffer fra 2025.

Den er likevel liten og lavere enn anbefalingene fra Teknisk beregningsgrunnlag for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Av den grunn er det viktig at Rakkestad kommune fortsetter sine prosjekter for å bygge økonomisk handlingsrom utover det som går fram av budsjettet og økonomiplanen.

Kommunedirektøren understreker at det som er utviklingstrekket i de siste tre - fire årene - spesielt eskalerende, rettighetsdrevne tiltak/enkeltiltak og enkeltsaker - kommer til å utfordre den økonomiske balansen på nytt allerede i 2025.

Det er i det perspektivet helt avgjørende å styrke det økonomiske handlingsrommet fortsatt gjennom 2025 og 2025 - 2028.

Netto resultat

Netto resultat - som er mindreforbruk eller regnskapsmessig - avsettes som et prinsipp til disposisjonsfondet eller andre fonds de enkelte år i 2025 - 2028.

Investeringer

Kommunedirektøren legger fram et investeringsbudsjett på 132,664 millioner kroner i 2025 og et investeringsprogram på 822,906 millioner kroner totalt for 2025 – 2028.

Finansiering av enkelttiltak og de samlede investeringer er bestemmende for bærekraft og stabilitet i kommuneøkonomien både på kortere og lengere sikt.

Som det er redegjort for i budsjettet og økonomiplanen, har kommunen allerede en sårbar og anstrengt økonomi.

Rakkestad kommune skulle i denne situasjonen egentlig i enda større grad ha trukket ned sine investeringer.

Både ordinære midler og andre frigjorte ressurser burde ideelt sett blitt anvendt til å nedbetale langsiktige lån og oppnå lavere årlige utgifter til renter og avdrag av den etablerte gjelden.

Det er vann-, avløps- og renovasjonsprosjekter og nytt sykehjem som utgjør hoveddelen av de samlede investeringer til formålene på kr. 593,850 millioner kroner i planperioden.

For enkeltheter og detaljer vises til avsnittet "Investeringer" i dette budsjett- og økonomiplanframlegget.

Finansiering av investeringer

Kommunedirektøren påpeker at et fortsatt høyt investeringsnivå, store, nye langsiktige låneopptak og økende renter og avdrag på denne gjelden generelt sett gjør kommunens økonomiske og finansielle stilling svært sårbar og anstrengt i økonomiplanperioden.

Dette er et alvorlig budsjett- og planmessig dilemma – som er risikofyllt og utfordrer de forsiktighets-, forsvarlighets- og ansvarlighetslinjer som må være til stede.

Med vanskeligere økonomiske tider både for kommunen, landet og store deler av verden, forsterkes bare usikkerheten og uroen som beskrevet.

Kommunedirektøren vurderer det som nødvendig å realisere aktiva for kr. 70 000 000 i 2025 og kr. 194 679 000 totalt for 2025 – 2028 - for realistisk å kunne håndtere og holde et investeringsnivå slik som beskrevet.

Det legges fram en enkeltsak for formannskapet og kommunestyret i fjerde kvartal 2024 (Rakkestad Energi AS) - som blant annet omhandler den aktuelle spørsmåls- og problemstillingen.

Kommunedirektøren tar sikte på å utrede ytterligere to - tre slike saker for formannskapet og kommunestyret i første halvår 2025.

Denne takt og omfang er sannsynligvis påkrevet for å realisere ambisjonen om egenkapitalfinansiering på kr. 70 000 000 i 2025 og kr. 194 679 000 samlet for tidsrommet 2025 - 2028.

Refusjoner av merverdiavgift på investeringsprosjekter er beregnet til kr. 15 530 000 i 2025 og kr. 98 320 000 for 2025 – 2028.

De utgjør 11,9 prosent av det totale kapitalbehovet i planperioden.

Realisering av nytt sykehjem medfører omtrent like store refusjoner (investeringstilskudd) i 2026 - 2027.

For Rakkestad kommune utgjorde de samlede startlån 125,695 millioner kroner pr. 31.12.2023.

Denne videreutlånordningen er utformet for at vanskeligstilte mennesker på boligmarkedet – med evne til å betjene lån – skal kunne settes i stand til å anskaffe seg egen bolig.

Kommunedirektøren tilrår at Rakkestad kommune i 2025 – 2028 tar opp lån i Husbanken med 20 millioner kroner p.a. til formålet.

Det er små kommunale tap på de aktuelle utlån.

De boligsosiale effektene er betydelige.

Startlånordningen er blant de aller viktigste tiltakene på sitt område i Norge.

Mottatte avdrag på startlån er på kr. 4 800 000 i 2025 og kr. 23 100 000 for 2025 – 2028. Det gir en andel på 2,8 prosent av kapitalbehovet til prosjekter i det aktuelle tidsrommet.

Brutto nye lån beløper seg til kr. 440 000 000 – noe som tilsvarer 53 prosent av de midler som trengs til finansiering av investeringer i fireårs perioden.

Av de samlede utlån, er startlån (selvfinansiert) på kr. 80 000 000 - eller 9,7 prosent - av de samlede investeringer.

Rakkestad kommune øker lånegjelden kraftig som en følge av spesielt vann-, avløps- og renovasjonstiltakene og sykehjemsprosjektet.

Det binder opp midler til dekning av renter og avdrag av disse forpliktelsene.

Mindre ressurser blir tilbake til kjerne- og primæroppgaver.

For enkeltheter og detaljer vises til avsnittet "Investeringer" i dette budsjett- og økonomiplanframlegget.

Andre momenter

Kommunedirektøren kommenterer om særskilte problemstillinger og tiltak,

IT,

En uavhengig modenhetsanalyse for IT - drift og IT - systemer gjøres ultimo 2024 og tidlig 2025 - for i løpet av første kvartal 2025 å kunne vurdere videreføring av denne virksomhet som i dag eller tiltak med andre kommuner og andre aktører på nytt.

Rakkestad kommunestyre har dessuten i 2026 gitt Østre Viken Kommunerevisjon IKS i oppgave å gjøre et forvaltningsrevisjonsprosjekt på IT.

Skolestruktur,

Det gjøres på høsten 2024 og i 2025 en utredning av skolestrukturen i kommunen.

Kommunedirektøren vurderer at formannskapet bør presisere mandatet for tiltaket noe mer - for til slutt å kunne få fram et mer riktig og fullstendig produkt.

Det tenkes i den aktuelle forbindelse først og fremst på de bygnings- og anleggsmessige sidene ved sakskomplekset.

Kommunedirektøren legger en enkeltsak fram for velferdsutvalget og formannskapet i januar 2025.

Samskaper,

Velferd og levekår etablerte for en tid tilbake et sameskaperprosjekt i kommuneområdet.

Kommunedirektøren legger opp til at velferdsutvalget evaluerer dette i løpet av første halvår 2025.

Renhold,

Etter vedtak i forrige budsjett og økonomiplan, har kommunedirektøren i 2024 vurdert renhold delvis eller helt for kjøp av tjenester.

En rapport på tiltaket ferdigstilles før jul 2024.

Kommunedirektøren tar sikte på å kunne legge den fram som enkeltsak for teknikkutvalget, formannskapet og kommunestyret i februar 2025.

Avslutning

Kommunedirektøren legger fram et budsjett og en økonomiplan med ytterligere endringer, omstillinger og reduksjonstiltak sammenlignet med 2024.

Nedtaket av rammer er på kr. 15 000 000.

Kommunedirektøren beskriver tiltakskategorier - som av kommuneledelsen konkretiseres nærmere før de settes i verk.

Budsjettet og økonomiplanen inneholder et visst handlingsrom.

Det er likevel beskjedent og for lite til at kommuneøkonomien kan karakteriseres som bærekraftig, stabil og relativt solid.

Nye utfordringer som spiser på og i verste fall opp det handlingsrommet som beskrevet kommer til å dukke opp.

Kommunedirektøren viderefører av den grunn endrings-, omstillings- og utgiftsreduksjonsprogrammet i hele perioden 2025 - 2028.

Med hensyn til investeringer, er det nytt sykehjem og Bodal renseanlegg som dominerer.

Rakkestad kommune bør dessuten være oppmerksom på utfordringene med vannforsyning og avløpshåndtering i Rudskogen Næringsområde.

Det må legges strategier for og planlegges varige tiltak for disse tjenestene i denne delen av kommunen i alle fall i løpet av de nærmeste par årene.

Rakkestad, 1.11.2024,

Alf Thode Skog,

kommunedirektør

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling per årsak

	2019	2020	2021	2022	2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Folketal ved inngangen av kvartalet	8 230	8 255	8 222	8 312	8 371	8 420	8 456	8 489	8 521	8 560	8 605
Fødte	72	62	77	70	72	72	74	75	76	76	77
Døde	73	85	90	83	60	80	82	81	83	83	84
Fødselsoverskudd	-1	-23	-13	-13	12	-8	-8	-6	-7	-7	-7
Netto innvandring	-3	9	11	18	21	35	23	11	11	11	10
Innenlands flytting	26	-23	91	54	19	9	18	27	35	41	48
Netto innvandring og flytting	23	-14	102	72	40	44	41	38	46	52	58
Folkevekst	25	-33	90	59	49	36	33	32	39	45	51
Folketalet ved utgangen av kvartalet	8 255	8 222	8 312	8 371	8 420	8 456	8 489	8 521	8 560	8 605	8 656

Befolkningsutvikling

Rakkestad kommune hadde i 2023 et fødselsoverskudd.

Det ble født flere barn enn det var døde i samme periode.

Rakkestad kommune har siden 2018 hatt fødselsunderskudd.

Befolkningsveksten i kommunen skyldes i hovedsak netto tilflytting (innenlandske flyttinger og innvandring fra utlandet).

Rakkestad kommune hadde i 2020 en nedgang i sin befolkning, men hvert år etterpå har folketallet gått oppover.

Det betyr at det flytter flere inn enn ut av kommunen.

Ved utgangen av 2. kvartal 2024 hadde befolkningen vokst til 8 478.

Det er netto innflytting som er årsaken til det.

Statistisk Sentralbyrå beregner folketallet til 8 846 i 2034 og 9 392 (mellomalternativet) i 2050.

Rakkestad kommune må fortsatt påregne en befolkningsstigning som er lavere enn både de regionale og nasjonale tall.

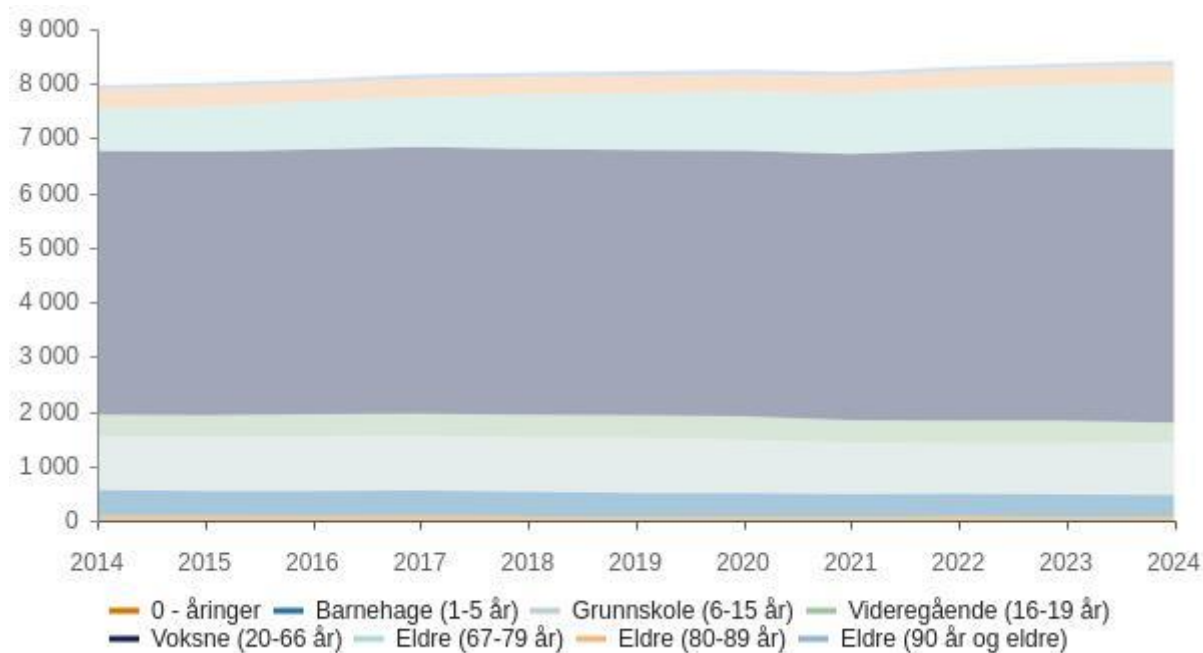
Tyngden av befolkningen ligger i aldersgruppe voksne (20-66 år)

Det er en negativ utvikling i antall barn i grunnskolealder (6-15 år).

Eldre fra 67-79 år og 80-89 år har den største veksten i de neste 10 årene.

Demografi

Historisk utvikling

Befolkningsprognose

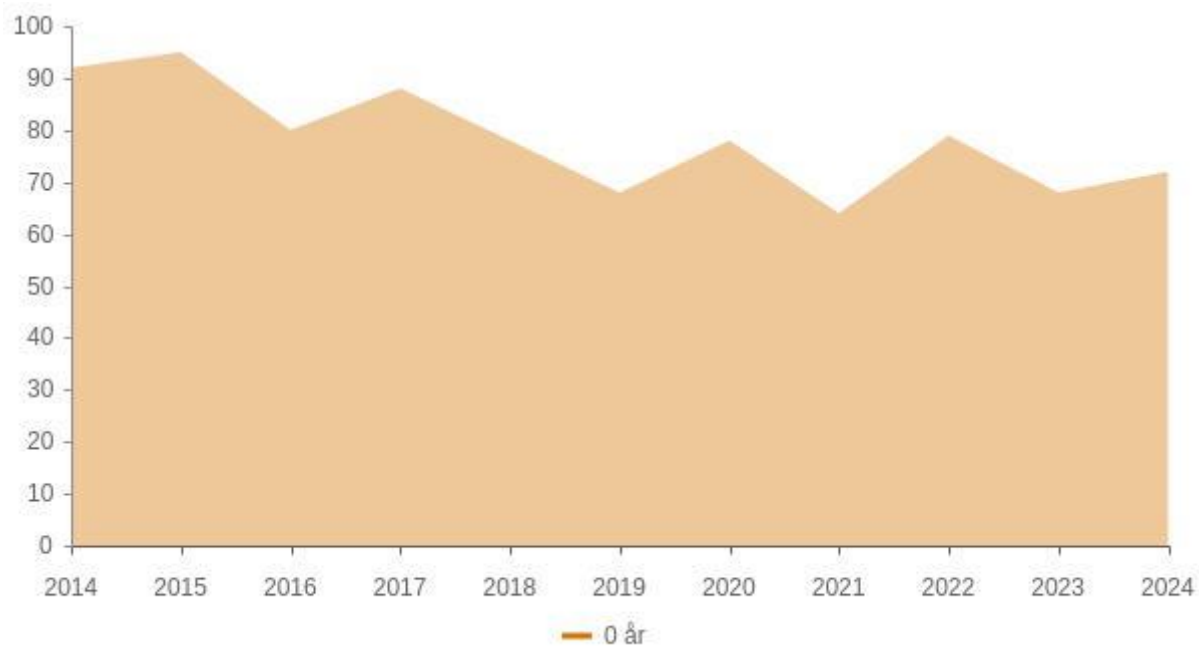
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringar	72	72	74	76	76	78	78	79	80	80	80
Barnehage (1-5 år)	393	389	374	383	383	390	397	403	408	412	416
Grunnskole (6-15 år)	960	943	949	934	915	896	887	875	871	858	857
Videregående (16-19 år)	366	376	359	360	388	377	378	383	367	372	370
Voksne (20-66 år)	5 010	5 014	5 011	5 008	5 006	5 035	5 063	5 068	5 092	5 101	5 115
Eldre (67-79 år)	1 196	1 224	1 275	1 267	1 268	1 277	1 269	1 275	1 281	1 298	1 309
Eldre (80-89 år)	344	358	376	415	447	473	507	538	571	591	604
Eldre (90 år og eldre)	79	80	71	78	77	79	77	84	84	89	95
Total	8 420	8 456	8 489	8 521	8 560	8 605	8 656	8 705	8 754	8 801	8 846

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

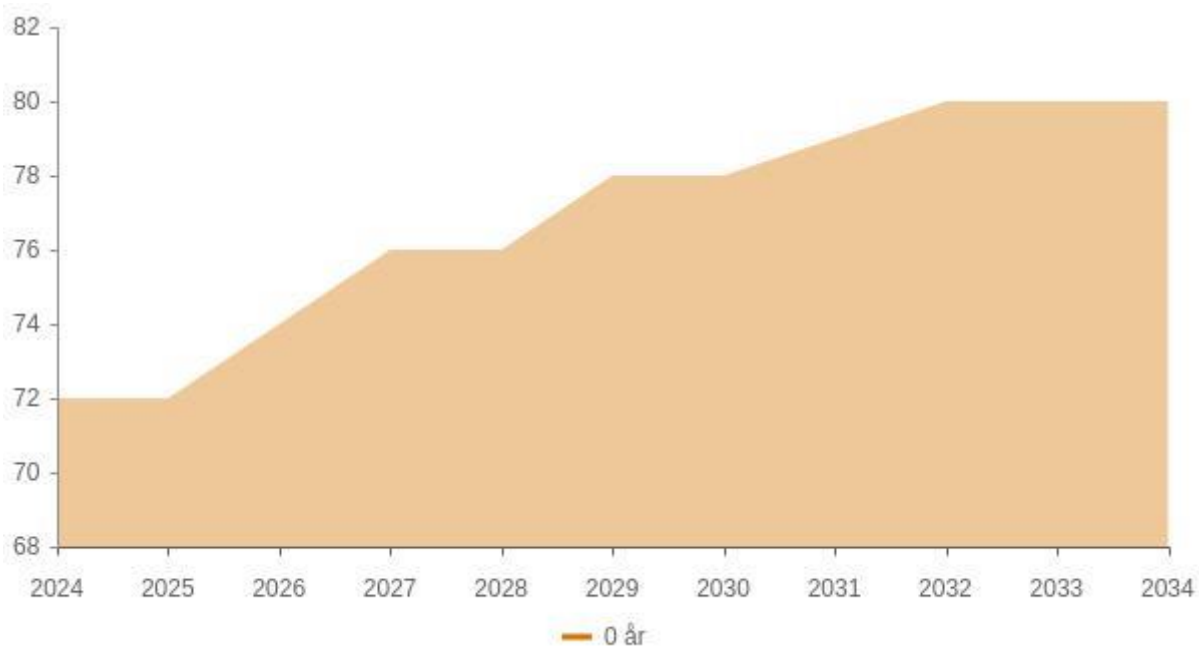
0 - åringer

Historisk utvikling

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	92	95	80	88	78	68	78	64	79	68	72
Total	92	95	80	88	78	68	78	64	79	68	72

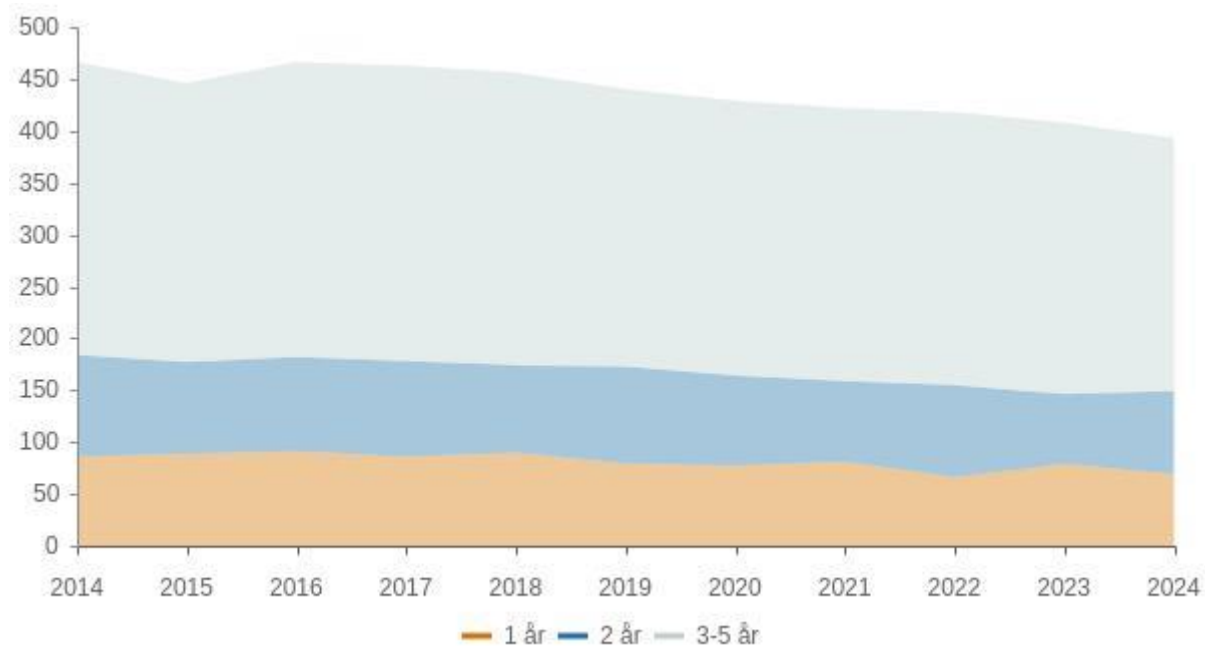
Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 år	72	72	74	76	76	78	78	79	80	80	80
Total	72	72	74	76	76	78	78	79	80	80	80

Barnehage (1-5 år)

Historisk utvikling

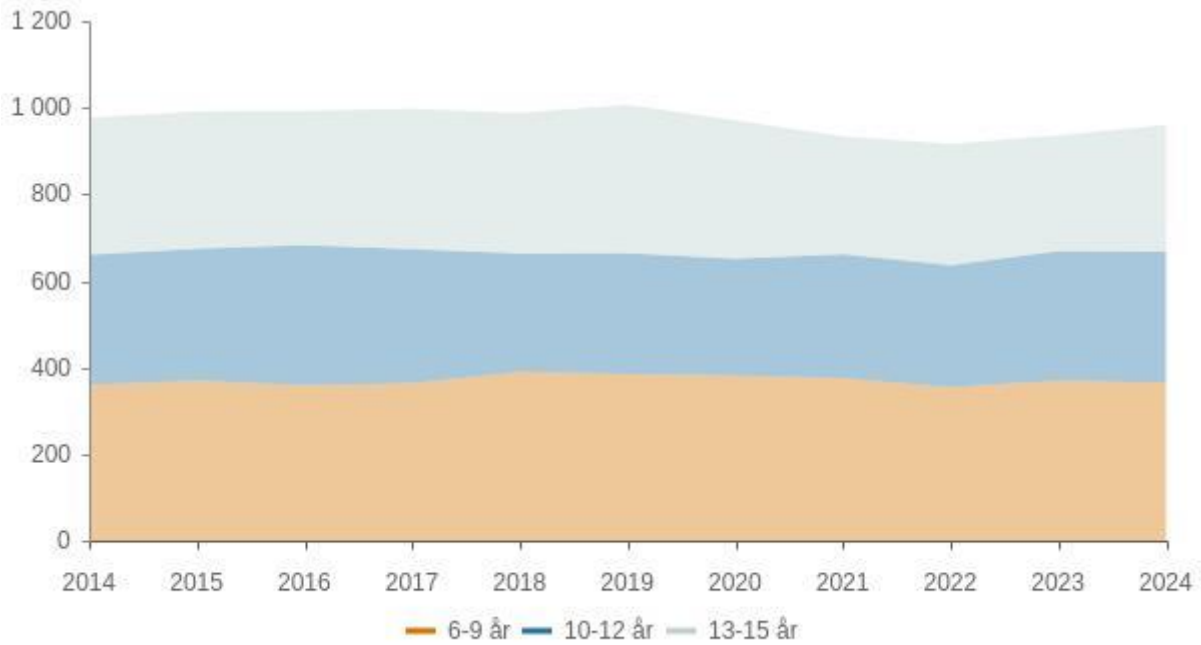

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
1 år	69	74	74	76	78	78	80	80	81	82	82
2 år	80	71	76	76	78	79	80	81	82	82	83
3-5 år	244	244	224	231	227	233	237	242	245	248	251
Total	393	389	374	383	383	390	397	403	408	412	416

Grunnskole (6-15 år)

Historisk utvikling

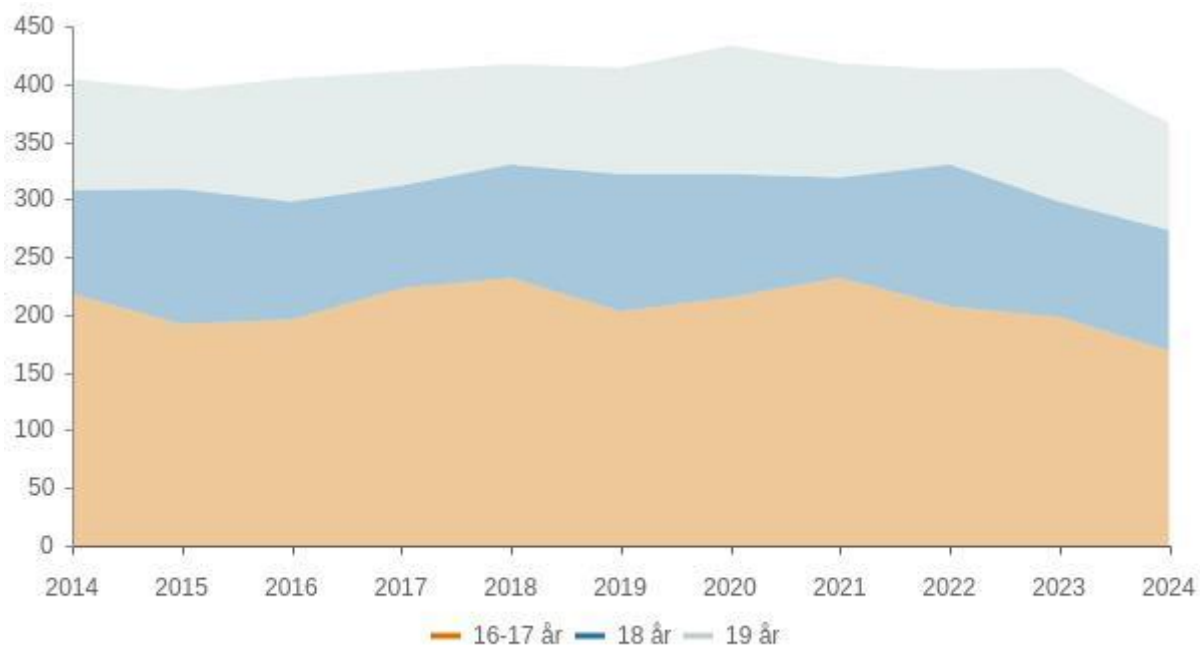

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
6-9 år	365	362	370	344	342	329	317	324	320	328	334
10-12 år	302	288	279	286	281	284	281	265	264	248	253
13-15 år	293	293	300	304	292	283	289	286	287	282	270
Total	960	943	949	934	915	896	887	875	871	858	857

Videregående (16-19 år)

Historisk utvikling

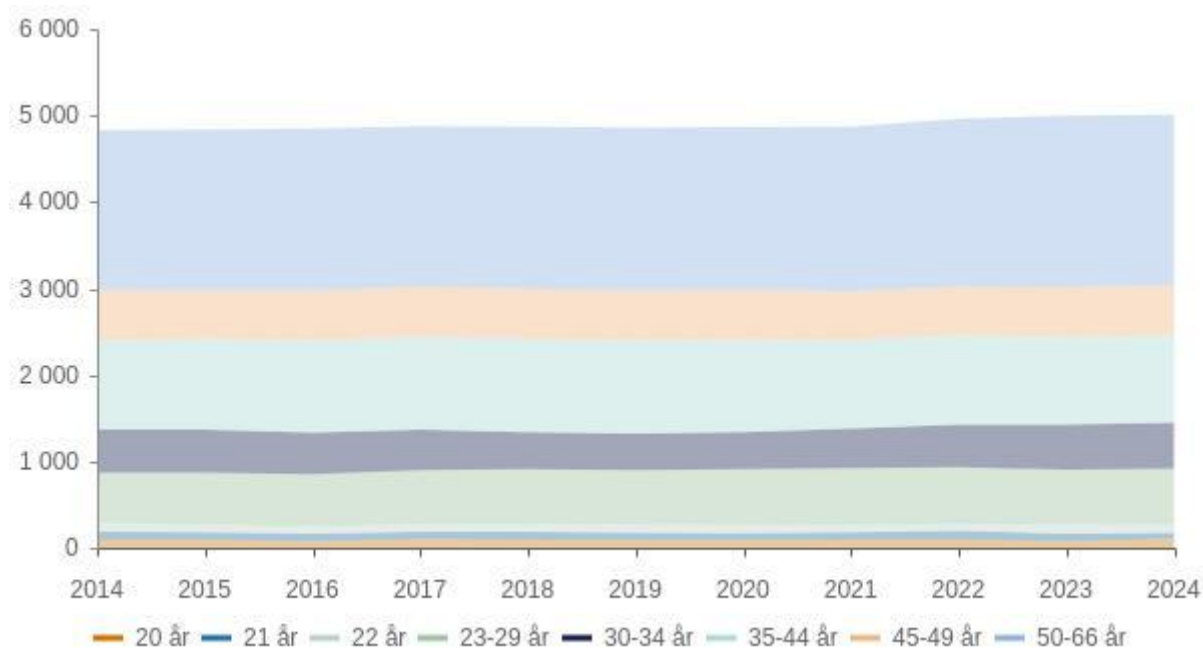

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
16-17 år	169	188	199	182	200	203	191	193	186	192	195
18 år	104	88	75	104	88	87	102	92	92	91	86
19 år	93	100	85	74	100	87	85	98	89	89	89
Total	366	376	359	360	388	377	378	383	367	372	370

Voksne (20-66 år)

Historisk utvikling

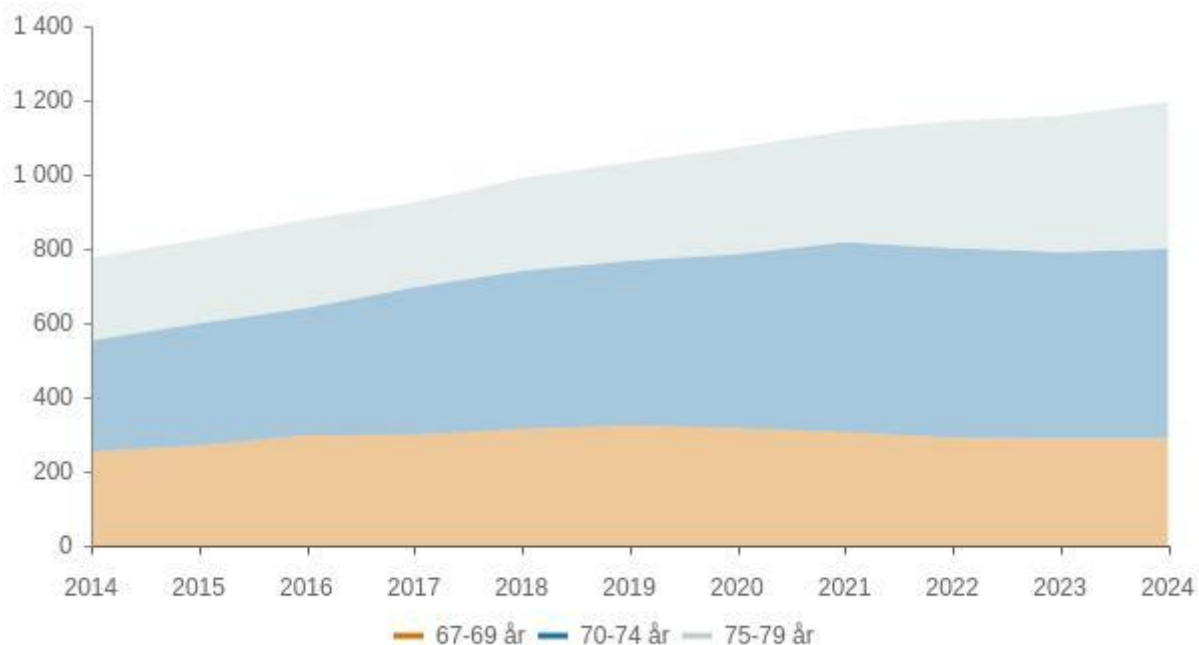

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
20 år	104	90	96	84	74	98	85	84	96	88	87
21 år	68	99	88	93	83	74	95	85	83	94	86
22 år	92	71	97	89	93	84	77	95	87	85	93
23-29 år	650	641	620	620	620	641	640	623	630	639	637
30-34 år	533	544	560	543	539	517	498	498	490	481	495
35-44 år	1 012	1 039	1 031	1 064	1 065	1 078	1 106	1 146	1 170	1 182	1 174
45-49 år	577	558	570	564	557	559	567	534	532	515	523
50-66 år	1 974	1 972	1 949	1 951	1 975	1 984	1 995	2 003	2 004	2 017	2 020
Total	5 010	5 014	5 011	5 008	5 006	5 035	5 063	5 068	5 092	5 101	5 115

Eldre (67-79 år)

Historisk utvikling

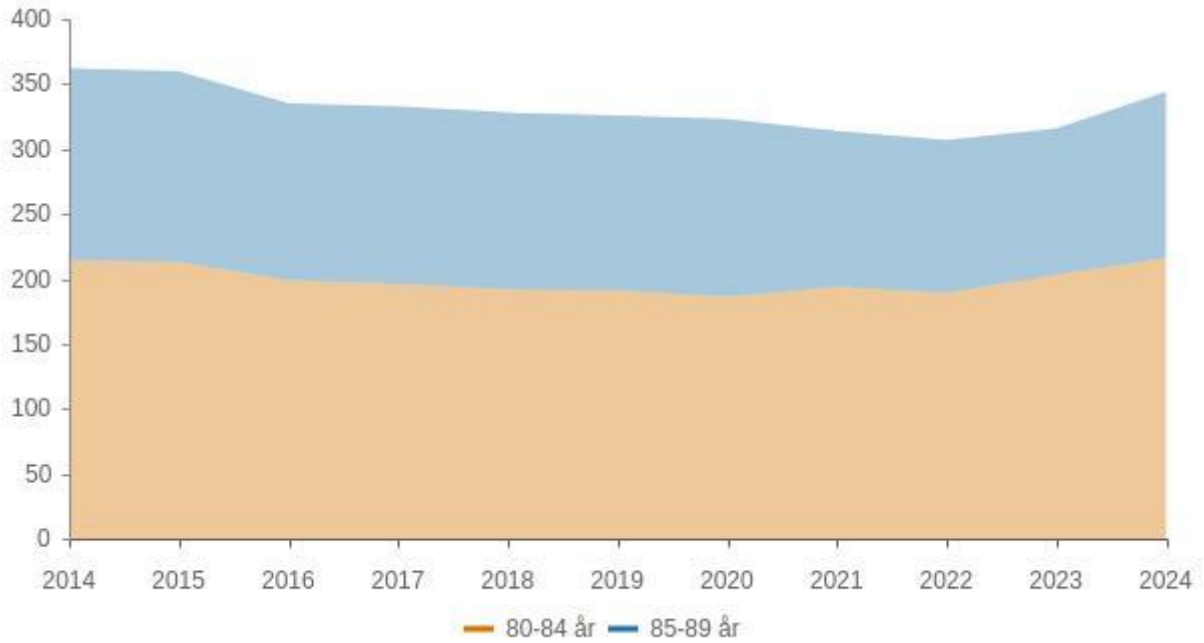

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
67-69 år	289	305	344	347	342	317	309	321	327	349	344
70-74 år	511	495	479	469	475	506	518	526	534	520	510
75-79 år	396	424	452	451	451	454	442	428	420	429	455
Total	1 196	1 224	1 275	1 267	1 268	1 277	1 269	1 275	1 281	1 298	1 309

Eldre (80-89 år)

Historisk utvikling

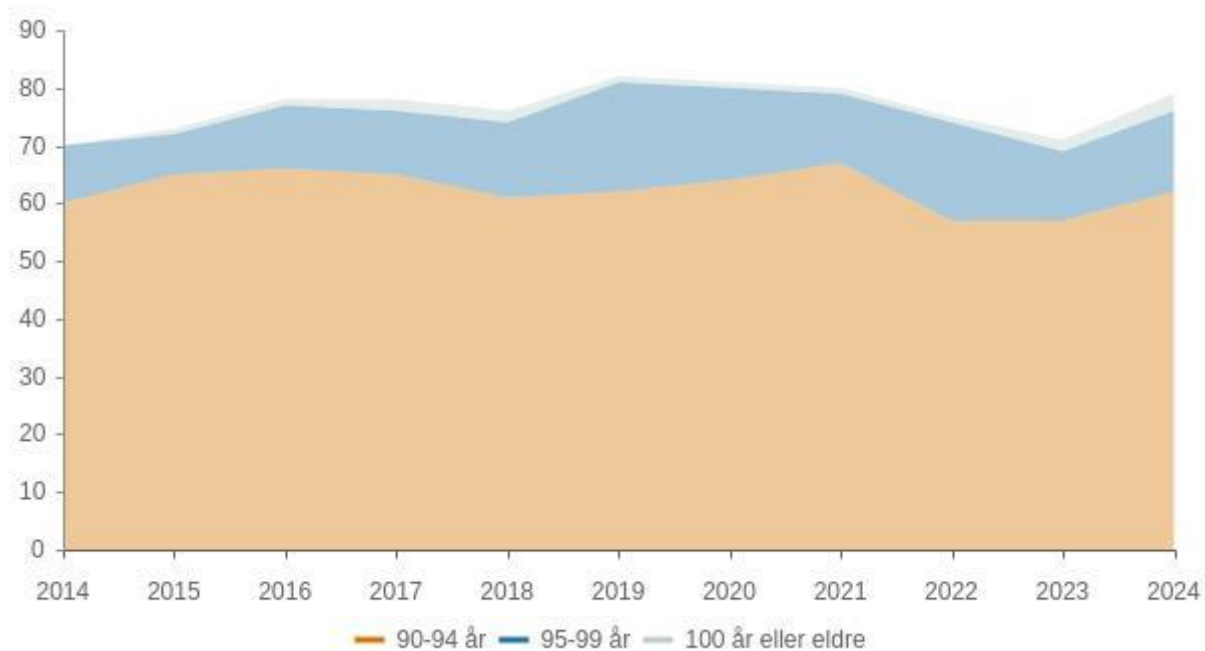

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
80-84 år	216	233	239	284	305	324	348	371	373	375	376
85-89 år	128	125	137	131	142	149	159	167	198	216	228
Total	344	358	376	415	447	473	507	538	571	591	604

Eldre (90 år og eldre)

Historisk utvikling

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
90-94 år	62	59	53	59	58	62	61	68	66	72	77
95-99 år	14	18	18	18	18	16	15	14	17	16	17
100 år eller eldre	3	3	0	1	1	1	1	2	1	1	1
Total	79	80	71	78	77	79	77	84	84	89	95

Det økonomiske opplegget for 2025

Statsbudsjettet for 2025

Generelt

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter (skatter og rammeoverføringer) på 6,8 milliarder kroner – fordelt med 5,15 milliarder kroner til kommuner og 1,65 milliarder kroner til fylkeskommuner.

For Rakkestad kommune beregnes de frie inntekter for 2025 av regjeringen til kr 654 876 991 og Kommunesektorens Interesseorganisasjon (prognosemodell) til kr. 653 500 000.

Kommunedirektøren går inn for å anvende regjeringens anslag for frie inntekter i kommunens budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028.

Regjeringens opplegg medfører at Rakkestad kommunes frie inntekter øker med 7,4 prosent fra 2024 til 2025.

I den samme periode er gjennomsnittsvæksten for kommuner på landsbasis 5,8 prosent og Østfoldkommuner 6,3 prosent.

Lønns- og prisstigning

Deflator er et anslag for lønns- og prisvekst (2024 – 2025), som kommuner er ment å kompenseres for i statsbudsjettet.

For 2025 har deflatoren blitt satt til 4,1 prosent.

Regjeringen legger til grunn at årslønnsveksten blir på 4,5 prosent.

Den utgjør i underkant av 60 prosent av deflatoren.

Prisvekst på andre varer og tjenester kan etter dette beregnes til 3,5 prosent.

Kommunedirektøren budsjetterer også med en årslønnsvekst på 4,5 prosent av lønnsmassen.

Det er satt av 7,1 millioner kroner på en sentral lønnsnett til kompensasjon for lønnsoppjøret i 2025.

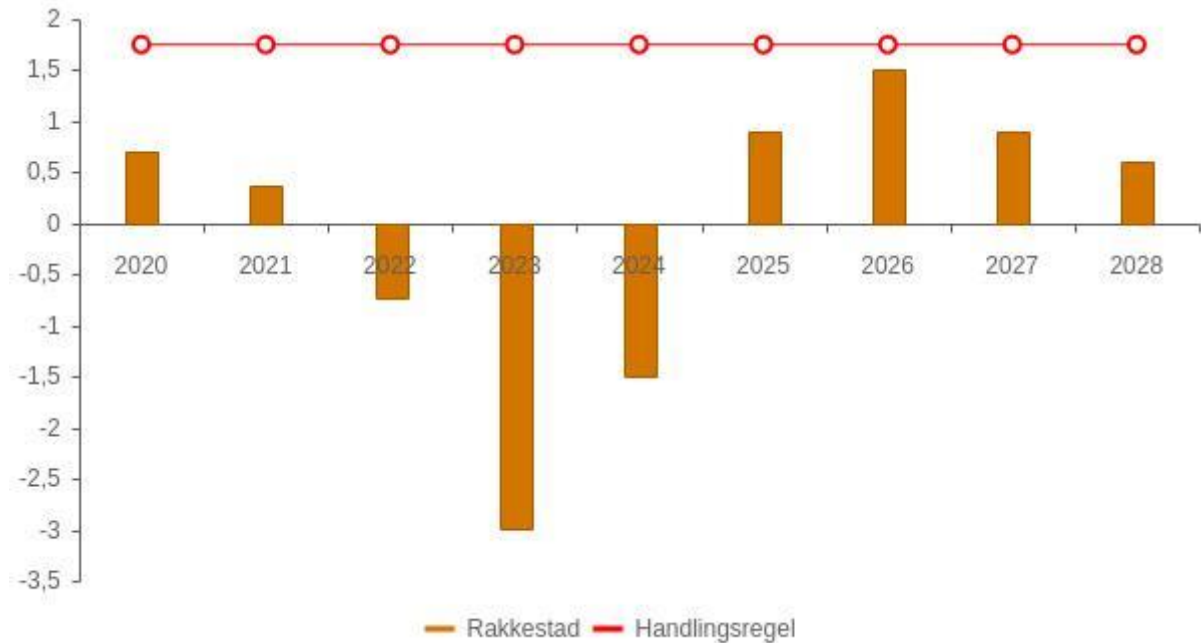
Andre driftsutgifter har jevnt over blitt priskorrigert med 3,5 prosent fra 2024 – 2025.

Driftsinntekter er korrigert med kommunal deflator på 4,1 prosent – hvor ikke egne reguleringsmekanismer og særskilt regel- og lovverk gjelder.

Kostnader til pensjon er beregnet i samsvar med oppgaver fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK).

Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Rakkestad	0,7 %	0,4 %	-0,7 %	-3,0 %	-1,5 %	0,9 %	1,5 %	0,9 %	0,6 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er overskudd/underskudd på driftsregnskapet.

Det framkommer etter at samtlige drifts- og finansielle kostnader er dekket inn.

Netto driftsresultat er kommunens driftsreserver eller driftsbuffer mot økende utgifter og/eller sviktende inntekter for en kortere periode (0 – 1 år).

Det er den mest relevante indikator for å beskrive bærekraft og robusthet i kommuneøkonomien.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi tilrår at nivået på netto driftsresultat over tid bør være over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter for å oppfylle kravene til en bærekraftig, sunn og solid kommuneøkonomi.

Rakkestad kommune har oppnådd slike resultater i 2015 til 2019.

De siste tre årene er den økonomiske balansen vesentlig forverret.

Netto driftsresultat ble på -2,9 prosent av brutto driftsinntekter i 2023.

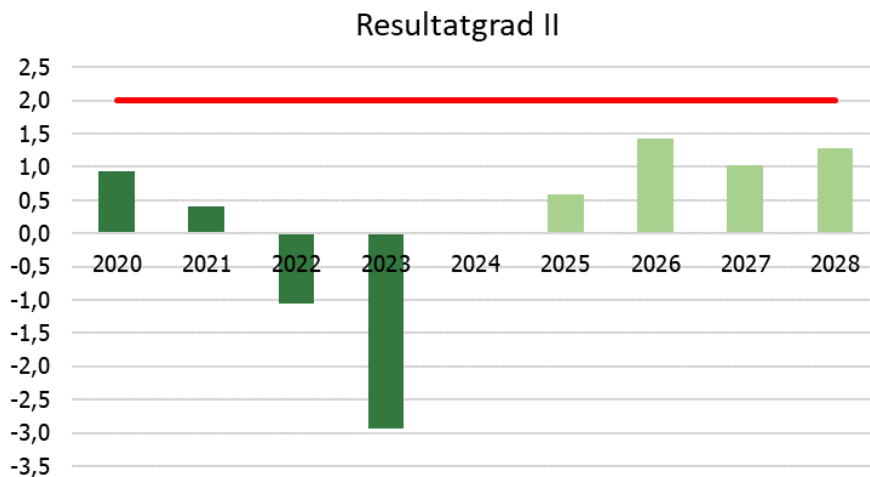
Rakkestad kommune har et vesentlig svakere netto driftsresultat enn resten av landet.

Hovedårsaken til denne utviklingen er som følger:

- Kommunereform og ny kommunestruktur i 2015 – 2020 og en revisjon av det kommunale inntektssystemet tilpasset den nye modellen i 2017.
- Eiendomsskatt fundamentet for bolig- og fritidseiendommer ble svekket i 2020 og 2021 – blant annet ved at skattesatsen først ble satt ned til 5 og deretter til 4 promille.
- Kommunelovens nye økonomibestemmelser trådte i kraft fra 2020 – noe som resulterer i at kommunen fra dette tidspunktet hurtigere må nedbetale sine langsiktige lån.
- Flere enkeltbrukere og enkeltsaker i 2020 – 2024 – som begrunner/legitimerer ekstraordinær (for eksempel 1 : 1) oppdekning av personell versus bruker og anskaffelser av slike tjenester og tilbud i enkelte tilfelle enten fra statlig apparat eller andre aktører.
- Høyere strøm- og energipriser i andre halvdel av 2021 og gjennom 2022 - 2024.
- Lønns- og prisstigningen skjøt fart mot slutten av Covid 19 pandemien (ultimo 2021 og primo 2022) – en utvikling som har fortsatt i 2023 og inn i 2024.
- Norges Banks styringsrente har beveget seg oppover fra 0,0 prosent i september 2021 til 0,5 prosent i desember samme år, 2,75 prosent i desember forrige år og 4,5 prosent i desember 2023.

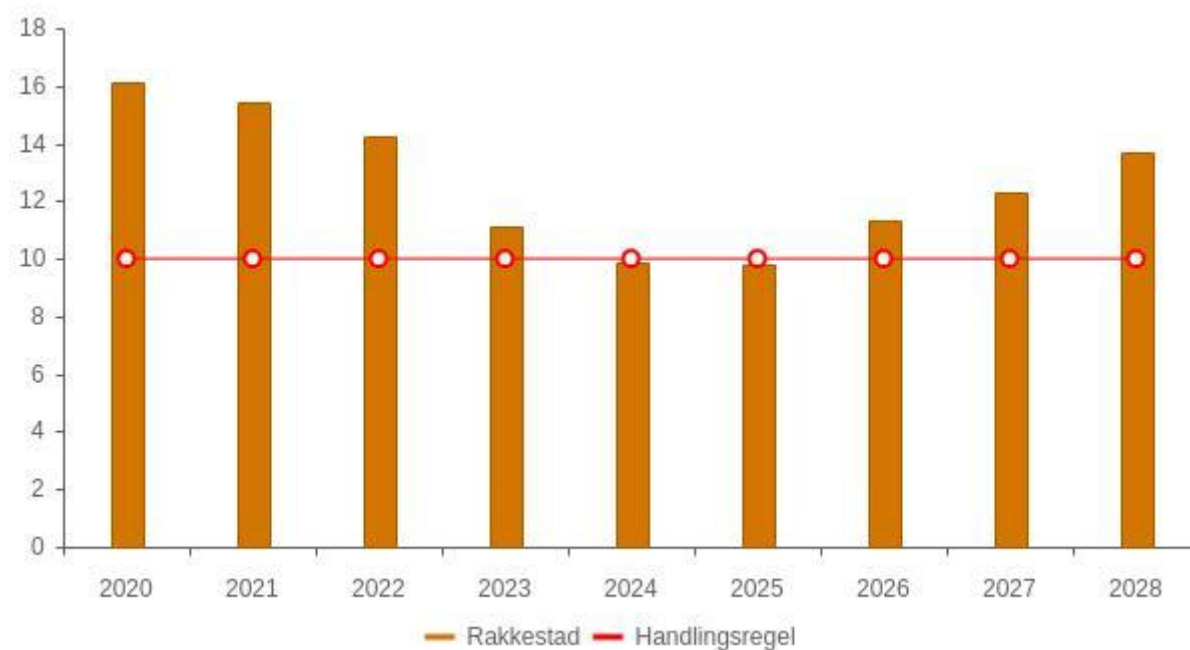
Utviklingen som beskrevet medfører en utgiftsøkning eller inntektssvikt i en størrelsesorden 60 millioner kroner.

Resultatgrad II

I resultatgrad II er netto driftsresultat korrigert for bruk av og avsetning til bundne driftsfond.

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Rakkestad	16,1 %	15,4 %	14,3 %	11,1 %	9,9 %	9,8 %	11,3 %	12,3 %	13,7 %
Handlingsregel	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunens driftsreserver og driftsbuffer mot sviktende inntekter og/eller økende utgifter for en periode på 1 – 3 år.

Det må stå i et visst forhold til brutto driftsinntekter slik at det gir bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i økonomien.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi mener at fondet bør utgjøre minimum 10 prosent av de samlede driftsinntekter til enhver tid.

Rakkestad kommunes disposisjonsfond var på 93 317 192 kroner pr. 31. desember 2023. Det er 11,1 prosent av brutto driftsinntekter.

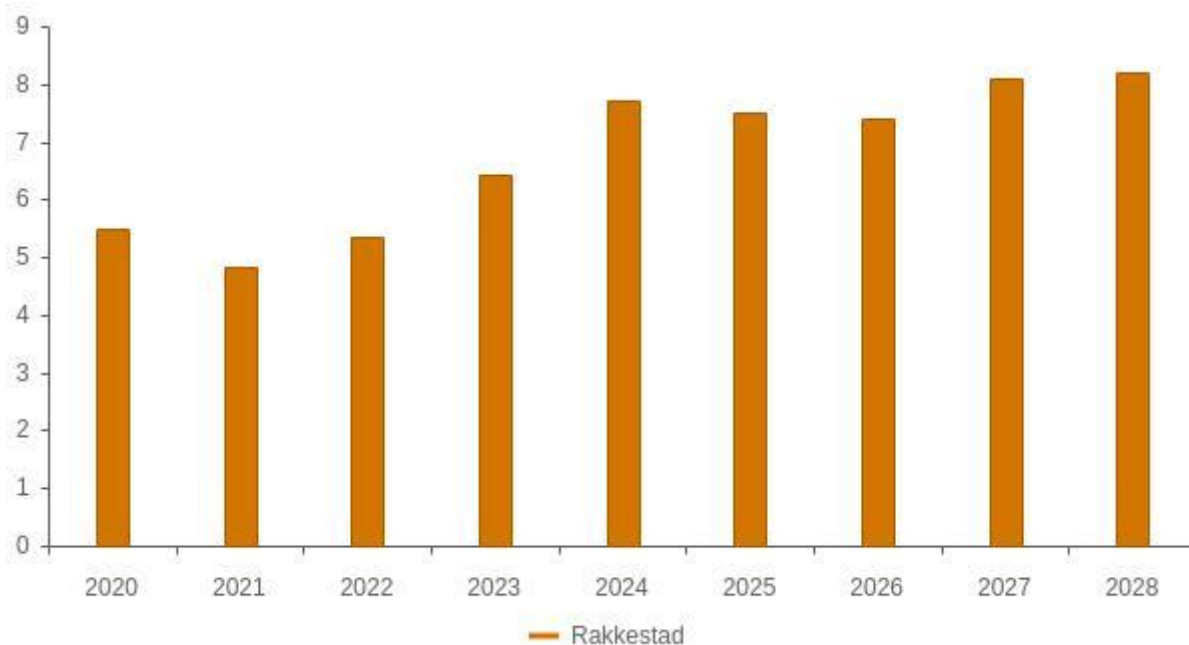
Kommunedirektøren påpeker viktigheten av at disposisjonsfondet framover anvendes i samsvar med sitt formål.

Det bidrar til forutsigbarhet og stabilitet i kommunens virksomhet.

Politisk nivå bør ikke dekke verken midlertidige eller permanente tiltak av disse midlene.

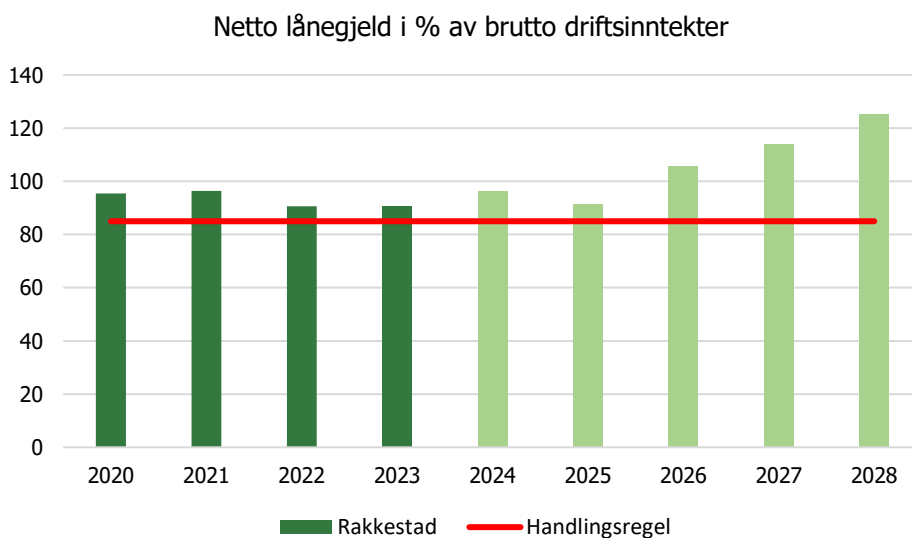
Rakkestad kommune må fortsette å prioritere slike oppgaver innen sine ordinære drifts- og investeringsrammer.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Rakkestad	5,5 %	4,8 %	5,4 %	6,4 %	7,7 %	7,5 %	7,4 %	8,1 %	8,2 %

Utvikling i netto lånegjeld

Langsiktige lån – eksklusive lån til videreutlån – i forhold til brutto driftsinntekter. Denne gjeldsgraden bør ikke overstige 85 prosent.

Målsetningen om at netto lånegjeld ikke skal overstige 85 prosent av brutto driftsinntekter er ikke oppfylt.

Likviditet

Arbeidskapitalen er svært viktig for en kommunes driftseffektivitet og kortsiktige finansielle tilstand.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunens disponible likviditet etter at alle kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle kortsiktige fordringer er krevd inn.

Dette nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt (12 måneder fram i tid) og som kan benyttes til løpende drift, betaling av finanskostnader og investeringer.

Rakkestad kommune har alltid hatt relativt svak arbeidskapital.

Målsetningen om at arbeidskapitalen utgjør minst 20 prosent av brutto driftsinntekter er heller ikke oppfylt.

Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter:

	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	16,8	14,7	16,5	5,3
Norge	22,4	23,0	21,8	16,2

Prosent.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1 000 kr	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-326 618	-338 789	-366 320	-366 320	-366 320	-366 320
Inntekts- og formuesskatt	-257 032	-270 211	-288 557	-288 557	-290 207	-290 207
Eiendomsskatt	-34 509	-35 250	-36 446	-36 446	-38 946	-38 946
Andre generelle driftsinntekter	-27 392	-23 168	-16 164	-10 849	-6 095	-2 959
Sum sentrale inntekter	-645 552	-667 418	-707 487	-702 172	-701 568	-698 432

Frie inntekter

Rakkestad kommune erfarte i en 6 - 8 års periode en veldig svak utvikling i sine frie inntekter (skatter, skatteutjevneende tilskudd og rammeoverføringer) - som en følge av kommunereformen og ny kommunestruktur i 2015 - 2020, nytt kommunalt inntektssystem i 2017 og lavere befolkningsvekst enn gjennomsnittet for landet i 2017 - 2024.

Det har etter hvert etablert seg store inntektsforskjeller mellom landets kommuner - på grunn av demografi, næringsstruktur og ikke minst naturressursinntekter (salg av konsesjonskraft, utbytter fra kraftproduserende selskaper, vindkraft og overføringer fra havbruksfondet for kystkommuner på Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge).

Stortinget vedtok i kommuneproposisjonen et nytt inntektssystem fra 2025 - der hovedformålet er å jevne ut en større andel av skatteinntekter enn hittil.

Kommunedirektøren vurderer at tiltaket gir et mer likt og rettferdig inntektsnivå mellom kommuner, men at det ikke er tilstrekkelig som virkemiddel.

Skatteinntekter utjevnes fortsatt bare opp til 95 prosent av landsgjennomsnittet, og naturressursinntekter er holdt helt utenfor utjevningsordningen.

Det har etablert seg et nivå av A -, B - og C - kommuner i Norge - hvor Rakkestad kommune tilhører C - intervallet med lavt inntektsnivå.

Regjeringens forslag til statsbudsjett medfører at kommunens frie inntekter øker med 7,4 prosent fra 2024 til 2025.

Det er isolert sett en god utvikling, men den er ikke nok til å dekke opp for de utfordringer kommunen står overfor i årene som kommer.

Regjeringen gjør en full revisjon av inntektssystemet fra 2025 - omfattende også utgiftsdelen av ordningen.

PU-kriteriet har som ventet blitt nedskalert.

Det medfører et alvorlig og stort inntektsbortfall for Rakkestad kommune.

Regjeringen reparerer på det ved å legge inn en fast sum på kr. 8 000 000 i inntektssystemet som kompenserer for ca. halvparten av inntektsnedtrekket.

Det er isolert sett bra, men det er sårbart.

Staten kan - og vil på et tidspunkt - fjerne den kompensasjonsordningen det er snakk om.

Andre elementer i utgiftsdelen av inntektssystemet, går i 2025 netto i favør av Rakkestad kommune.

Eiendomsskatt

Rakkestad kommune innførte eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer og næringseiendommer i 2012.

I 2021 – 2024 utgjorde eiendomsskatt:

<i>Tall i tusen kroner</i>	2021	2022	2023	2024
Bolig og fritidseiendommer	22 507	25 403	28 117	29 859
Næringseiendommer	4 201	6 307	6 392	6 485
Sum	26 708	31 710	34 509	36 344

Tall for 2024 er prognosetall.

For perioden 2021 – 2024 var skattesatsene:

<i>Tall i promille</i>	2021	2022	2023	2024
Bolig og fritidseiendommer	4,00	4,00	4,00	4,00
Næringseiendommer	4,75	4,75	4,75	4,75

Stortinget reduserte maksimalsatsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer til 5,00 promille fra 2020 og 4,00 promille fra 2021.

Den siste endringen medførte konsekvenser for Rakkestad kommune.

I 2021 ble skattesatsen for bolig- og fritidseiendommer satt ned fra 4,75 promille og til 4,00 promille.

Når det gjelder næringseiendommer, har skattesatsen ligget på 4,75 promille i hele perioden.

Kommunedirektøren foreslår å videreføre nivåene fra 2024 med 4,00 promille i eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer og 4,75 promille for næringseiendommer i budsjett- og økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt i planperioden:

<i>Tall i tusen kroner</i>	2025	2026	2027	2028
Vannkraftanlegg	137	137	137	137
Næringseiendom	6 372	6 372	8 872	8 872
Boliger og fritidseiendom	29 936	29 936	29 936	29 936
Sum	36 446	36 446	38 946	38 946

En annen endring etter 2020, er at lokal takst og formuesgrunnlag for bolig- og fritidseiendommer reduseres med 30 prosent før eiendomsskatt blir beregnet.

Rakkestad kommune har de siste årene anvendt skatteetatens boligverdier som hovedgrunnlag for utskrivning av eiendomsskatt på boliger.

Det eksisterer ikke boligverdier for våningshus på gårdsbruk og fritidseiendommer.

Eiendomsskatt på slike objekter baserer seg av den grunn på lokal takst.

Rakkestad kommune retakserte i 2021 de eiendommer det er snakk om (våningshus på gårdsbruk og fritidseiendommer) for utskrivning av eiendomsskatt fra 2022 og framover.

Et element av takseringen er å harmonisere skatteetatens boligverdier og lokale takster til hverandre.

Rakkestad kommune gjennomførte også en retaksering av næringseiendommer i 2021 for utligning av eiendomsskatt på disse objekter fra 2022.

Andre generelle driftsinntekter

Amortiseringstilskudd

Rakkestad kommune mottar rente- og i enkelte tilfelle avdragskompensasjon for låneopptak til finansiering av omsorgsboliger og skolebygg tidlig på 2000-tallet.

Disse ordningene fases i sin helhet ut i de nærmeste fem - ti årene.

Kommunedirektøren budsjetterer med kr. 2 187 000 i øremerket tilskudd til dette formål i 2025 og videre utover i økonomiplanperioden.

Integreringstilskudd m.m.

Asyl- og flyktningstilstrømmingen til Norge og Europa har tatt seg opp som følge av spesielt krigen i Ukraina.

Rakkestad kommune mottok til sammen ca. 100 flyktninger i 2022 og 2023.

For å fokusere sterkere på integrering i samfunn, arbeid og utdanning av allerede ankomne mennesker, bestemte kommunestyret ikke å gjøre ytterligere ordinære bosettinger i 2024.

Både det lokale og regionale apparatet på området har store kapasitets- og andre vanskeligheter i sin virksomhet.

Av denne grunn er det på sin plass ikke å bosette flere flyktninger den nærmeste tiden, og heller styrke tilbud og tjenester til de som allerede har kommet hit.

Både regjeringen og Kommunesektorens Interesseorganisasjon (KS) uttaler etterhvert også at landets mottakstall og mottaksambisjoner ikke er bærekraftig.

Det tas derfor ned.

Kommunedirektøren påpeker videre at de kostbare bosettinger av ukrainske og andre flyktninger etter pandemien, er en av seks - åtte årsaker til den økonomiske krisen i kommunene i 2023 - 2025.

Fortsatt vil det kunne skje flyktningsbosettinger etter særskilte kommunale vedtak og familiegjenforeninger etter de regler som gjelder for det.

Rakkestad kommune mottar integreringstilskudd for bosatte flyktninger i fem år og personer i familiegjenforeningssaker i tre år.

De er høyest i de første par årene og faller deretter til de er helt borte etter fem år og tre år.

Intensjonen er at menneskene da er integrert i og i prinsippet selvgående i det norske samfunnet.

Både for kommunen og flyktningene er det viktig å lykkes på dette punkt.

Det er budsjettet med kr. 13 709 000 i integreringstilskudd i 2025. Det faller utover planperioden.

Kommunedirektøren budsjett- og økonomiplanframlegg legger ikke opp til ordinære bosettinger av flyktninger i 2025 og 2025 - 2028.

Finansinntekter og -utgifter

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Renteinntekter	-4 739	-8 266	-8 634	-7 793	-8 546	-8 546
Utbytter	-4 296	-2 600	-2 679	-79	-79	-79
Renteutgifter	32 279	40 495	41 491	40 064	46 146	46 733
Avdrag på lån	33 234	34 000	36 000	32 600	33 750	33 850
Netto finansinntekter/finansutgifter	56 479	63 629	66 178	64 792	71 271	71 958
Finansutgifter i tjenesteområdene	-2 409	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	54 071	63 629	66 178	64 792	71 271	71 958
Motpost avskrivninger	-39 787	-37 455	-39 722	-39 722	-39 722	-39 722

Finansielle inntekter

De finansielle inntekter omfatter i hovedsak:

		2025
Renter av bankinnskudd	kr.	3 154 500
Andre renter	"	853 900
Renter av utlån	"	4 626 000
Utbytte	"	2 679 000
Sum	kr.	11 313 400

Norges Banks har i flere omganger hevet styringsrenten fra 0,0 prosent mot slutten av pandemien og til 4,5 prosent i 2024.

Sterkest konsekvenser medfører det i form av høyere renteutgifter på kommunale lån.

En annen effekt, er det gir økt avkastning på kommunens omløpsmidler.

Kommunedirektøren budsjetterer med renteinntekter av bankinnskudd med kr. 3 154 500 i 2025.

Utover i økonomiplanperioden, påvirkes disse inntektene både av rentenivå til enhver tid og likviditetsutviklingen.

Når det gjelder renter av utlån, dreier det seg i hovedsak om de startlån kommunen disponerer til videre utlån.

Rakkestad Energi AS leverte et utbytte i 2023 på kr. 3 459 880.

Det ble på kr. 3 376 800 i 2024.

Kommunedirektøren vurderer et utbytte fra dette selskapet og Østfold Energi AS på til sammen kr. 2 679 000 i 2025.

Parallelt med budsjettet og økonomiplanen, behandler formannskapet og kommunestyret en enkeltsak om verdivurdering og mulig salg av aksjene i Rakkestad Energi AS.

Det handler på en den ene siden om å forvalte verdiene selskapet representerer forsvarlig og best mulig - satt opp mot at salgssummen for aksjene kan frigjøre en helt nødvendig egenkapital til finansieringen av nytt sykehjem.

To - tre andre saker om lignende spørsmåls- og problemstillinger for andre aktiva, utredes og forelegges formannskapet og kommunestyret for vedtak i første halvår 2025.

Kommunedirektøren opererer ikke med utbytte fra Rakkestad Energi AS i 2026 - 2028.

Finansielle utgifter

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

Prosjektene er i stor grad lånefinansierte.

Rakkestad kommune har egentlig aldri disponert fonds eller annen egenkapital i noen størrelsesorden for kapital- eller investeringsformål.

Av disse grunner er langsiktig gjeld (hovedfinansieringskilde for investeringer) regnet for forholdsvis høy så vel i fylkes- som landsmålestokk.

Det er fortsatt tilfelle, men flere kommuner på Østlandet og i andre deler av landet har i de siste årene passert Rakkestad kommune i gjeldsnivå som av følge av sine investeringsprosjekter.

Netto renteeksponering uttrykker hvor mye av den renteeksponerte gjelden som er tilbake etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra:

Netto renteeksponering:

<i>Prosent</i>	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	76,7	77,1	77,5	69,7
Norge	69,0	67,9	66,6	66,0

Rakkestad kommune har en høy renteeksponert gjeld.

Netto renteeksponert gjeld har gått noe ned, men kommunen ligger fortsatt høyere enn gjennomsnittet for landet.

Rakkestad kommune er veldig sårbar for rentøkninger, med de følger det kan ha for kommunens drift.

Tabellen nedenfor illustrerer netto renter som andel av brutto driftsinntekter:

Netto renter

<i>Prosent</i>	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	1,7	0,9	1,5	2,5
Norge	0,6	0,3	0,4	0,8

Note: Prosent av brutto driftsinntekter.

For Rakkestad kommune utgjør netto renter 2,5 prosent av brutto driftsinntekter.

Den tilsvarende størrelse for landet er bare 0,8 prosent.

En relativt sett stor andel av kommunens driftsmidler er med andre ord bundet opp i å betjene renter og avdrag av låneforpliktelser.

Det reduserer det økonomiske handlingsrommet vesentlig.

Færre ressurser er tilbake til kjerneoppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

I tidsrommet 2020 – 2023 har avdragsutgiftene utviklet seg som følger:

Avdrag på lånegjeld

	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	27 719 000	30 163 000	31 036 000	33 234 000

Reglene for minsteavdrag på langsiktig lånegjeld ble strammet inn fra 2020 med den nye kommuneloven.

Kommunene må nedbetale sine forpliktelser hurtigere enn etter det tidligere regelverket.

For Rakkestad kommune medførte det at avdrag på lån økte med ca. 12,3 millioner kroner fra 2019 til 2023.

Det er en stor innstramming i kommunens økonomi og medfører at det blir færre ressurser tilbake til primæroppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

Netto avdrag som andel av brutto driftsinntekter utgjør:

Netto avdrag

	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	3,8	3,9	3,8	3,9
Norge	4,0	4,0	4,1	4,0

Note: Prosent av brutto driftsinntekter.

En konsekvens av kommunelovens nye bestemmelser om minsteavdrag, er at den aktuelle størrelsen øker fra 2,8 til 3,9 prosent av brutto driftsinntekter fra 2019 – 2023.

Det er et direkte uttrykk for at mer av midlene anvendes til å betjene renter og avdrag av løpende lån, og at det er mindre ressurser tilbake til primæroppgavene.

Finansielle instrumenter - gevinster og tap

Rakkestad kommune har ikke plassert noe av sin kapital i rente- eller aksjemarkedene.

Det opereres av denne grunn verken med gevinst eller tap på finansielle instrumenter - til forskjell fra de etter hvert ganske mange kommuner som gjør slike disposisjoner,

Til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1 000 kr	Budsjett		Økonomiplan		
	2024	2025	2026	2027	2028
Oppsummering sentrale poster					
Sum generelle driftsinntekter	-667 123	-707 227	-701 912	-701 308	-698 172
Avskrivninger	37 455	39 727	39 727	39 727	39 727
Netto finansutgifter	63 629	66 178	64 792	71 271	71 958
Motpost avskrivninger	-37 455	-39 722	-39 722	-39 722	-39 722
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-937	7 814	13 407	7 591	5 610
Sum sentrale inntekter og utgifter - Til fordeling tjenesteområdene	-604 432	-633 230	-623 707	-622 440	-620 599
Sum fordelt tjenesteområdene	604 432	633 230	623 707	622 440	620 599
Merforbruk/mindreforbruk	0	-0	-0	-0	-0

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Kommunedirektør og staber	105 117	87 759	95 673	95 029	95 670	95 029
Oppvekst og kultur	187 662	173 981	188 811	187 053	187 053	187 053
Velferd og levekår	194 612	191 403	194 737	189 118	188 618	188 618
Helse og mestring	137 595	119 916	117 935	117 935	117 935	117 935
Areal og infrastruktur	41 858	25 967	26 074	24 573	23 165	21 964
Kirkelige fellesråd	6 905	6 307	7 512	7 512	7 512	7 512
Fellesutgifter og fellesinntekter	-59 646	-607	2 748	2 748	2 748	2 748
Driftsutgifter per tjenesteområde	614 104	604 727	633 490	623 967	622 700	620 859

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Avsetninger til bundne driftsfond	6 851	474	4 275	1 906	365	422
Bruk av bundne driftsfond	-9 471	-1 411	-1 669	-1 123	-1 826	-6 130
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	5 208	12 624	9 053	11 318
Netto avsetninger	-2 621	-937	7 814	13 407	7 591	5 610
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	-25 030	-937	7 814	13 407	7 591	5 610

Pensjon

Brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler var pr. 31.12.2020 - 31.12.2023 som følger:

Tall i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Brutto pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	935 224	915 004	980 079	1 039 420
Pensjonsmidler inkl. arbeidsgiveravgift	923 035	919 861	971 581	1 056 303
Netto pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	12 189	-4 858	8 498	-16 883

Rakkestad kommune hadde forpliktelser til pensjonsordninger for ansatte og folkevalgte medlemmer på 1 039,420 millioner kroner per 31. desember 2023.

Dette er en økning på 59,341 millioner kroner (6,1 prosent) fra 2022.

Pensjonsforpliktelsene er langsiktig gjeld for kommunen.

Rakkestad kommune hadde samtidig pensjonsmidler pr. 31.12.2023 på 1 056,303 millioner kroner.

Det er en økning på 84,722 millioner kroner (8,72 prosent) fra 2022.

Netto pensjonsforpliktelser utgjorde dermed -16,883 millioner kroner per 31. desember 2023 – noe som gir en reduksjon i størrelsen på 8,385 millioner kroner fra 2022.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) er kommunens forsikringsleverandører på det aktuelle området.

Rakkestad kommune har store forpliktelser, men også aktiva knyttet til pensjonsordningene for de ansatte og folkevalgte.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes ut fra økonomiske og demografiske forutsetninger.

Kommunal- og distriktsdepartementet lager hvert år et rundskriv om kalkulasjonsforutsetninger.

Det gir forholdstallet mellom diskonteringsrenten og lønnsveksten.

I hovedsak avgjør dette forholdstallet nivået på pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene.

Et høyere forholdstall gir lavere pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser enn et lavere forholdstall.

De langsiktige forutsetningene som er benyttet er som følger:

Langsiktige økonomiske forutsetninger (oppgitt i %)	2023	2024	2025
Årlig avkastning	4,00	4,50	4,50
Diskonteringsrente (risikofri)	3,50	4,00	4,00
Årlig lønnsvekst	2,48	2,97	2,97
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,48	2,97	2,97
Årlig vekst i pensjonsregulering	1,71	2,20	2,20
Forholdstallet fra kommunal og distriktsdepartementet (KDD)	1,0	1,0	1,0

Forholdstallet fra KDD er uendret fra de siste årene (1,0), men de forskjellige leverandørene har blitt enige om å justere forutsetningene noe opp på bakgrunn av stigende renter.

For interne budsjettformål er det i 2025 benyttet en pensjonsrate på 9,44 prosent for samlet innbetaling til Statens pensjonskasse (SPK) og 17,50 prosent for Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

Tabellen under viser forventet utvikling i pensjonskostnader og anslag på samlet innbetaling til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) for perioden 2025-2028:

Pensjonsordning	2024	2025	2026	2027	2028
KLP Fellesordning for kommuner – Anslag samlet innbetaling	32 468 406	55 260 213	60 737 076	59 590 477	64 319 935
KLP Fellesordning for kommuner - Samlet pensjonskostnad	44 283 933	45 467 882	58 106 421	61 054 891	63 925 791
KLP Sykepleieordningen – Anslag samlet innbetaling	4 875 817	9 807 757	9 630 602	10 705 589	12 269 576

KLP Sykepleierordningen -	7 933 165	7 896 617	8 555 519	9 000 769	9 574 234
Samlet pensjonskostnad					
SPK - Anslag samlet innbetaling	8 627 041	8 396 474	8 404 623	8 501 000	8 916 054
SPK - Samlet pensjonskostnad	7 908 262	8 399 949	8 854 598	9 098 159	9 259 303
SUM - Anslag samlet innbetaling	45 971 264	73 464 444	78 772 301	78 797 066	85 505 565
SUM - samlet pensjonskostnad	60 125 360	61 764 448	75 516 538	79 153 819	82 759 328

Kroner.

Prognoser over flere år vil ha stor usikkerhet.

Det er på grunn av at pensjonsselskapene gjør en rekke antagelser om framtiden som trolig vil avvike fra den faktiske utviklingen.

Økonomiplanen utarbeides basert på prognoser om norsk økonomi.

KLP har i økonomiplanen lagt til grunn gjennomsnittet av de sist publiserte prognosene for lønnsvekst fra september.

Premieavvik

Premieavvik var pr. 31.12.2020 - 31.12.2023 som følger:

<i>Tall i tusen kroner</i>	2020	2021	2022	2023
Akkumulert premieavvik	33 916	48 212	47 557	85 054

1 000 kroner.

Pensjonspremiene varierer fra år til år avhengig av blant annet lønnsutviklingen og den avkastningen som pensjonskassene oppnår på sine investeringer/sin kapital.

De har som formål å jevne ut pensjonspremiene over år slik at kommunens pensjonskostnader er forutsigbare og ikke går ned eller vokser for mye fra et år og til det neste.

Når den betalte premie er større enn pensjonskostnaden, oppstår et positivt premieavvik.

Det avsettes i balansen og utgiftsføres deretter i driftsregnskapet over sju år.

I de tilfeller der premie er mindre enn pensjonskostnaden, beregnes et negativt premieavvik.

Det balanseføres også, og inntektsføres så i driftsregnskapet over sju år.

Rakkestad kommune har akkumulerte positive premieavvik på 85,054 millioner kroner (eksklusiv arbeidsgiveravgift) per 31. desember 2023.

Det gir en framtidig årlig driftsutgift på (i gjennomsnitt) 12,150 millioner kroner fram mot 2030.

Premieavviket er også et likviditetsutlegg for kommunen på 85,054 millioner kroner pr. 31.12.2023.

Etter årsoppgjørdisposisjoner er Rakkestad kommunes disposisjonsfond på 93,317 millioner kroner.

Akkumulert premieavvik utgjør 91,15 prosent av driftsbufferen/driftsreservene, noe som svekker kommunens økonomiske stilling og soliditet vesentlig.

Bildet er det samme for kommunesektoren som en helhet.

Netto pensjonsforpliktelser

Nette pensjonsforpliktelser var pr. 31.12.2020 - 31.12.2023 I prosent av brutto driftsinntekter:

	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	111,8	104,5	106,6	108,9
Norge	109,0	98,5	100,0	100,9

Prosent.

Rakkestad kommune har pliktig pensjonsordning i KLP for ansatte og folkevalgte.

Lærere er tilknyttet SPK.

Det medfører betydelige årlige kostnader til formålet. Gjerner 18 til 22 prosent av lønnskostnader.

Netto pensjonsforpliktelser har karakter av langsiktig gjeld.

Rakkestad kommunes netto pensjonsforpliktelser er høyere (2020 – 2023) enn gjennomsnittet for kommunene.

Investeringer i økonomiplanen

Dette avsnittet inneholder bevilgninger til investeringer i 2025 og midler satt av til prosjekter som er tenkt realisert i 2026 – 2028.

Kommunedirektøren legger fram et investeringsbudsjett på 132,664 millioner kroner i 2025 og et investeringsprogram på 822,906 millioner kroner totalt for 2025 – 2028.

Finansiering av enkelttiltak og de samlede investeringer er bestemmende for bærekraft og stabilitet i kommuneøkonomien både på kortere og lengere sikt.

Som det er redegjort for i budsjettet og økonomiplanen, har kommunen allerede en sårbar og anstrengt økonomi.

Rakkestad kommune skulle i denne situasjonen egentlig i enda større grad ha trukket ned sine investeringer.

Både ordinære midler og andre frigjorte ressurser burde ideelt sett blitt anvendt til å nedbetale langsiktige lån og oppnå lavere årlige utgifter til renter og avdrag av denne gjelden.

Det er vann-, avløps- og renovasjonsprosjekter og nytt sykehjem som utgjør hoveddelen av de samlede investeringer på kr. 593,850 millioner kroner i planperioden.

<i>Tall i tusen kroner</i>	2025-2028
Vann	76 000
Avløp	201 500
Renovasjon	26 350
Nytt sykehjem	290 000
Sum	593 850

1 000 kroner.

Globale og nasjonale strategier og prioriteringer av klima og miljø, stiller store krav til kommunene som samfunnsaktører og samfunnsutbyggere.

Investeringene på selvkostområder ligger i en størrelsesorden kr. 303 850 000 i de nærmeste fire årene.

Først og fremst er de påkrevde av lokale hensyn, men de er nesten like mye begrunnet i de nasjonale strategier og prioriteringer for å takle klima- og miljøutfordringene fram mot 2030.

Det er viktig for hele Rakkestadsamfunnet at prosjektene gjennomføres noenlunde som forutsatt.

Forsinkelser og utsettelse kan medføre kommunale tvangsmulker, at utbyggingstiltak (boliger, næringer og offentlige) ikke lar seg realisere som ønsket og prioritert og at klima- og miljøutfordringer ikke løses tilstrekkelig raskt og godt.

Årsgebyrene for spesielt vann og avløp kommer – som i de fleste av landets kommuner – til å måtte heves kraftig i løpet av en periode på grunn av den investeringsaktiviteten som nevnt.

Vedlagt budsjettet og økonomiplanen følger et detaljert oppsett av investeringene på selvkostområdene i de kommende fire årene.

Nytt sykehjem er enda under forberedelse og planlegging.

Etter de vedtak som er fattet, kan byggestart på prosjektet finne sted i 2025.

Kommunedirektøren har i budsjettet og økonomiplanen satt av kr. 290 000 000 til formålet i 2025 – 2028.

En realisasjon av nytt sykehjem betinger - som kommunedirektøren ser det - at Rakkestad kommune gjør tiltak som frigjør eller på andre måter reiser egenkapital til finansiering av det.

Det vises til redegjørelser for denne spørsmåls- og problemstillingen flere steder i budsjettet og økonomiplanen.

Investeringsstabell for kommunen samlet

Andre investeringer

Beløp i 1 000 kr

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
Kommunedirektør og staber					
IKT - Investeringer	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
IKT - PC'er til 8. trinn	800	800	800	800	3 200
Investeringsressurser til disposisjon etter nærmere vedtak	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
KLP - Egenkapitaltilskudd	1 650	1 650	1 650	1 650	6 600
Kommunale bygninger - Tiltak	400	0	0	0	400
Salg av eiendommer	250	250	250	250	1 000
Sum Kommunedirektør og staber	11 600	11 200	11 200	11 200	45 200
Oppvekst og kultur					
Oppvekst - Utstyr	500	500	500	500	2 000
Sum Oppvekst og kultur	500	500	500	500	2 000
Areal og infrastruktur					
Areal og infrastruktur - Utstyr	500	750	1 000	0	2 250
Belysning Liensparken/Jernbaneparken	250	0	0	0	250
Gangsti fra Prestegårdsskogen til Kirkeveien	0	500	6 000	0	6 500
HC badebrygge Kolbjørnsviksjøen	300	0	0	0	300
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikli	-23	-23	-23	-23	-92
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad	-13	-13	-13	-13	-52
Kommunale bygninger - Tiltak	4 800	8 300	500	500	14 100
Kommunale veier, gatelys, bruer, grøntanl	600	0	0	0	600
Nedre Gudimvei, Fortau	0	3 000	3 000	0	6 000
Nytt sykehjem	55 000	185 000	50 000	0	290 000
Os skole - Fase II	0	0	55 000	95 000	150 000

Beløp i 1 000 kr	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
Investeringsprosjekter					
Utbedring kryss Ytre vei/Graarudveien	0	0	0	1 000	1 000
Utskifting av belysning kunstgressbane til LED	1 000	0	0	0	1 000
Sum Areal og infrastruktur	62 414	197 514	115 464	96 464	471 856
Sum	74 514	209 214	127 164	108 164	519 056

Kommunedirektør og staber

IKT - Investeringer

Kommunedirektøren viderefører IKT - Investeringer med kr. 3 500 000 hvert år i budsjett- og økonomiplanperioden.

IKT - PC'er til 8. trinn

Kommunedirektøren fører opp innkjøp av pc'er til åttende trinn i ungdomsskolen med kr. 800 000 pr. år i budsjettet og økonomiplanen.

Investeringsressurser til disposisjon etter nærmere vedtak

Budsjettet og økonomiplanen inneholder bevilgning på kr. 5 000 000 i 2025 og ressurser på kr. 20 000 000 i 2025 - 2028 under kommunedirektør og staber til nærmere prioriteringer og disponeringer av formannskapet og kommunestyret i enkeltsaker.

Kommunedirektøren vurderer anskaffelser av utleieboliger for brukergrupper, investeringstilskudd til Rakkestad sogn og oppfølging av det påbegynte boligprogrammeprogrammet som konkrete tiltak.

KLP - Egenkapitaltilskudd

Kommunedirektøren setter opp egenkapitaltilskudd i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med kr 1 650 000 pr. år i 2025 - 2028.

Kommunale bygninger - Tiltak

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 5 200 000 i 2025 og sette kr. 14 500 000 for 2025 - 2028 til investeringer i bygningsmassen.

Boligkontoret disponerer kr. 400 000 av disse ressursene.

Kommunedirektøren legger videre opp til at midler etter Rakkestad Boligstiftelse anvendes til tiltak på bolig- og eiendomsmassen.

Det følges opp første gang i enkeltsak i 2025.

Salg av eiendommer

Kommunedirektøren stipulerer salgsomkostninger m.m. ved avhendelse av eiendommer og kommunale aktiva til kr. 250 000 hvert år i 2025 - 2028.

Oppvekst og kultur

Oppvekst - Utstyr

Kommunedirektøren budsjetterer med kr. 500 000 i 2025 og fører opp kr. 1 500 000 i 2026 - 2028 til utstyrsanskaffelser i barnehager, skoler og kultur.

Areal og infrastruktur

Areal og infrastruktur - Utstyr

Kommunedirektøren foreslår å bevilge kr. 500 000 i 2025 og stiller til disposisjon kr. 2 250 000 for 2025 - 2028 for utstyr til areal og infrastruktur.

Belysning Liensparken/Jernbaneparken

Kommunedirektøren prioriterer - i et trivsels- og sentrumperspektiv - kr. 250 000 i 2025 til belysning i Liensparken og nye trær i Jernbaneparken.

Gangsti fra Prestegårdsskogen til Kirkeveien

Budsjettet og økonomiplanen inneholder kr. 6 500 000 til tiltaket i 2026 og 2027.

Kommunedirektøren vurderer at prosjektet bør nærmere identifiseres, konkretiseres og utredes i enkeltsak som grunnlag for å beslutte gjennomføring av det.

Det inkluderer også avtale(r) med private aktør(er) om medfinansiering (anleggsbidrag og refusjoner).

Kommunedirektøren mener at denne saksbehandlingen bør finne sted i første halvår 2025.

HC badebrygge Kolbjørnsviksjøen

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 300 000 til tiltaket (Kolbjørnsviksjøen - Badebrygge tilpasset for handikappede) i 2025.

Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikli

Dette tiltaket er en følge av avtale - vedtatt av kommunestyret - mellom Rakkestad kommune og utbygger.

Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad

Dette tiltaket er en følge av avtale - vedtatt av kommunestyret - mellom Rakkestad kommune og utbygger.

Kommunale bygninger - Tiltak

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 5 200 000 i 2025 og sette kr. 14 500 000 for 2025 - 2028 til investeringer i bygningsmassen.

Boligkontoret disponerer kr. 400 000 av disse ressursene.

Kommunedirektøren legger videre opp til at midler etter Rakkestad Boligstiftelse anvendes til tiltak på bolig- og eiendomsmassen.

Det følges opp første gang i enkeltsak i 2025.

Kommunale veier, gatelys, bruer, grøntanl

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 600 000 til veier, bruer og gatelys i 2025.

Teknikkutvalget orienteres om disponeringen av ressursene i meldingssak.

Nedre Gudimvei, Fortau

Budsjettet og økonomiplanen inneholder kr. 3 000 000 hvert av årene 2026 - 2027 til fortau i Nedre Gudim vei.

Kommunedirektøren vurderer at prosjektet bør nærmere identifiseres, konkretiseres og utredes i enkeltsak som grunnlag for å beslutte gjennomføring av det.

Denne saksbehandlingen bør finne sted i første halvår 2025.

Nytt sykehjem

Nytt sykehjem står på investeringsprogrammet i 2025 og 2025 - 2028.

Det tilrås bevilget kr. 55 000 000 til formålet i 2025 og settes av ytterligere kr. 235 000 000 til det i 2026 - 2028.

Kommunedirektøren vurderer at Rakkestad kommune er nødt til å reise en betydelig egenkapital for å kunne gjennomføre prosjektet.

Det legges blant annet i det perspektivet fram en enkeltsak for kommunestyret parallelt med budsjettet og økonomiplanen, som omhandler en verdivurdering og mulig avhendelse av aksjer i Rakkestad Energi AS.

Kommunedirektøren skyter en salgssum direkte og uavkortet inn i finansieringen av det nye sykehjemmet.

Det utredes i første halvår 2025 ytterligere to - tre spørsmål- og problemstillinger som har som formål å skaffe til veie egenkapital til investeringsformål.

Kommunestyret får seg forelagt dem som enkeltsaker.

Os skole - Fase II

Os skole - fase II - er satt opp på investeringsprogrammet med til sammen 150 millioner kroner i de to siste årene av økonomiplanperioden.

Kommunedirektøren vurderer at Rakkestad kommune må frigjøre eller på andre måter reise egenkapital for å makte finansieringen av prosjektet.

Det legges blant annet i det perspektivet fram en enkeltsak for kommunestyret parallelt med budsjettet og økonomiplanen, som omhandler en verdivurdering og mulig avhendelse av aksjer i Rakkestad Energi AS.

Kommunedirektøren skyter en salgssum direkte og uavkortet inn i finansieringen av det nye sykehjemmet.

Det utredes i første halvår 2025 ytterligere to - tre spørsmål- og problemstillinger som har som formål å skaffe til veie egenkapital til Os skole og/eller andre investeringsformål.

Salg av eiendommer

Kommunedirektøren stipulerer salgsomkostninger m.m. ved avhendelse av eiendommer og kommunale aktiva til kr. 250 000 hvert år i 2025 - 2028.

Utbedring kryss Ytre vei/Graarudveien

Budsjettet og økonomiplanen inneholder kr. 1 000 000 til utbedringer av kryss Ytre vei - Graarudveien i 2028.

Kommunedirektøren følger tiltaket videre opp i budsjett 2026 og økonomiplan 2026 - 2029.

Utskifting av belysning kunstgressbane til LED

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 1 000 000 i 2025 til å skifte ut eksisterende lys på Rakkestad kunstgressbane med led armaturer.

Rakkestad kommune har avtale med Rakkestad IF om drift og disponering av anlegget.

Kommunedirektøren vurderer også tiltaket som et viktig barn- og ungdomstiltak.

Selvkost

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2025	2026	2027	2028	2025-28
Areal og infrastruktur					
Renovasjonsinvesteringer	650	10 700	15 000	0	26 350
Vann- og avløpsinvesteringer	57 500	47 000	68 000	105 000	277 500
Sum Areal og infrastruktur	58 150	57 700	83 000	105 000	303 850
Sum	58 150	57 700	83 000	105 000	303 850

Renovasjonsinvesteringer

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 650 000 til renovasjonsinvesteringer i 2025 og setter av kr. 26 350 000 til formålet for hele økonomiplanperioden.

Det er i samsvar med enkeltsaker framlagt og vedtatt av politisk nivå i de siste årene, og de miljø- og klimakrav satt av myndighetene som kommunen må arbeide innenfor rammene av.

Kommunedirektøren påpeker at investeringsomfanget i seg selv kommer til å generere betydelige økninger i årsgebyrene for renovasjonstjenester for både husstander og næringslivet.

Vann- og avløpsinvesteringer

Kommunedirektøren går inn for å bevilge kr. 57 500 000 til vann- og avløpstiltak i 2025. Det anvendes til sammen kr. 277 500 000 på formålet i 2025 - 2028.

Kommunalteknikk har store, pågående prosjekter innenfor vann, avløp og renovasjon.

Bodal avløpsrensaneanlegg har avvik på resultat fra krav stilt i utslippstillatelsen.

I tillegg må Rakkestad kommune forvente å få nitrogenrenningskrav fra avløpsvann.

Statsforvalteren har pålagt Rakkestad kommune, gjennom milepælsplan, å gjøre tiltak for å etterleve gjeldende utslippstillatelse.

Det er knyttet tvangsmulkt opp imot aktivitetene i denne planen.

Rakkestad kommune har i 2024 sendt inn en søknad om ny utslippstillatelse for Bodal renseanlegg der nitrogenrensing er inkludert.

Det er behandlet en politisk sak der det er gjort vedtak på å gjøre nødvendige investeringer for Bodal renseanlegg.

Areal og infrastruktur har videre gjennomført anskaffelse på detaljprosjektering og prosjektledelse for oppgradering av Bodal renseanlegg.

Reguleringsplanarbeider for Bodalområdet er igangsatt og vil slutføres i 2025.

Rakkestad kommune oppgraderer i 2025 Sander vannverk med nye filter og slambehandling - for å tilfredsstille krav til kvalitet på drikkevann.

Statsforvalteren har i tillegg til avløpsrenseanlegget, stilt krav til sanering av transportsystemet - ledningsnett.

Sanering og oppgradering av det pågår kontinuerlig.

Prosjektet for sanering av vann og avløpsledninger med fjerning av regnvannsoverløp i Bergenhusområdet er i slutfasen i 2024.

Areal og infrastruktur vil fortsette med sanering i området Møllergata/Jernbanegata i 2025.

Fjerning av fremmedvann fra spillvannsnettet er et særlig fokus i 2025.

Oversikt Investering og finansiering

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	130 872	265 122	208 372	211 372
Tilskudd til andres investeringer	142	142	142	142
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 650	1 650	1 650	1 650
Sum finansieringsbehov	132 664	266 914	210 164	213 164
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 530	-40 470	-24 060	-20 260
Tilskudd fra andre	-240	-35 867	-53 800	0
Salg av varige driftsmidler	-5 000	-36 620	-25 554	-62 504
Salg av finansielle anleggsmidler	-65 000	-1	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-48 894	-153 956	-106 750	-130 400
Videreutlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 800	5 450	6 100	6 750
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 800	-5 450	-6 100	-6 750
Sum finansiering	-132 664	-266 914	-210 164	-213 164
Sum finansieringsbehov	132 664	266 914	210 164	213 164
Sum finansiering	-132 664	-266 914	-210 164	-213 164
Udekket finansiering	0	0	0	0

Finansiering

Dette avsnittet inneholder finansiering av investeringsbudsjettet 2025 og økonomiplanen 2025 – 2028.

Kommunedirektøren påpeker at et fortsatt høyt investeringsnivå, store, nye langsiktige låneopptak og økende renter og avdrag på denne gjelden generelt sett gjør kommunens økonomiske og finansielle stilling svært sårbar og anstrengt i økonomiplanperioden.

Dette er et alvorlig budsjett- og planmessig dilemma – som er risikofyllt og utfordrer de forsiktighets-, forsvarlighets- og ansvarlighetslinjer som må være til stede.

Med vanskeligere økonomiske tider både for kommunen, landet og store deler av verden, forsterkes bare usikkerheten og uroen som beskrevet.

Kommunedirektøren vurderer det som nødvendig å realisere aktiva for kr. 70 000 000 i 2025 og kr. 194 679 000 totalt for 2025 – 2028 - for realistisk å kunne håndtere og holde et investeringsnivå slik som beskrevet.

Det legges fram en enkeltsak for formannskapet og kommunestyret i fjerde kvartal 2024 (Rakkestad Energi AS) - som blant annet omhandler den aktuelle spørsmåls- og problemstillingen.

Kommunedirektøren tar sikte på å utrede ytterligere to - tre slike saker i første halvår 2025.

Denne takt og omfang er sannsynligvis påkrevet for å realisere ambisjonen om egenkapitalfinansiering på kr. 70 000 000 i 2025 og kr. 194 679 000 samlet for tidsrommet 2025 - 2028.

Refusjoner av merverdiavgift på investeringsprosjekter er beregnet til kr. 15 530 000 i 2025 og kr. 98 320 000 for 2025 – 2028.

De utgjør 11,9 prosent av det totale kapitalbehovet i planperioden.

Realisering av nytt sykehjem medfører omtrent like store refusjoner (investeringstilskudd) i 2026 - 2027.

For Rakkestad kommune utgjorde de samlede startlån 125,695 millioner kroner pr. 31.12.2023.

Denne videreutlånordningen er utformet for at vanskeligstilte mennesker på boligmarkedet – med evne til å betjene lån – skal kunne settes i stand til å anskaffe seg egen bolig.

Kommunedirektøren tilrår at Rakkestad kommune i 2025 – 2028 tar opp lån i Husbanken med 20 millioner kroner p.a. til formålet.

Det er små kommunale tap på de aktuelle utlån.

De boligsosiale effektene er betydelige.

Startlånordningen er blant de aller viktigste tiltakene på sitt område i Norge.

Mottatte avdrag på startlån er på kr. 4 800 000 i 2025 og kr. 23 100 000 for 2025 – 2028. Det gir en andel på 2,8 prosent av kapitalbehovet til prosjekter i det aktuelle tidsrommet.

Brutto nye lån beløper seg til kr. 440 000 000 – noe som tilsvarer 53 prosent av de midler som trengs til finansiering av investeringer i fireårs perioden.

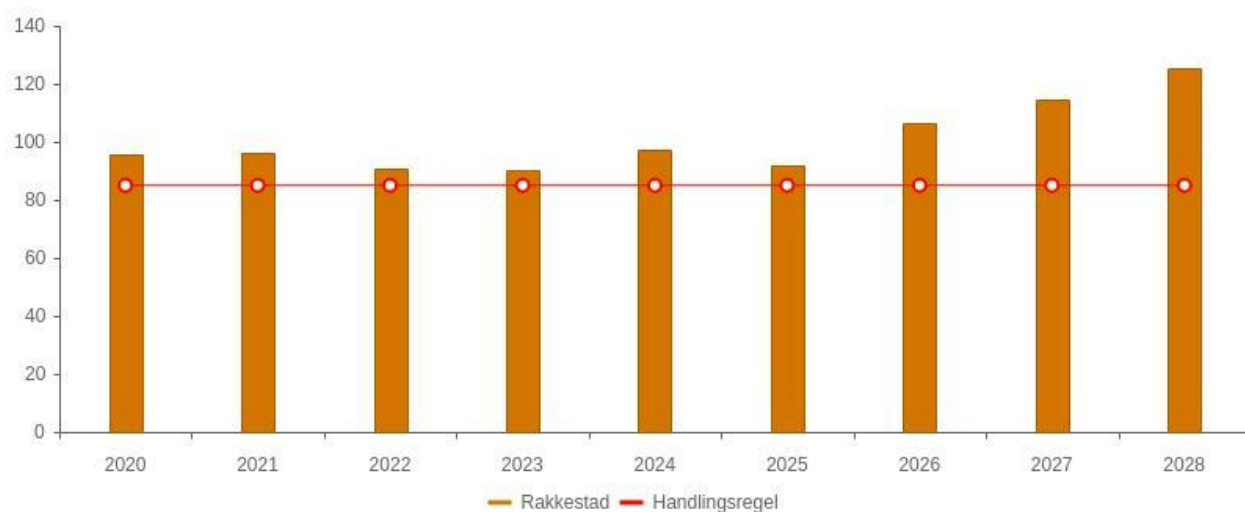
Av de samlede utlån, er startlån (selvfinansiert) på kr. 80 000 000 eller 9,7 prosent av de samlede investeringene.

Rakkestad kommune øker lånegjelden kraftig som en følge av spesielt vann-, avløps- og renovasjonstiltakene og sykehjemsprosjektet.

Det binder opp midler til dekning av renter og avdrag av disse forpliktelsene.

Mindre ressurser blir tilbake til kjerne- og primæroppgaver.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Rakkestad	95,7 %	96,5 %	90,6 %	90,2 %	97,1 %	92,1 %	106,2 %	114,4 %	125,7 %
Handlingsregel	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %

Utvikling av langsiktig lånegjeld

Langsiktig lånegjeld

Rakkestad kommunes langsiktige gjeld vil utgjøre kr. 1 304 398 000 pr. 31.12.2028.

I økonomiplanperioden utvikler den seg som følger:

Lån til investeringer (Tall i 1 000 kr.)

	2025	2026	2027	2028
Lån til investeringer pr 01.01	796 824	809 718	931 074	1 004 074
Avdrag i budsjettåret	36 000	32 600	33 750	33 850
Låneoptak i budsjettåret	48 894	153 956	106 750	130 400
Sum lån pr. 31.12	809 718	931 074	1 004 074	1 100 624

Lån til videreutlån (Tall i 1 000 kr.).

	2025	2026	2027	2028
Lån til videreutlån pr 01.01	146 874	162 074	176 624	190 524
Avdrag i budsjettåret	4 800	5 450	6 100	6 750
Låneopptak i budsjettåret	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum lån pr 31.12.	162 074	176 624	190 524	203 774
Sum gjelder pr 31.12.2028				1 304 398

Brutto nye lån (2025 – 2028) fordeler seg på regulære investeringslån, lån til vann-, avløp- og renovasjonsformål og startlån på denne måten (Tall i 1 000 kroner og prosent):

	Kroner	Prosent
Regulære investeringslån	277 640	53,4
Lån til vann-, avløp- renovasjonsformål	162 360	31,2
Startlån	80 000	15,4
Sum	520 000	100

Til sammen kr. 162 360 000 - 31,2 prosent – av de nye langsiktige lån refererer seg altså til selvkostområder (vann, avløp og renovasjon) og startlånordningen.

Årsgebyrer av tjenestene og renter av utlånene (startlån) dekker årlige renter og avdrag av disse forpliktelsene.

De øvrige kr. 277 640 000 og 53,4 prosent – er vanlige investeringslån – hvor renter og avdrag må finansieres av de ordinære driftsbudsjetter.

Rakkestad kommune betaler avdrag av sin lånegjeld over driftsbudsjettet i 2025 med kr. 36 000 000 og for 2025 – 2028 med kr. 136 200 000.

I økonomiplanperioden vokser de langsiktige lån med netto kr. 290 906 000.

Sammenlignet med budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027, er netto låneopptak i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 kr. 49 244 000 høyere.

Renter og avdrag p.a. til å betjene den langsiktige gjelden

Renter og avdrag p.a. (2025 – 2028) til å finansiere den langsiktige gjelden er (Tall i 1 000 kroner):

	2024	2025	2026	2027	2028
Renter	40 495	41 491	40 064	46 146	46 733
Avdrag	34 000	36 000	32 600	33 750	33 850
Sum	74 495	77 491	72 664	79 896	80 583

De årlige lånerelaterte utgifter (renter og avdrag) blir kr. 6 088 000 større i 2028 enn i 2024.

Effekter av enkelte investeringsprosjekter mot slutten av økonomiplanperioden, slår inn i kommuneøkonomien og gir økninger av avdragsutgifter først i 2029 eller 2030.

Rakkestad kommune må dekke inn slike kostnader ved korreksjoner og reduksjoner i budsjettet for øvrig.

Det medfører at det økonomiske handlingsrommet krymper og at mindre midler blir tilbake til tjenester m.m. til innbyggere og lokalsamfunn.

For utviklingen av renteutgifter, spiller rentenivå en rolle i tillegg til størrelse på de langsiktige lån.

Det er prognostisert i en størrelsesorden 4,38 prosent i 2025 og 3,65 - 3,72 prosent i 2026 - 2028.

I alle fall for 2025 er et slikt gjennomsnittlig kommunalt rentenivå realistisk.

Utvikling av renter medfører alltid dilemmaer – særlig når gjeldstyngden passerer 1 milliard kroner for en kommune med bare 8 500 innbyggere.

De representerer en stor usikkerhets- og risikofaktor.

Rakkestad kommunes samlede rentekostnader går opp med kr. 5 242 000 p.a. fra 2025 til 2028.

Renter av nye langsiktige lån, påvirker kommuneøkonomien og den økonomiske balansen mer og mindre umiddelbart.

Avdrag av gjeldsforpliktelse, kan derimot medføre fulle utslag et eller to år på etterskudd.

For investeringer i 2027 og 2028, kommer altså disse budsjett- og regnskapskonsekvensene med full tyngde først i 2029 og 2030.

Kommunedirektøren understreker i den aktuelle sammenhengen enda en gang det nødvendige i å reise størst mulig egenkapital til sykehjemsprosjektet.

Det er avgjørende for at Rakkestad kommune skal kunne make denne investeringen.

Kommunedirektøren legger blant annet av den grunn parallelt med budsjettet og økonomiplanen fram en enkeltsak for formannskapet og kommunestyret, som omhandler en verdivurdering og mulig avhendelse av aksjer i Rakkestad Energi AS.

En salgssum for aktuelle aktiva skytes direkte og uavkortet inn i finansieringen av det nye sykehjemmet.

Det utredes i første halvår 2025 ytterligere to - tre spørsmål- og problemstillinger som har som formål å skaffe til veie egenkapital til investeringsformål.

Kommunestyret får seg forelagt dem som enkeltsaker.

En følge av nytt sykehjem og vann-, avløps- og renovasjonsinvesteringer, er at måltallet for netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter sprekker fullstendig.

Det knytter det seg naturlig nok mange dilemmaer og bekymringer til.

Kommunedirektøren understreker sterkt at kommunen er nødt til å gjøre epokegjørende valg og prioriteringer for å holde hodet økonomisk sett over vannet etter at disse tiltakene er gjennomført.

Satsingsområder

Visjon

Mangfold og samhold

Visjonsbeskrivelse

Begrepet «mangfold» henspiller på et rikt kultursamfunn. Et variert foreningsliv, kulturelt og befolkningsmessig mangfold og sammensatt næringsliv fra landbruk til tradisjonell industriproduksjon.

I de siste årene har mer moderne næringsvirksomhet utviklet seg og tatt en større plass. Det er et variert landskap med store skogsområder, kulturlandskap og landbruksarealer.

Rakkestad sentrum har blitt mer urbant. Det er omsluttet av landlige boområder. Innbyggerne har varierte fritids-, trivsels- og opplevelsesmuligheter. Fra fart og spenning på Rudskogen, til rekreasjonsmuligheter i Fjella.

Selv om «mangfold» i de fleste sammenhenger er et positivt begrep, kan det også oppfattes som sprikende og med mange retninger. På den annen side representerer begrepet «samhold» en udelte positiv og samlende retning for «mangfold».

For Rakkestad kommune er «samhold» overordnet begrepene «trivsel», «trygghet» og «nærhet» – tre begreper som i ulik sammensetning har gått igjen i alle visjonsbegreper for Rakkestad kommune.

Inn i fremtiden, mener vi at visjonen står seg godt og vil være mulig å styre etter i neste planperiode.

Bærekraft går som en rød tråd gjennom hele planen. Det uttrykker et balansepunkt mellom økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. FN 17 har avgjørende påvirkning på planproduktet. Kommunal planlegging skal bygge på de 17 bærekraftsmål som FN har definert.

Bærekraftmålene er fastsatt globalt. De må likevel konkretiseres og realiseres lokalt, regionalt og nasjonalt.

Bærekraftige Rakkestad

Beskrivelse av satsingsområdet

For Rakkestad kommune handler bærekraft om å tenke og handle for fremtiden – en helhetlig og langsiktig planlegging. Bærekraft er et sammensatt begrep. Det omfatter både økonomi, ressurser, folkehelse, klima og miljø. Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet må – av bærekraft- og langsiktighetshensyn - ha en fornuftig forvaltning av sine ressurser og inntekter. For å ivareta de framtidige generasjonene – samtidig som ressursbruken ikke skal true velferden til innbyggerne – er dette prinsippet sentralt i all samfunnsplanlegging. Bærekraft innenfor rammene av FN 17 og sammenhengen mellom sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft er en forutsetning for å skape en robust kommune. Den såkalte «Bløtkakemodellen for bærekraft» anvendes som en indikator for å beskrive bærekraft. Plattformen er «klima og miljø». Den må være på plass for at helheten skal fungere. Rakkestad kommunes mål, strategier og tiltak må leses og forstås i denne kontekst.

Måltabell for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål
Bærekraftige Rakkestad	I Rakkestad kommune er innbyggerne trygge og aktive, og lever i gode og helsefremmende omgivelser
Bærekraftige Rakkestad	Rakkestad er en klima og miljøvennlig kommune
Bærekraftige Rakkestad	Rakkestad kommune har en bærekraftig økonomi

Attraktive Rakkestad

Beskrivelse av satsingsområdet

Rakkestad kommune målsetter seg å være ettertraktet og attraktiv som bosted for nye innbyggere og næringsetableringer.

Måltabell for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål
Attraktive Rakkestad	Rakkestad er en god og attraktiv kommune å bo og leve i
Attraktive Rakkestad	Rakkestad er en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye virksomheter
Attraktive Rakkestad	Rakkestad har levende sentrum med mangfold, attraktivitet og tilbud for alle

Ung i Rakkestad

Beskrivelse av satsingsområdet

Barn og unge er fremtiden i en kommune. De skal føle seg inkludert, delta aktivt og ha mulighet til å utfolde seg.

Måltabell for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål
Ung i Rakkestad	Barn og unge opplever trygghet og mestring i hverdagen
Ung i Rakkestad	I Rakkestad kommune er det tilbud til alle
Ung i Rakkestad	Rakkestad har et mangfoldig og godt oppvekstilbud

Kommunedirektør og staber

Beskrivelse av kommunedirektør og staber

Kommunedirektør,

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder og leder for hele kommuneadministrasjonen.

Vedkommende skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer i kommunen er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt uten ugrunnet opphold.

Kommunedirektøren må gjøre politikerne oppmerksomme på kjente forhold som er viktige for iverksettingen av et vedtak.

Vedkommende har det løpende personalansvaret for alle ansatte i kommunen, og skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover og forskrifter, og at den interne kontrollen er tilfredsstillende.

Kommunedirektøren har delegert myndighet fra kommunestyret i saker som ikke er prinsipielt viktige (og når myndighet ikke er gitt til andre i lovgivingen).

Delegert myndighet fra kommunestyret kan delegeres videre fra kommunedirektøren og nedover i den kommunale administrasjonen til områdeledere som primært kommunalsjefer.

Forvaltningsstaben,

Felles forvaltning og politisk saksbehandling - Politisk sekretariat – skal sikre at dokumenthåndtering og arkivering ved før-, under- og etterarbeid med saker som behandles i politiske organer håndteres i tråd med gjeldende lovverk, samt blant annet forberede og gjennomføre kommunestyre- og fylkestingsvalg og stortings- og sametingsvalg.

Det dekker generell administrativ og politisk saksbehandling.

Staben ivaretar også rollen personvernombud – som skal informere og gi råd, være kontaktpunkt for de registrerte, og blant annet kontrollere overholdelse av personvernregelverket.

Dokumentforvaltning,

Dokumentsenteret står for arkivfaglig ledelse i kommunen, herunder tilsyn med at Rakkestad kommune overholder krav til arkivhold gitt i lover og forskrifter.

Det skal tilrettelegge for at brukere skal kunne utarbeide, lagre, gjenfinne og dele relevant informasjon på en enkel, sikker og effektiv måte.

Brukere er ansatte i kommunen, innbyggere, organisasjoner, næringsliv, media og publikum for øvrig.

Helseforvaltning,

Helseforvaltning skal forberede og legge til rette for at tildeling av helse- og omsorgstjenester, inkludert tildeling av omsorgsbolig, skjer i samsvar med gjeldende lovverk, herunder kartleggingsbesøk, saksbehandling, dokumentasjon, samhandling, koordinering og rapportering.

Boligforvaltning,

Boligkontoret skal utarbeide og oppdatere aktuelt planverk i samarbeid med involverte tjenester, og gjennomføre tiltak i boligsosial handlingsplan.

Det skal forvalte alle kommunens utleieenheter, og tilpasse kommunens boligportefølje gjennom kjøp og salg.

Boligkontoret saksbehandler og videretildeler Husbankens startlån, samt behandler søknader om bostøtte.

Det skal utarbeide vedlikeholdsplaner for kommunale utleieboliger, koordinere samhandlingen mellom tjenester i boligsosiale spørsmål, både på systemnivå og i enkeltsaker, og være ansvarlig for saksbehandling og tildeling av ordinære kommunale utleieboliger.

Barnehageforvaltning (myndighet),

Barnehagemyndigheten gir veiledning og ser til at alle barnehager, både kommunale og private, drives i samsvar med barnehageloven med forskrifter.

Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet.

Krav til uavhengighet bidrar til å sikre likebehandling og ivaretar tilliten til kommunens upartiskhet som myndighet på området.

HR - staben,

HR skal gi tilfredsstillende stab- og støttetjenester og samtidig bidra til at organisasjonen evner å fornye, forenkle og forbedre sine tjenester.

Den ivaretar videre delegert myndighet ut fra de strategier og planer som prioriteres gjennom politiske vedtak med bakgrunn i gjeldende lovverk.

Økonomistaben,

Økonomi har det faglige ansvaret for kommunens regnskap.

Den ivaretar alt løpende regnskapsarbeid, og har ansvaret for kommunens innfordring av alle sine krav.

Økonomi gjør periodiske avslutninger, årsoppgjør og rapporteringer, følger opp bankforbindelser og administrerer kommunens finansforvaltning.

Den har sentrale oppgaver i økonomisk planlegging, budsjettering, drifts- og investeringsoppfølging samt analysearbeid.

Informasjon og IKT - staben,

Informasjon og IKT omfatter tjenester som servicekontor, informasjon, innkjøp, digitalisering, bredbåndsprosjekt og IT-drift.

Innbyggertjenester, oppfølging av lovverk, digital transformasjon, informasjonssikkerhet samt gode tjenester til ansatte er viktige oppgaver som ligger til staben.

Andre funksjoner

Legetjenesten og Rakkestad brannvesen er støttefunksjoner som er direkte knyttet opp mot kommunedirektøren.

Fokus og prioriteringer

Rammeområdet skal gi tilfredsstillende stab og støtte tjenester innen forvaltning, HR, økonomi, informasjon og IKT, samtidig som de skal bidra til at organisasjonen evner å fornye, forenkle og forbedre sine tjenester.

Legetjenesten og Brann- og redningsvesenet er viktige funksjoner for lokalsamfunnets fungerende ordinært og i ekstraordinære situasjoner.

Strategisk kompetansestyring og utnyttelse av de digitale mulighetene blir viktige faktorer for å lykkes med dette arbeidet, sammen med tillitsbasert ledelse og myndiggjorte medarbeidere.

Fokus i perioden vil være å:

Videreutvikle forvaltning og styrke saksbehandlingsressursene.

Stabsintern samt overordnet internkontroll.

Støtte organisasjonen i arbeidet med kompetanseutvikling – både for grupper og enkeltindivider

Videreutvikle Innbyggerdialog og medvirkning for å forsterke samspillet mellom kommune og innbyggere og næringsliv.

Samhandling mellom det offentlige og det private er et overordnet fokus. Rakkestad kommune vil legge til rette for en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv ved bruk av flere digitale verktøy og løsninger. Registrerte data tilgjengeliggjøres bedre og gjenbrukes. Arbeidsprosesser effektiviseres. Et sterkere fokus på etterlevelse av regelverk.

Informasjonssikkerhet og ivaretagelse av den enkeltes personvern er viktig for Rakkestad kommune fremover.

Å ha oppdaterte fagsystem og infrastruktur, kompetente medarbeidere og riktige digitale verktøy til å aksjonere ved trusler blir helt essensielt.

En uavhengig modenhetsanalyse for IT - drift og IT - systemer gjøres ultimo 2024 og tidlig 2025 - for i løpet av første kvartal 2025 å kunne vurdere videreføring av denne virksomhet som i dag eller tiltak med andre kommuner og andre aktører på nytt.

Rakkestad kommunestyre har dessuten i 2026 gitt Østre Viken Kommunerevisjon IKS i oppgave å gjøre et forvaltningsrevisjonsprosjekt på IT.

Kompetanseutvikling

Kommunedirektør og staber fokuserer i perioden på nødvendig kompetanseheving - særlig relatert til fagprogrammer som benyttes, og sammenfallende endringer og utvikling i tilhørende lovverk.

Det er en målsetting å oppdatere kommuneområdene på disse løpende endringene.

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	87 759	87 759	87 759	87 759
Sum Tekniske justeringer	5 880	5 237	5 877	5 236
Sum Vedtak forrige periode	-212	-212	-212	-212
Sum Lønns- og prisvekst	3 666	3 666	3 666	3 666
Konsekvensjusteringer	9 334	8 691	9 331	8 690
Konsekvensjustert ramme	97 093	96 449	97 090	96 449
Sum Nye innsparingstiltak	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Sum Nye tiltak	880	880	880	880
Nye tiltak og realendringer	-1 420	-1 420	-1 420	-1 420
Ramme 2025-2028	95 673	95 029	95 670	95 029

Kommentarer til rammer og tiltak for kommuneområdet

Økonomi

Kommunedirektøren fordelte en ramme til kommunedirektør og staber kr. 95 671 000 i 2025 - en reduksjon på 2,35 prosent fra 2024.

Det planlegger sin drift og aktivitetsnivå i 2025 - 2028 på disse forutsetninger og premisser.

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide med å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Kommunedirektøren opererer med en effekt av disse reduksjonene innenfor dette rammeområdet på opp mot kr. 2 000 000 i 2025 og 2025 - 2028.

Drifts- og vedlikeholdsmidler i boligkontoret og forvaltningsenhet er dessuten nærmere kr. 500 000 lavere i budsjett- og økonomiplanperioden enn i 2024.

Tiltak		Effekt
Reduksjon (2) av ledelse og administrative ressurser,	kr.	1 941 000
Nedtak av vedlikeholdsmidler - kommunale boliger,	"	210 000
Reduksjon av driftsmidler - Forvaltningsenhet Helse,	"	213 000
Sum,	kr.	2 364 000

Kommunedirektøren forutsetter for øvrig at Rakkestad kommune oppnår øremerkede tilskudd til utvikling av velferdsteknologi og folkehelseformål - til sammen ca. kr. 400 000 p.a. - i 2025.

Disse oppgaver ivaretas av kommunedirektør og staber og midlene disponeres av denne grunn til å finansiere denne virksomheten.

Kommunedirektøren vurderer at stab- og støttefunksjoner over flere år har blitt kraftig tatt ned.

Det er på et tidspunkt nødvendig å gjøre tiltak for å bygge opp denne delen av virksomheten.

Kommunedirektøren opererer av denne grunn med tiltak på ca. kr. 900 000 - som det besluttes disponeringen av primært i første halvår 2025.

Kostra-analyse - Adm, styring og fellesutgifter

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Administrasjon korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	3 657	5 110	6 507	6 070	5 257	5 124	4 739
Politisk styring brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) **)	629	644	778	887	551	627	512

**) *Justert for utgiftsbehov*

Rakkestad kommune bruker omtrent det samme som sammenlignbare kommuner i kostragruppe 1 på administrasjon, men 7,5 prosent mer enn landet uten Oslo.

I en lengere periode har kommunen anvendt noe mindre enn referansekommuner på dette formålet.

Etter 2023 endrer dette bildet seg.

Det skyldes først og fremst ny administrativ organisasjonsmodell som ble etablert i 2022.

Rakkestad kommune gikk over fra en 2 - nivå - til en 3 - nivå modell.

I sist nevnte struktur skal ledere som leder andre ledere henføres til funksjon 120 (Administrasjon).

Etter en 2 - nivå modell rapporteres disse ledere i en større grad til sine respektive tjenestefunksjoner.

Kommunedirektøren har dessuten - med grunnlag blant annet i forvaltningsrevisjonsprosjektet "Kvalitet i Kostra rapportering" - gjort overordnede vurderinger av hvor ulike funksjoner/tjenester bør bokføres.

Det resulterer i at noen flere funksjoner er bokført på funksjon 120 fra og med høsten 2022.

Rakkestad kommune bruker omtrent det samme som kostragruppe 1 på driftsutgifter til politisk styring.

Sammenlignet med landet uten Oslo anvendes noe mer.

Rakkestad kommune ligger på et normalt og relativt stabilt nivå på driftsutgifter til politisk styring.

Oppvekst og kultur

Beskrivelse av kommuneområdet

Dette kommuneområdet består av grunnskole, barnehage og kultur.

Grunnskolen omfatter en fellesadministrasjon med felles- og støttetjenester, tre barneskoler med skolefritidsordninger og en ungdomsskole.

Barnehage utgjøres av en fellesadministrasjon og fem kommunale barnehager - supplert av fire private barnehager.

Kultur består av en fellesadministrasjon, kino, kulturskole, bibliotek, kommunalt bad og ungdomsklubb.

Det står dessuten bak en rekke arrangementer i kulturhuset - som utleier, tilrettelegger, medarrangør og arrangør.

Oppvekst og kultur arbeider for forsvarlig og god drift på alle fagfelt og enheter i sitt kommuneområde.

Det er fokus på det strategisk og systematisk innsats for å bygge opp og vedlikeholde gode støttesystemer og utviklingsprosesser i virksomheten.

Målformuleringer knyttes opp mot vedtatte kommunale og statlige planer.

Lovverk for skole, barnehage og kultur regulerer disse enhetenes aktivitet.

Samfunnsdelen av kommuneplanen er styrende og rammegivende for områdetets virksomhet, og grunnlaget for områdeplan oppvekst og områdeinterne planer for skole, barnehage og kultur.

De verdier som ligger til grunn for oppveksts tilbud og tjenester er blant annet nedfelt i FNs barnekonvensjon, barnehageloven, opplæringsloven og rammeplan for kulturskolen.

Skoler, barnehager, skoler og kulturskolen skal fremme et inkluderende, trygt og godt miljø for alle barn og elever.

De vil ha en opplevelse av å høre til og mestre i sitt pedagogiske tilbud i barnehage, skole og kulturskole.

Barn og unge skal erfare et helhetlig utdanningsløp.

Skole og barnehage vil i nært samarbeid med hjemmet legge til rette for barns overgang fra barnehage til første årstrinn og til skolefritidsordningen.

Det å etablere en god oppvekstkommune innebærer både å satse på det store flertall av barn og unge og samtidig ha likeverdige tiltak for de med tilrettelegging.

Fokus og prioriteringer

Det er både en politisk og administrativ målsetting at Rakkestad kommune skal være en god kommune å vokse opp i for barn og unge.

Oppvekst og kultur vil prioritere barns og unges vilkår og utvikling i bred målestokk.

Det er avgjørende for at Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet skal lykkes med sine ambisjoner på oppgavefeltet.

Barn og unge er fremtiden i en kommune.

De må føle seg inkludert, delta aktivt og ha mulighet til å utfolde seg.

Det handler gjerne om god fysisk og psykisk helse, deltakelse i samfunnet og det å føle tilhørighet.

Foreldrenes økonomiske, kulturelle og sosiale ressurser har betydning for barnas helse og oppvekst.

Jo tidligere det lykkes å oppnå en jevnere fordeling av ressurser og muligheter, desto større er sjansen til å påvirke morgendagens forskjeller i helse og oppvekstvilkår.

Oppvekstprofilen for Rakkestad - 2024 - framhever positive sider og peker på utfordringer.

Rakkestad kommune ligger på landsgjennomsnittet på mange variabler relatert til barns og unges oppvekstvilkår.

Det inkluderer parametere som andel barn i familier med vedvarende lav inntekt, unge som står utenfor utdanning og arbeid og ungdomsskoleelever som rapporterer høy tilfredshet med livet.

Årets tema for oppvekstprofilene er betydningen av vennskap og fellesskap for barn og unge.

Vennskap spiller en essensiell rolle i barns utvikling, og bidrar til å forme deres sosiale identitet, selvtillit og kognitive ferdigheter.

I Rakkestad kommune har majoriteten av ungdomsskoleelevne en fortrolig venn, og andelen som opplever ensomhet er ikke signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at det finnes barn og unge som ikke har et velfungerende nettverk.

For disse kan det være avgjørende med tiltak som fremmer inkludering og støtter dem i å etablere positive relasjoner.

I arbeid med barn og unge skal barns behov for omsorg og lek og fremme av læring og danning ivaretas.

Barn og unge må møtes med et glødende engasjement, omsorg og tilstedeværelse. Spørsmål bør stilles åpent og det vises nysgjerrighet på de vi møter.

På den måten vil barn og unge oppleve at de er betydningsfulle i relasjonen og i fellesskapet. Det bidrar til å skape trygghet.

Oppvekst og kultur skal gjennom sin virksomhet fremme barn og unges tilhørighet, og bidra til at de forstår felles verdier og normer i fellesskapet og samfunnet.

Samhold og solidaritet skal verdsettes og følges opp. Det trengs fellesskap som har plass til alle. Fellesskap som er rause og romslige, har mye å si for at de enkelte skal kunne oppleve tilhørighet.

Å få være med og delta sammen med andre er viktig for å føle seg som en del av fellesskapet.

For at barn og unge skal oppleve inkludering og tilhørighet, kreves det tiltro til at de kan være deltakere i fellesskapet.

Oppvekstmiljøene må være stimulerende og støtte opp om barn og unges lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Det skal være rom og trygge rammer for å uttrykke seg.

Oppvekst og kultur må sørge for at alle barn og unge kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Ute- og inneområder skal ha universell utforming.

Det vil si at de må planlegges og utformes slik at de kan brukes av så mange mennesker som mulig på en likeverdig måte.

I en stadig mer digitalisert verden er det viktig at barn og unge får en trygg og sikker digital oppvekst.

Skolen spiller en sentral rolle i å lære barn og unge om viktigheten av personvern og hvordan de kan beskytte sin egen informasjon på nettet.

Personvern er en grunnleggende menneskerett, også for barn og unge. Det er viktig å beskytte personopplysningene deres.

Når digitale løsninger i skole og barnehage brukes og utvikles, må personsikkerhet og personvern til barna alltid prioriteres.

Prioriteringer og utviklingsområder

- Arbeide for tidlig innsats og forbyggende arbeid i et inkluderende perspektiv.
- Styrke og videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet mellom kommuneområdene og andre støttetjenester.
- Fokus på ansattes kompetanse til å identifisere og støtte de som sliter med å etablere vennskap.
- Tilby et mangfoldig utvalg av fritidsaktiviteter som er tilgjengelige for alle, uavhengig av familiens økonomi.
- Fremme inkluderende miljøer som verdsetter mangfold og aksept.
- Sørge for at barn og unge blir hørt og får mulighet til å påvirke beslutninger som angår dem.
- Utvikle styringssystemer for kommuneområdet oppvekst og kultur.
- Videre utvikle internkontrollsystemet for å sikre god kvalitet på tjenestene i hele kommuneområdet.
- Kvalitetsutvikling i arbeidet med å implementere læreplaner og rammeplaner i barnehage, kulturskole og SFO.
- Fokus på håndtering av vold og trusler blant barn og unge på våre ulike arenaer.
- Fokus på rus og kriminalitetsforebyggende arbeid på alle arenaer.
- Personvern og sikre digitale løsninger.

Kompetanseutvikling

Kommuneområdet oppvekst og kultur i Rakkestad kommune arbeider kontinuerlig med å styrke kompetansen til de ansatte.

Målet er å sikre at alle barn og unge får et best mulig oppvekstmiljø og tilbud som er tilpasset deres behov.

Det fokuseres spesielt på følgende områder:

Saksbehandling og forvaltning,

For å sikre at alle saker blir behandlet effektivt og i tråd med lover og regler. Det gjøres regelmessig opplæring.

Intern kontroll,

Internkontroll i skole, barnehage og kultur styrkes for å sikre god økonomistyring og kvalitet i tjenestene.

Personvern og taushetsplikt,

Alle ansatte får opplæring i personvern og taushetsplikt for å ivareta barns og unges beste.

Digitale løsninger,

Det innføres nye digitale verktøy og systemer i skole og barnehage og sørges for at ansatte har nødvendig kompetanse.

Opplæringsloven,

For å sikre at skolen arbeider i tråd med den nye opplæringsloven (LK20), tilbys opplæring til lærere og PPT-tjenesten.

Sikre elevenes læring og skolens undervisningskvalitet under implementeringen av LK20,

Det legges stor vekt på å støtte lærerne i deres arbeid med å sikre at elevene får en god opplæring i tråd med de nye læreplanene - noe som inkluderer opplæring i nye arbeidsmåter, vurderingsformer og bruk av digitale verktøy.

Vurdering,

Rakkestad ungdomsskole har et spesielt fokus på vurderingspraksis for å sikre at alle elever får god tilbakemelding som fremmer elevenes læring og utvikling.

Begynneropplæring,

Det legges vekt på kompetanseheving innenfor begynneropplæring i barneskolene for å gi alle elever en god start.

Overganger,

For å sikre gode overganger mellom barnehage og skole, styrkes samarbeidet mellom skole og barnehage.

Inkluderende praksis,

Det arbeides aktivt for å skape inkluderende miljøer i barnehager og skoler, der alle føler seg sett og verdsatt. Dette inkluderer opplæring i ulike tilpasningstiltak og inkluderende pedagogikk.

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	173 981	173 981	173 981	173 981
Sum Tekniske justeringer	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Vedtak forrige periode	0	-1 758	-1 758	-1 758
Sum Budsjettendring i år	7 800	7 800	7 800	7 800
Sum Lønns- og prisvekst	8 330	8 330	8 330	8 330
Konsekvensjusteringer	19 130	17 372	17 372	17 372
Konsekvensjustert ramme	193 111	191 353	191 353	191 353
Sum Nye innsparingstiltak	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300
Nye tiltak og realendringer	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300
Ramme 2025-2028	188 811	187 053	187 053	187 053

Kommentarer til rammer og tiltak for kommuneområdet

Økonomi

Oppvekst og kultur har en ramme på kr. 188 811 000 i 2025 i budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028.

Som ledd i budsjett- og økonomiplanprosessen er det gjort særskilte gjennomganger for skole, barnehage, kultur og helhetlig for kommuneområdet.

Skole

Rakkestad kommune oppnår økte inntekter i 2025 av brukerbetalingen i skolefritidsordningene.

Flere barn benytter seg av tilbudet på morgen og ettermiddag.

Rakkestad kommune får likeledes større inntekter av elever som er fosterhjemsplassert i kommunen.

Kommunenes Interesseorganisasjon (KS) har laget en avtale for kommuner som omhandler barn i fosterhjem.

Rakkestad kommune anvender dette avtalematerialet i sin virksomhet.

Det fastsetter betalingssatser for forskjellige tjenester og tjenesteomfang.

Rakkestad kommune har mindre utgifter til barn fra Rakkestad kommune som er plassert i fosterhjem i andre kommuner.

Skoleskyss medfører økte utgifter i 2025.

Rakkestad kommune har fortsatt elever ved Mortenstua skole i Indre Østfold kommune.

Det er noen mindre endringer i betaling for disse tjenestene - reduserte utgifter til skyss og skolefritidsordningen.

Rakkestad kommune har voksne flyktninger på språkopplæring ved Migrasjonscenteret i Indre Østfold kommune.

Det oppnås tilskudd til finansiering av deltakelse på tilbudet.

Antall personer i ordningen bestemmer utgiftene totalt sett.

Det er ingen endringer i budsjettallene for tiltaket fra 2024 til 2025.

Skolene er tilsvarende barnehage underlagt bestemmelser om lærernorm.

De tildeles ressurser ut fra antall elever.

Skolene oppnår likeledes ressurser til elever med rett til språkopplæring eller individuell tilrettelagt opplæring.

Det er i tillegg framforhandlet en del funksjonsstillinger lokalt.

De har en godtgjøring og nedsatt undervisningstid for å utføre oppgaven.

Med vanskelig økonomi er det nødvendig å vurdere nye løsninger og tiltak for å realisere budsjettammen.

Rakkestad kommune vil i denne forbindelse dermed fjerne nedsatt tid til funksjonsstillinger - etter dialog mellom kommunalsjef, skolenes ledelse og tillitsvalgt- og verneapparatet.

De erstattes det med en ny hjemmel på hver skole kalt inkluderingsveileder.

På denne måte blir oppgaver konsentrert i en funksjon, og ikke som nå i flere små stillinger.

Inkluderingsveiledernes fokus er inkluderende læringsmiljø, skolefravær og tilpasset opplæring.

De vil være en del av skolens lederteam og arbeide tett med PP tjenesten, læringsmiljøkonsulent og de andre skoler i forhold til felles praksis og overganger.

Det gir en utgiftsreduksjon - samtidig som at helhetstankegang og kvalitet på oppgaver styrkes.

Skole tar dessuten ned såkalte delingstimer - i fag (mat og helse, kunst og håndverk, valgfag, språkfag m.m.) som innebærer at grupper er mindre og klasser deles i mindre grupper.

Individuell tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning) har økt kraftig de siste årene.

Det er lagt inn en reduksjon i utgiftene til formålet på 10 prosent i 2025.

Effekten beregnes til 1,8 årsverk.

For skole utgjør de samlede tiltak ca. kr. 2 200 000.

Barnehage

Barnehage har både bemanningsnorm og pedagognorm.

De drives i dag etter normene.

Kommunedirektøren vurderer at potensialet for å oppnå effekter ved tiltak er lite eller ikke til stede.

Andel barn med spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging har gått ned.

Det medfører utgiftsreduksjon i 2025.

Utviklingen med nedgang i fødte barn og barnetall i barnehagealder fortsetter.

Det kan resultere i mindre etterspørsel etter og reduksjon av barnehageplasser.

Utgiftene til barnehageformål kan i så fall også falle fra 2025.

Den framtidige barnehagestruktur er i øyeblikket til politisk vurdering og vedtak.

Endring av barnehagevedtekter er også til behandling i velferdsutvalget og kommunestyret.

Stengte barnehager i ferier og enkelte høytider kan medføre en viss utgiftsreduksjon.

Spesialpedagogisk team er redusert med 0,60 årsverk.

Det har blitt overført til skole.

For øvrig er det ikke tiltak i barnehage.

Kultur

For kultur er det valgt å gjøre små endringer.

Kino har hatt mindre besøkende. Budsjettet er tatt ned på inntektssiden.

Rakkestad Bad fikk endringer i forrige budsjettrunde.

Det resulterte i endrede åpningstider.

Rakkestad Bad er en viktig del av kulturtilbudet i kommunen.

Det legges derfor opp til å videreføre driften som i dag.

Kulturskole er en lovpålagt oppgave.

Tilbudet medfører at mange barn og ungdommer er innom hver dag på ulike aktiviteter.

Det er et siktemål - i et barn- og ungdomsperspektiv - å opprettholde driften av Rakkestad kulturskole på dagens nivå.

Aktiviteten i kulturhuset er voksende.

Det krever en stor grad av tilrettelegging og oppfølging.

Oppvekst og kultur endrer av den grunn sin organisasjon noe.

Det etableres en egen enhet - Kulturhuset - som omfatter utleie arealer/lokaler, arrangementer, kino og ungdomsklubb.

Tiltaket er forventet å medføre en mer smidig og effektiv ressursbruk i denne delen av kommuneområdet.

Det gjøres i den aktuelle forbindelse endringer åpningstider for ungdomsklubben - fra tre til to dager i uken.

Frigjorte personellressurser anvendes i ungdomsklubben på fredager og på arrangementer i kulturhuset.

Rakkestad Bibliotek kan få redusert åpningstid - for å bistå i ulike oppgaver og arrangementer.

Tiltakene i kultur utgjør ca. kr. 125 000.

Tiltak		Effekt
Reduksjon av årsverkskostnader (funksjonsstillinger, tilrettelagt opplæring) m.m.,	kr.	1 555 125
Tiltak i ungdomsklubben,	"	127 000
Endringer i elevlogistikk i grunnskolen - egne elever og elever fra andre kommuner,	"	634 803
Sum,	kr.	2 316 928

Kostra-analyse - Grunnskole

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	146 298	156 206	137 114	144 044	142 760	154 584	147 567
Produktivitet							
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	149,5	186,2	117,4	209,3	147,4	138,2	146,2
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	39,0	37,3	39,6	114,0	59,0	46,6	36,7
Dekningsgrad							
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,8 %	7,2 %	9,2 %	6,1 %	5,6 %	9,7 %	8,1 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	2,8 %	4,7 %	3,1 %	1,6 %	4,9 %	5,0 %	5,9 %

Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	68,8 %	72,7 %	52,3 %	64,4 %	67,0 %	62,1 %	64,3 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	64,5 %	58,0 %	52,9 %	62,2 %	64,2 %	64,3 %	64,9 %
Kvalitet							
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,6	39,4	39,4	42,9	42,8	41,4	42,2
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Gruppestørrelse 2 (antall)	15,3	16,3	15,2	18,2	16,6	15,1	15,6

Utviklingen i netto driftsutgifter per innbygger 6-15 år har sammenheng med elevtall og den demografiske retningen kommunen går i.

Det er spesielt innenfor funksjon 202 - grunnskole - og funksjon 215 - skolefritidsordninger - som utgifter øker.

Årsaker er blant annet innføring av gratis kjernetid i 1. og 2.trinn i skolefritidsordningene, som gir reduserte inntekter og krever mer ressurser idet det er flere som benytter seg av tilbudene.

Lønnsutgiftene har også gått oppover i de siste årene som følge av mottak av flykninger, EMF og høyere krav til utdanning for pedagogisk personell som igjen genererer høyere lønn.

Andel elever med spesialundervisning har vokst i de siste årene. Flere elever er tildelt et større antall årstimer i sine vedtak.

Denne utviklingen fortsetter inn i 2024.

Kostra-analyse - Barnehage

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	175 100	205 832	206 099	226 705	216 346	212 173	211 948
Dekningsgrad							
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	80,8 %	85,9 %	103,5 %	81,7 %	90,3 %	88,9 %	88,8 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	89,2 %	92,6 %	98,4 %	87,8 %	95,0 %	93,7 %	94,0 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	93,9 %	96,7 %	95,4 %	91,7 %	98,5 %	96,7 %	97,3 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	66,3 %	66,1 %	27,8 %	46,4 %	66,6 %	56,2 %	50,1 %

Rakkestad kommune har vekst i netto driftsutgifter utgifter pr innbygger til barnehageformål - 1-5 år - i de fire siste årene.

Framdeles ligger kommunen lavere i forhold til andre sammenlignbare kommuner og kostragruppe 1.

Rakkestad kommune plasserer seg likevel på et høyere utgiftsnivå sammenlignet med landet uten Oslo.

Det er innenfor formålet "styrket førskoletilbud" at utviklingen er sterkest.

Spesialpedagogiske og lignende tiltak i barnehager er uforutsigbare og store.

Rakkestad kommune har ansvar for disse utgifter både i egne og private barnehager.

Andel barn 1-5 år i barnehage i forhold til innbyggere i gruppen, ligger på 92,6 prosent i 2023.

Det er en vekst sammenlignet med tidligere år.

Antall barn i barnehage er ganske stabilt, mens antall innbyggere i aldersgruppen har gått ned.

Det gjør at andelen som har barnehageplass stiger.

Kostra-analyse - Kultur og idrett

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 159	2 087	1 636	2 250	1 900	2 328	3 116
Netto driftsutgifter til idrett (f380+f381) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	0,3 %	0,3 %	0,5 %	0,7 %	1,0 %	0,8 %	1,4 %
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år	3 314	3 601	1 863	1 707	2 038	3 522	3 323
Produktivitet							
Besøk per kinoforestilling (antall)	29,6	22,5				21,1	21,9
Dekningsgrad							
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	12,8 %	11,5 %	5,9 %	17,0 %	0,0 %	16,0 %	13,2 %
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	2,7	2,6	1,5	6,0	1,3	2,3	2,5
Kommunekasse							
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B) (Kommunekasse)	289	334	187	594	293	332	343

Rakkestad kommune bruker mindre enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 1 og landet uten Oslo innenfor kultursektoren.

Det anvendes omtrent det samme som for referansekommuner på musikk- og kulturskoler.

Rakkestad kulturskole fokuserer på nye prosjekter og ulike satsningsområder.

Det pågår en prosess for å møte nye utfordringer - der elever i mindre grad enn tidligere har individuelle instrumenter eller sang og mer undervisning i grupper.

Kinobesøket var lavt i 2020 - 2021 som følge av pandemien.

Besøkstallet vokste i 2022.

Det har gått noe ned 2023.

Det skyldes blant annet at færre "store" filmer ble produsert og lansert.

Velferd og levekår

Beskrivelse av kommuneområdet

Velferd og levekår omfatter et vidt spekter av tjenester - Bo- og aktivitetstjenester, psykisk helsearbeid- og rustjenesten, barnevernstjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten, Frivillig sentral og NAV.

Kommuneområdet er en viktig del av kommunens helse-, omsorgs- og annet velferdstilbud i bred målestokk.

Det leverer tjenester til alle kommunens innbyggere.

Velferd og levekår arbeider helsefremmende og forebyggende - fra før fødselen og gjennom hele livet.

Det har videre et førstelinje behandlingstilbud til et større spekter av brukere, og setter inn tiltak overfor dem når det er riktig og nødvendig.

Velferd og levekår gir informasjon, råd og veiledning til enkeltindivider og grupper av mennesker med formål å fremme innholdsrike og gode liv.

Alle kommunens innbyggere vil i perioder gjennom livet i mindre og større grad etterspørre kommuneområdets tjenester.

Velferd og levekår har som sin hovedoppgave å gi innbyggere i Rakkestad kommune trygghet i alle aldre - og særlig i faser med sosiale, økonomiske eller helsemessige utfordringer.

Fokus og prioriteringer

Helse- og velferdstjenestene

Helse- og velferdstjenestene står overfor betydelige utfordringer, men har også mange muligheter.

Med satsinger på forebygging og helsefremming, kompetanseutvikling og helhetlige tjenester vil kommuneområdet møte innbyggernes behov på en bærekraftig og effektiv måte.

Forebygging og helsefremming

Velferd og levekårs grunnleggende strategier er forebygging og helsefremmende arbeid.

Målsettingen er å redusere risiko for sykdom og fremme fysisk, psykisk og sosial helse blant innbyggerne.

Rakkestad kommune vil ved tidlig innsats og forebyggende og helsefremmende tiltak bidra til større livskvalitet. Det kan redusere etterspørselen for mer omfattende tjenester senere.

Det medfører positive effekter for den enkelte innbygger og for Rakkestadsamfunnet som helhet.

Forebygging strekker seg fra universelle prosjekter rettet mot hele befolkningen, til mer målrettede tiltak for sårbare grupper.

Det inkluderer aktivitetsfremmende virksomhet og ordninger, sunn livsstil og et inkluderende lokalsamfunn der alle har mulighet til å delta.

Rakkestad kommunes innsats starter tidlig i helsestasjon- og skolehelsetjenesten, barnehager og skoler - samt ulike lavterskeltilbud som oppmuntrer til fysisk aktivitet, sunt kosthold og sosial inkludering.

Folkehelsen påvirkes også av andre faktorer som arbeidsliv, utdanning og bomiljø. Tjenestene arbeider derfor for at alle innbyggerne skal ha tilgang til trygge og stimulerende omgivelser.

Kommuneområdet legger spesiell vekt på barn og unge og deres oppvekstvilkår.

Ved å skape trygge rammer og tilby gode tjenester tidlig, kan senere utfordringer som frafall i skolen, psykiske helseproblemer eller behov for barnevernstjenester forebygges.

Det inngår i den bredere folkehelsestrategien - som også inkluderer kriminalitets- og rusforebygging.

For personer med utviklingshemming er det viktig å tilrettelegge for aktiviteter som fremmer deres fysiske og psykiske helse.

Velferd og levekår arbeider for å inkludere denne gruppen bedre i Rakkestadsamfunnet gjennom tilbud som Rause AS, Dagsenteret og andre fritidstilbud og sosiale aktiviteter.

Tiltak som fallforebygging, hverdagsmestring og meningsfull sosial aktivitet er rettet mot voksne og eldre.

Rakkestad kommune tilrettelegger på denne måte til at innbyggerne får en verdig alderdom preget av god helse, selvstendighet og aktiv deltakelse i Rakkestadsamfunnet.

Helhetlige tjenester – god samhandling og tverrfaglighet

Velferd og levekår har som et sentralt prinsipp å levere helhetlige tjenester.

Det innebærer at innbyggerne får et samordnet tilbud som tar hensyn til hele deres livssituasjon.

Velferd og levekår har fokus på at utfordringer som enkeltmennesker står overfor, som for eksempel økonomiske vanskeligheter, kan føre til problemer i andre områder, som psykisk eller fysisk helse.

For å møte de komplekse utfordringene mange innbyggere står overfor, er det viktig at de ulike tjenestene samarbeider på tvers av fagfelt og sektorer.

Velferd og levekår legger til rette for godt samarbeid, både mellom tjenestene i kommuneområdet, med øvrige kommunale tjenester, samt med Politi, NAV, frivillige organisasjoner og ikke minst med spesialisthelsetjenesten.

Gode relasjoner gjør samhandling til en naturlig del av hverdagen og sikrer et helhetlig tilbud.

Helhetlige tjenester handler også om brukermedvirkning, hvor den enkelte innbygger får større innflytelse over hvilke tjenester de mottar.

Det er en nøkkel til å sikre at tjenestene tilpasses individuelle behov og er effektive.

Innen barnevernsområdet innebærer dette for eksempel å sikre tett samarbeid mellom barnevernstjenesten og helsetjenestene, slik at barn og unge som opplever omsorgssvikt også får nødvendig psykisk helsehjelp, skoleoppfølging, og annen støtte.

Det er en del av det nasjonale forløpet for barnevernstjenesten som nå innføres i alle landets kommuner.

Kompetanse- og tjenesteutvikling

Godt kvalifiserte medarbeidere er en betingelse for enhetene for å kunne tilby fremtidsrettede tjenester av god kvalitet.

Det skapes både gjennom intern og ekstern opplæring - samt ved å etablere strukturer og arenaer for erfaringsdeling mellom ansatte og tjenester.

Velferd og levekår legger vekt på å skape en læringskultur - der faglig utvikling er en integrert del av arbeidshverdagen.

Tjenesteutvikling innebærer også å tilpasse tjenestene til innbyggernes endrende forventninger og etterspørsel.

Rakkestad kommune må være fleksibel og nyskapende i et samfunn som stadig er i endring.

En viktig del av det er å utnytte teknologi og digitale løsninger som kan forbedre tjenestene.

Det fordrer igjen at de ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke slike verktøy på en effektiv måte.

Avslutning

Rakkestad kommune vil ved fokus på forebygging, helsefremmende innsats, helhetlige tjenester og kompetanse- og tjenesteutvikling, legge et godt grunnlag for å møte innbyggernes behov både nå og i fremtiden.

Det bidrar til å utvikle et samfunn der alle har mulighet til å leve meningsfulle og gode liv.

Kompetanseutvikling

Velferd og levekårs målsetting er på ethvert tidspunkt å levere riktige og effektive tjenester til innbyggere og lokalsamfunn.

For å lykkes må ansatte kontinuerlig tilbys faglig oppdatering, og kunne utvikle ferdigheter innen samhandling, brukerorientering og digital kompetanse.

Det er et mål for kommuneområdet i planperioden å fastsette en helhetlig kompetanseplan - som sikrer nødvendig kompetansebygging i tjenester og hos den enkelte ansatte.

Velferd og levekår tilbyr i dag opplæringsmuligheter via kompetansegivende kurs, seminarer, sertifiseringer, etter- og videreutdanning og ulike interne opplæringsaktiviteter.

Et element av den nye organisasjonsstrukturen i 2022, er at velferd og levekår og helse og mestring sammen har en fagsjef, med oppgaver blant annet å etablere kompetanseutvikling mellom kommuneområdene.

Regjeringen har varslet innføring krav om mastergradskompetanse innenfor barnevernsfeltet fra 2031.

Det får betydning for kompetanseutviklingen i denne tjenesten.

Velferd og levekår har videre fokus på at det i årene framover er nødvendig med spesialisert kompetanse innen områder som utviklingshemming, psykisk helse, migrasjonshelse, traumer og veiledningsfaget.

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	191 403	191 403	191 403	191 403
Sum Tekniske justeringer	2 125	2 125	2 125	2 125
Sum Vedtak forrige periode	-7 914	-13 534	-14 034	-14 034
Sum Budsjettendring i år	6 000	6 000	6 000	6 000
Sum Lønns- og prisvekst	7 623	7 623	7 623	7 623
Konsekvensjusteringer	7 834	2 214	1 714	1 714
Konsekvensjustert ramme	199 237	193 618	193 118	193 118
Sum Nye innsparingstiltak	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Nye tiltak og realendringer	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Ramme 2025-2028	194 737	189 118	188 618	188 618

Kommentarer til rammer og tiltak for kommuneområdet

Økonomi

Velferd og levekår startet budsjett- og økonomiplanprosessen 2025 og 2025 - 2028 med å konsekvenskorrigere driftsnivået av sin virksomhet på høsten 2024 til helårseffekt i 2025.

Enhetene la dette premisset til grunn for sine budsjettframlegg.

Velferd og levekår tok i denne fase av budsjett- og økonomiplanprosessen hensyn til endringer, omstillinger og reduksjoner i 2024 - budsjettet.

Nye tiltak ble derimot holdt utenfor opplegget.

Velferd og levekår beregnet seg på denne måte fram til en ramme på kr. 204 000 000 for 2025 for å kunne opprettholde driftsnivået som det er på høsten 2024.

Kommunedirektøren fastsatte i september 2024 budsjetttrammen for kommuneområdet til kr. 194 737 000 i 2025 - som er en reduksjon på kr. 4 500 000 - på 2,3 prosent - fra 2024.

Velferd og levekår står dermed overfor utfordringer på kr. 10 000 000 - kr. 11 000 000 i 2025 for bare å tilpasse sin virksomhet til budsjett- og økonomiplanforutsetningene 2025 og 2025 - 2028.

Et utfordringsbilde inn i 2025 og 2025 - 2028 er slik:

Rammereduksjon,

Rammereduksjon på kr. 4 500 000 - nedtrekk på 2,3 prosent sammenlignet med 2024.

Økonomisk sosialhjelp,

Økonomisk sosialhjelp har eskalert i 2022 - 2024 og kan alene medføre netto merutgifter på kr. 2 500 000 i forhold til budsjetttrammen for 2024.

Det er stor usikkerhet om den videre utviklingen av disse utgiftene.

Budsjett- og økonomiplanforslaget (2025 og 2025 - 2028) baserer seg på utgiftsnivået som det er i 2024.

Den videre utviklingen nasjonalt og globalt - herunder om Norge opprettholder et høyt mottakstall av flyktninger og hvordan Rakkestad kommune forholder seg til bosettinger - spiller en store rolle for prognoser og resultater.

Avlastning,

Avlastning medfører merutgifter på ca. kr. 2 900 000 i 2024 sammenlignet med budsjetttrammen.

Budsjett- og økonomiplanframlegget bygger på vedtak og saker pr. 20.09.24.

Det tas ikke høyde for reduksjon av eksisterende tiltak eller at nye ikke kommer til.

Bo- og aktivitetstjenester,

Bo- og aktivitetstjenester genererer merutgifter på ca. kr. 1 000 000 i 2024 i forhold til budsjetttrammen.

Budsjett- og økonomiplanframlegget baserer seg på vedtak og drift pr. 20.9.2024.

Det tas ikke høyde for reduksjon av eksisterende tiltak eller at nye ikke kommer til.

Andre momenter,

Velferd og levekår har også noe avvik mellom planlagt og faktisk drift i velferd og levekår felles, helsestasjon- og skolehelsetjenesten og barnevernstjenesten.

Usikkerhet prognoser og utvikling kostnader

Velferd og levekår har spesielt i enkelte deler av sin virksomhet betydelig usikkerhet og utfordringer omkring tilbudene.

Det gjelder avlastning, økonomisk sosialhjelp, frikjøp av fosterhjem og kjøp av statlige barnevernstiltak.

Kommunedirektøren påpeker at det er forskjellige faktorer som påvirker omfang og kostnadsnivå på disse tjenester, men en fellesnevner er at det er de rettighetsbaserte ordninger (såkalte enkelttiltak og enkeltsaker) som genererer meraktivitet og merutgifter.

Disse formålene skiller seg ut med særskilt stor kostnadsvekst i de siste årene:

Avlastning - Fra ca. kr. 22 000 000 i 2023 og til ca. kr. 28 000 000 i 2024.

Økonomisk sosialhjelp: Fra ca. kr. 12 000 000 i 2023 og til ca. kr. 17 000 000 i 2024.

Frikjøp fosterhjem: Fra ca. kr. 9 600 000 i 2023 og til ca. kr. 11 000 000 i 2024.

Kjøp av statlige barnevernstiltak: Fra ca. kr. 6 700 000 i 2023 og til ca. kr. 9 400 000 i 2024.

Denne utviklingen er ikke bærekraftig over tid.

Rakkestad kommune er nødt til dempe og snu de utgiftsøkninger som beskrevet - hvis målsettingen om ny økonomisk balanse og nytt økonomisk handlingsrom skal nås.

Utviklingen er ikke særegen for Rakkestad kommune, men gjelder for en svært stor andel av kommunene.

Kommunedirektøren mener for øvrig ikke høyere bevilgninger fra staten og til kommunene alene løser de utfordringer det er snakk om.

Det er nødvendig med gjennomgang av rettighetsordninger og andre reformer for å gå opp grensene mellom kommunale og offentlige forpliktelser på den ene side og privat ansvar på den andre side på nytt.

Tiltak

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide med å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent - som basert på 2024 - tall utgjør kr. 1 275 488 for velferd og levekår.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk - som basert på 2024 - tall utgjør kr. 1 330 700 for velferd og levekår.

Velferd og levekår har identifisert og prioritert ytterligere konkrete tiltak for å realisere budsjettrammen og andre budsjett- og økonomiplanforutsetninger.

De berører samtlige tjenester og enheter i kommuneområdet, og vil innebære et lavere aktivitets- og tilbuds nivå ut mot innbyggere og samarbeidspartnere.

Flere av tiltakene kan videre få konsekvenser for funksjoner som i dag ivaretas av bare en enkelt ansatt.

Det medfører at det er medarbeidere som kan få endrede/andre oppgaver som følge av programmet.

Tiltak		Effekt
Reduksjon av ledelse og administrative ressurser,	kr.	1 523 528
Reduksjon av årsverkskostnader,	"	1 330 770
Helsestasjon - ungdom i egen regi,	"	120 000
Medfinansiering av NAV Stat på oppgaveløsning,	"	244 000
Innføring av veilederen i psykisk helse - prosjektfinsiering av tiltaket,	"	528 340
Reduksjon av taxitjenesten - Rakkestad dagsenter,	"	225 824
Reduksjon av årsverk (2) i tjenestene i kommuneområdet,	"	1 293 859
Utgiftsreduksjon ved etablering av avlastningstiltak i egen, kommunal regi,	"	1 336 054
Utgiftsreduksjon i barnevern ved nedtak av kjøp av tjenester av BUF - Etat,	"	1 814 000

Utgiftsreduksjon av frikjøp av fosterhjem,	"	1 400 000
Utgiftsreduksjon - driftsmessige tiltak - Bo- og aktivitetstjenester,	"	1 500 000
FACT - Ung - prosjektfinansiering av tiltaket,	"	405 000
Kommunepsykolog - 50 prosent tilskuddsfinansiering av tiltaket,	"	588 267
Sum,	kr.	12 309 642

Kostra-analyse - Barnevern

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Barn med melding i barnevernet ift. talet på innbyggjarar (prosent)	5,0	5,3	5,5	3,3	4,8	3,9	4,1
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet	201 762	276 077	198 855	323 415	250 807	208 629	219 718
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	21 053	24 767	18 531	26 909	18 029	13 728	14 568
Produktivitet							
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	99,0 %	76,0 %	92,0 %	86,0 %	100,0 %	89,0 %	93,0 %
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)	559 694	746 278	526 741	502 571	644 731	554 119	570 938
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	34 208	22 681	69 744	105 308	89 833	63 040	66 480
Dekningsgrad							
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	5,7 %	8,7 %	3,5 %	3,5 %	4,4 %	3,9 %	3,9 %
Økonomi							
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	71 446	83 594	78 014	147 075	102 267	99 965	86 657

Rakkestad kommune har en høy kostnad per barn med tiltak.

I 2023 var netto driftsutgifter per barn med tiltak på kr. 475 651.

Det er 44 prosent høyere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 1 og 32 prosent over enn landet uten Oslo.

Rakkestad kommune har i liten grad egne tiltak å sette inn i den enkelte barnevernssak, og kjøper derfor en stor del av tiltakene sine fra statlige og private aktører.

Det er kostbare tiltak - som bidrar til å drive opp kostnader per barn med tiltak.

Rakkestad kommune har netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år i barnevernstjenesten på kr. 29 454.

Det er det dobbelte av kommuner i kostragruppe 1 og landet uten Oslo.

Kommunedirektøren peker i denne forbindelse mot at kommunen (1) mottar et høyt antall bekymringsmeldinger, (2) det er et stort antall undersøkelsessaker og (3) det ender opp i flere barneverntiltak enn i de fleste andre kommuner.

Rakkestad kommune har hatt en markert nedgang i andel undersøkelser som er gjennomført innen 3 måneder.

Det skyldes en større pågang av saker, stor turn-over i ansattegruppen og høyt sykefravær.

Noe av reduksjonen skyldes også overgang til nytt saksbehandlingsverktøy - som resulterte i at undersøkelser som faktisk var gjennomført ikke ble registrert før etter tre måneder.

Brutto driftsutgifter per barn som var plassert av barnevernet beløp seg til kr 746 278 i 2023.

Dette er 35 prosent mer enn for sammenlignbare kommuner i kostragruppe 1 og 31 prosent mer enn for landet uten Oslo.

Rakkestad kommune har i liten grad egne tiltak å sette inn i den enkelte barnevernssak, og kjøper derfor en stor del av tiltakene sine fra statlige og private aktører.

Det er kostbare ordninger - som er egnet til å drive opp kostnader per barn med tiltak.

Fremover er det et fokus på å vri ressurser fra tiltak der barnevernet har plassert barnet, til ordninger i hjemmet.

Barnevernet tar på denne måte sikte på å komme tidligere i kontakt med familien og forhindre plasseringer.

Kostra-analyse - Kommnehelse

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter i prosent Kommnehelse (B)	5,7 %	5,5 %	5,5 %	6,1 %	6,9 %	6,3 %	6,4 %
Dekningsgrad							
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	87,1 %	95,8 %	98,9 %	96,9 %	101,3 %	93,8 %	89,6 %
Kvalitet							
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	13,6	12,6	7,2	12,0	10,4	10,1	9,7
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	59,8	49,4	62,3	57,4	50,9	57,2	53,1
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Avtaleform i alt kom.helsetj. kn. til fysioterapi- og legeårsv. avt. legeårsv. per 10 000 innbyggere	13,7	13,7	11,3	16,4	12,5	12,9	12,9

Rakkestad kommune anvender 5,5 prosent av sine midler på kommunehelsetjenesten – mot 6,4 prosent for Norge.

Både fastlege- og fysioterapidekningen er god.

Kapasiteten ved helsestasjon- og skolehelsetjenesten har gått opp og er bra sammenlignet med gjennomsnittet av kommuner.

Antall årsverk i kommunehelse pr. innbyggere 0 – 20 år var 49,4 prosent mot 53,1 prosent for Norge.

Hjemmebesøk til nyfødte var på 95,8 prosent.

For landet lå dette tallet på 89,6 prosent.

Kostra-analyse - Sosiale tjenester

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Sosialhjelpsmottakere	211	256	191	90	301	7 228	136 213
Sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	34	43	33	12	44	1 103	22 623
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	24	44	27	15	39	1 037	18 118

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	83	81	72	22	87	2 179	49 333
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall)	95	97	78	25	96	2 598	48 341

Rakkestad kommune har en vekst i antall sosialhjelpsmottakere på 38 prosent etter 2021.

Det var i 2023 256 personer som mottok sosialhjelp.

Økningen i antall sosialhjelpsmottakere skyldes ikke minst bosetting av over 100 flyktinger i samme periode.

Kommunedirektøren påpeker som hovedårsaker til den utviklingen som beskrevet - eskalerende basale leve- og bokostnader i befolkningen/samfunnet (generell prisstigning høyere renter på lån) og bosetting av flyktinger fra Ukraina og andre deler av verden i 2022 og 2023.

Flyktinger er mottakere av sosialhjelp i en overgangsperiode fram til de starter introduksjonsprogram.

Det registreres i de siste årene et større antall sosialhjelpsmottakere i alderen 18 - 24 år i kommunen - som i resten av landet og i kostragruppe 1.

Rakkestad kommune bosatte i samme periode 12 flyktinger i aldersgruppen.

De inngår i registrering av sosialhjelpsmottakere.

I de siste to - tre årene har det generelle kostnadsnivået og rentenivået i Norge gått vesentlig oppover.

Det resulterer i at flere enn tidligere trenger supplerende inntektsstøtte.

Helse og mestring

Beskrivelse av kommuneområdet

Helse og mestring består av hjemmesykepleie, de bemannede omsorgsboligene og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter som drifter korttidsenheten, langtidsenheten, miljøbasen (dagsenter), kjøkkenet og vaskeriet.

Hjemmesykepleien gir bistand til hjemmeboende i Rakkestad kommune.

Tjenestene varierer fra praktisk bistand til svært omfattende helsehjelp.

Det fattes vedtak på tjenestene og vedtakene er behovsprøvde og tidsavgrenset.

Bemannede omsorgsboliger består av Andebo, Fiolen og Bjørkebo og er tilbud til personer hvor bistandsbehovet overstiger det hjemmesykepleien kan yte i eget hjem.

Korttidsenheten tilbyr tidsavgrensede opphold for utredning, behandling, rehabilitering og avlastning.

Langtidsenheten har tre bogrupper, Lyngen, Eplehagen og Blåklokka og gir plass for de som trenger den tettste oppfølgingen.

Dagsenteret/miljøbasen er et tilbud for hjemmeboende.

Det organiseres aktiviteter. Miljøbasen er et sted hvor andre kan treffes. Tilbud om dagsenter kan også ytes som avlastning.

Kjøkkenet produserer mat for pasienter og beboere på Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, de bemannede omsorgsboligene og hjemmeboende.

Vaskeriet vasker privat tøy for beboere og pasienter og tilbyr også vask av tøy for hjemmeboende.

På tvers av enhetene arbeider fagsjef (samarbeidstiltak mellom velferd og levekår og helse og mestring), fagansvarlig demens og alderspsykiatri og kreftkoordinator.

Fokus og prioriteringer

Samhandling

Helse og mestring står overfor nye betydelig tiltak i sin virksomhet i 2025.

På korttidsenheten er belegget over tid lavere enn kapasiteten.

Av denne grunn er et av tiltakene å tilpasse korttidstilbudet bedre til det som er etterspørselen/behovet etter disse plassene.

Øvrige tjenester berøres i varierende grad av en slik korleksjon.

Helse og mestring prioriterer fortsatt et tett samarbeid med tillitsvalgte, verneombud og medarbeidere i aktuell sammenheng.

Det tas sikte på at ansatte involveres direkte med for eksempel utarbeidelse av nye og alternative tilnærminger til bemanningsplanlegging.

Heltidskultur og fleksibilitet

Helse og mestring har i løpet av de senere årene erfart avtagende tilgang til vikarer.

Det er forventet og i samsvar med samfunnsutviklingen.

Helse og mestring tar sikte på å møte denne utfordringen.

Et forsterket fokus i retning av heltidskultur presser seg fram.

Medarbeidere i store, faste stillinger vil være kontinuitetsbærere.

De er en forutsetning for å levere forventet og påkrevd kvalitet og for å drive med kvalitetsutvikling og kvalitetsarbeid.

Store, faste stillinger er en viktig forutsetning for kontinuitetsbæring.

En satsing på flere fast ansatte medfører også redusert tilgang til vikarer ved behov og en økt helgeproblematikk.

Sårbarheten på helger og ved fravær - det være seg sykefraværsrelatert eller i sommerferieavvikling - øker dermed.

Et arbeid mot økte stillingsstørrelser må av den grunn også finne løsninger for hvordan sårbare perioder kan dekkes forsvarlig.

Fleksibilitet er et nøkkelbegrep.

En andel av medarbeiderne må arbeide fleksibelt og være tilgjengelig fleksibelt.

Bærekraftige valg

Helse- og velferdsplanen legger hovedføringer for det strategiske arbeidet til kommuneområdet.

Bærekraftige valg er et av disse.

Plasskapasiteten har de senere årene blitt redusert.

I grunnlagsdokumentene til dimensjonering for nytt sykehjem er det redegjort for hva som vil være en bærekraftig fremtidig kapasitet.

Å tildele tjenester etter kriterier og ikke etter kapasitet vil fortsatt være en forutsetning for å forvalte ressursene best i takt med den endrede demografiske sammensetningen i samfunnet.

Det arbeidet er påbegynt og vil prioriteres i årene som kommer.

Som for andre deler av kommunal tjeneste er forebyggende tiltak viktige, selv om det kan ta lang tid å se resultatene.

Å iverksette tiltak slik at tidspunktet for behov for krevende og omfattende ressurser utsettes vil ha en ytterligere prioritet.

Med det som utgangspunkt vil hjembaserte tjenester og forebyggende tjenester primært måtte økes i planperioden.

På grunn av den totale økonomiske situasjonen til Rakkestad kommune er det ikke anledning per dags dato å planlegge for en økning i tjenester for å møte en nært forestående framtid.

Institusjonsplasser og boliger med heldøgnsbemanning målsettes holdt på lavest mulig, men riktig nivå.

Kontroll på denne utviklingen vil være av avgjørende betydning for å opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi.

God livskvalitet og mestring i hverdagen

God livskvalitet og mestring i hverdagen er et annet mål fra helse- og velferdsplanen.

Tjenestene må ytterligere dreie tilbudet til hvilke behov den enkelte har, men ut fra et hverdagsmestringsperspektiv.

Felles for innbyggere som mottar tjenester som hjemmesykepleie og for beboere på omsorgsboliger med bemanning, beboere på sykehjem og for pasienter på en korttidsavdeling, er at opplevelsen av god kvalitet henger tett sammen med kompetansen, kvaliteten og kontinuiteten i tjenestene som de blir møtt med.

En forutsetning for å levere god kvalitet og sikre kontinuitet er at antall medarbeidere som innbyggerne blir møtt med oppleves som riktig.

Ansatte som kontinuitetsbærere vil være en forutsetning for å levere riktig og god kvalitet, men også for å sikre at tjenester kan avsluttes så raskt som mulig, noe som er en forutsetning for den totale bærekraften til kommunens samlede ressursbruk.

Beholde medarbeidere

I et arbeidsmarked som spisser seg ytterligere, vil kampen om å beholde medarbeidere bli mer og mer viktig.

Det må arbeides mer systematisk og målrettet på dette temaet.

Å fokusere på oppgavedifferensiering - med mål om å benytte kompetansen bedre - vil være et av tiltakene.

Fravær

På tvers av enhetene har helse og mestring et stort fravær.

Det synes å etablere seg på et høyere nivå enn før pandemien.

En lignende utvikling er synlig i samfunnet på nasjonalt nivå.

Høyt fravær er en trussel mot god kvalitet, et godt arbeidsmiljø og dermed mot å beholde og rekruttere medarbeidere, og mot økonomi og samlet bærekraft.

Helse og mestring må sette fravær ytterligere på dagsorden i 2025.

Hensynet til den enkelte medarbeideren må i noe større grad vike av hensynet til tjenestemottakerne, arbeidskollegaer, arbeidsmiljø, økonomi og en samlet ressursforvaltning og bæreevne.

Kompetanseutvikling

For helse og mestring er kompetanse i medarbeiderapparatet og medarbeidergruppen avgjørende for kommuneområdets tilbud til sine brukere og innbyggere.

Rakkestad kommune er i dag en mellomstor eller liten kommune.

Tjenestemottakere etterspør og trenger de samme tjenester som innbyggere i andre og større kommuner.

I mange tilfeller har medarbeidere en påkrevet kompetanse.

Helse og mestring er opptatt av i større grad å etablere oversikt over hvilken kompetanse som finnes og sikre hvordan den kan brukes i bred målestokk.

Tjenestemottageres behov, kvalitetssikring og pasientsikkerhet er bakteppet for kompetanseutvikling.

Det målsettes at helse og mestring lager en kompetanseplan i løpet av planperiodens første par år.

Helse og mestring sertifiserer medarbeidere på enkelte områder.

På andre områder sikres kompetanseutvikling gjennom kursing.

Bruk av e-læring og øvelser som har som mål om å friske opp kompetanse, er blant verktøyene som benyttes.

Arbeidet med videre systematisert tilnærming til kompetanseutvikling videreføres og videreutvikles fra 2024.

Rammeoversikt

Beløp i 1 000 kr

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	119 916	119 916	119 916	119 916
Sum Tekniske justeringer	556	556	556	556
Sum Vedtak forrige periode	-4 559	-4 559	-4 559	-4 559
Sum Lønns- og prisvekst	4 722	4 722	4 722	4 722
Konsekvensjusteringer	719	719	719	719
Konsekvensjustert ramme	120 635	120 635	120 635	120 635
Sum Nye innsparingstiltak	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Nye tiltak og realendringer	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Ramme 2025-2028	117 935	117 935	117 935	117 935

Kommentarer til rammer og tiltak for kommuneområdet

Økonomi

Kommunedirektøren har i budsjett- og økonomiplanprosessen tildelt helse og mestring en ramme på kr. 117 935 000 i 2025.

Det er en reduksjon på kr. 2 700 000 - 2,2 prosent - fra 2024.

Kommunedirektøren gjør to konkrete og felles tiltak for utgiftsreduksjon - som kommunedirektør og staber og kommuneområder vil arbeide for å realisere framover:

Nedtak av ledelsesressurser tilsvarende 7,5 prosent.

Nedtak av årsverkskostnader tilsvarende kr. 10 000 pr. årsverk.

Helse og mestring realiserer reduksjon av ledelsesressurser med ca. 1,1 årsverk og administrative ressurser med ca. 0,3 årsverk - til sammen ca. kr. 1 154 000 i 2025.

Ved utgangen av økonomiplanperioden (2028) er effektene av disse tiltakene på ca. 2,0 årsverk.

Hjemmesykepleien har tidligere ikke blitt rammet direkte av reduksjoner i budsjettprosessene.

Valget er begrunnet i at hjemmesykepleien er ment som en hjørnestein i møtet med en aldrende befolkning i Rakkestad kommune.

Det vurderes at hjemmesykepleien ikke kan skjermes i forbindelse med budsjett 2025.

Helse og mestring tar ned bemanningen i denne tjenesten med ca. 1,4 årsverk i første år av økonomiplanperioden (2025).

Kommunedirektøren beregner effekten til kr. 1 109 000.

Uforutsigbarhet, usikkerhet og utfordringer om det som ikke er stabil drift, er det som i første rekke gjør budsjett - og økonomisk styring av helse og mestring vanskelig.

Denne problemstillingen eskalerer i takt med nedtak av budsjetttrammene over flere år.

Tiltak		Effekt
Reduksjon av ledelse og administrative ressurser,	kr.	1 154 000
Reduksjoner i hjemmesykepleietjenesten,	"	1 109 000
Sum,	kr.	2 263 000

Helse og mestring identifiserer og konkretiserer tiltakene på slutten av 2024 og tidlig i 2025.

Kostra-analyse

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Helse- og omsorg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr **)	30 187	32 317	38 452	31 057	34 121	35 788	36 712
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	39,5 %	39,6 %	38,7 %	38,5 %	35,3 %	36,8 %	35,8 %
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 435 768	1 565 608	1 779 204	1 607 095	1 704 625	1 552 992	1 640 650
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	7 481	8 012	5 952	5 043	5 764	5 430	5 272
Dekningsgrad							
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	71,3 %	74,0 %	53,1 %	52,3 %	42,5 %	51,0 %	48,9 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	26,4 %	24,1 %	25,6 %	28,7 %	23,2 %	29,6 %	27,2 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	5,4 %	5,2 %	9,9 %	8,7 %	7,3 %	8,9 %	9,9 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	85,7 %	92,4 %	94,9 %
Kvalitet							
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	80,7 %	84,4 %	79,2 %	78,6 %	73,6 %	78,7 %	77,5 %
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	96,3 %	100,0 %	93,8 %	97,9 %	98,3 %
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	1,04	0,99	0,88	0,47	0,78	0,52	0,68
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	332,8	301,5	315,8	315,5	260,3	345,4	328,3
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,36	0,32	0,55	0,34	0,63	0,52	0,59
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Andel private institusjonsplasser (prosent)	5,1 %	1,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,3 %	5,2 %

**) Justert for utgiftsbehov

Rakkestad kommune har brutto driftsutgifter til helse- og omsorg i 2023 korrigert for utgiftsbehov på kr. 32 317 per innbygger.

Det er 10 prosent lavere enn gjennomsnittet for kostragruppe 1 og 12 prosent under enn gjennomsnittet for landet uten Oslo.

Bildet sammenfaller med fokuset som helse og mestring og velferd og levekår har hatt de siste årene med å spisse tjenester mot hjembasert omsorg.

Rakkestad kommune kanaliserte i 2023 39,6 prosent av sine ressurser til helse og omsorg.

Den tilsvarende størrelse for gjennomsnittet av kommuner var på 35,8 prosent.

Rakkestad kommune anvender omtrent det samme som sammenliknbare kommuner pr kommunal plass i institusjon og litt under gjennomsnittet for landet uten Oslo.

Av innbyggere over 80 år, mottok 24,1 prosent kommunale hjemmetjenester.

Det er noe lavere enn for gjennomsnittet av kostragruppe 1 og landet uten Oslo - som ligger på henholdsvis 29,6 prosent og 27,2 prosent.

Areal og infrastruktur

Beskrivelse av kommuneområdet

Areal og infrastruktur er organisert i tre enheter - ledet av en enhetsleder.

Direkte underlagt kommunalsjefen er funksjonene, vannområde Glomma Sør og Rakkestad kommunale skoger.

Forvaltning:

Landbruk, plan- og arealforvaltning, byggesaksbehandling, oppmåling og geodata.

Enheten har relevante lover og forskrifter delegert til sitt ansvarsområde.

Ansatte behandler innkomne søknader, forvalter kartverk, gjennomfører tilsyn, følger opp brudd på regelverk og forvalter vesentlige tilskuddsordninger på vegne av staten.

Eiendom:

Drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg.

Renholdere og vaktmestere sørger for at alle formålsbygg er tilgjengelige og i forskriftsmessig stand for de ulike brukergruppene.

Enheten gjennomfører mindre investeringsprosjekter relatert til kommunale bygg.

I tillegg leverer enheten renholds- og vaktmestertjenester til boligkontoret.

Kommunalteknikk:

Drifter og vedlikeholder kommunens veier, gatelys, lekeplasser og grøntanlegg.

Det gjøres i tråd med ressursprioritering, myndighetskrav og lov/forskrift.

Ansvar for selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og slamtømming.

Det er nødvendige tjenester/infrastruktur for innbyggere i Rakkestad kommune.

I det ligger å opprettholde daglig drift, men også sørge for utvikling og investeringer som sikrer dagens og framtidens brukere.

Enheten fokuserer dessuten på å sikre leveringssikkerheten for den kritiske infrastrukturen - vann, avløp og slamtømming.

Fokus og prioriteringer

Forvaltningsområdene:

Forvaltningsområdene er kompetente, men sårbare.

Saksbehandling, administrativ drift og ledelse er i stor grad relatert til enkeltansatte innenfor de ulike fagområdene.

Det medfører sårbarhet ved "turn over", langvarig fravær eller i situasjoner der innkomne saker og henvendelser øker ut over det normale.

Areal og infrastruktur prioriterer å holde ansatte oppdatert faglig og etterstrebe robuste fagmiljøer der det er mulig.

Det legges vekt på de forskjellige felt å overholde saksbehandlingstiden for innkomne saker, skrive vedtak med god kvalitet og sikre forsvarlig behandling av alle tilskuddssøknader.

Med hjelp fra studenter ved NMBU har det blitt gjennomført en kartlegging av uønskede fremmede arter i deler av Rakkestad.

Landbrukskontoret har vurdert resultatene i 2024 og sett på eventuelle tiltak, noe som også fortsetter inn i 2025.

Eiendom:

Eiendom har fokus på å sikre, drifte og vedlikeholde kommunens bygningsmasse slik at den til enhver tid er tilgjengelig for aktuelle brukergrupper.

Det innebærer blant annet at bygningsmassen er i forskriftsmessig stand.

Areal og infrastruktur vil ha fokus på internkontroll, og at eventuelle avvik skal rettes fortløpende slik at det ikke påvirker bruk.

For 2025 vil Eiendom fortsette arbeidet med å få etablert digitale renholdsplaner i FDV systemet Famac Web.

Det er nødvendig for å innføre et kvalitetssystem for tjenesten og for å sikre korrekt bruk av ressursene.

Arbeidet ble igangsatt i 2024 og det er gjennomført testperioder på de enkelte byggene.

I løpet av 2023 opphørte produksjonen av alle typer pærer og lysstoffrør som ikke er basert på LED-teknologi.

Det innebærer at noen tusen lyspunkter må byttes ut.

Arbeidet med å skaffe en oversikt på status ble gjennomført i 2024, og Eiendom vil fortsette arbeidet med å få byttet lyspunktene i kommunale formålsbygg til LED-pærer/rør gjennom 2025.

Fokus på energibruk fortsetter inn i 2025.

Nye tiltak for å redusere bruk, samt egen produksjon av elektrisk energi vil fortsatt være prioritert.

Areal og infrastruktur vurderer det som viktig i 2025 å evaluere resultatene av de gjennomførte investeringer på gatelys og solenergianlegg.

Kommunalteknikk:

Kommunalteknikk har store, pågående prosjekter innenfor vann, avløp og renovasjon.

Bodal avløpsrensaneanlegg har avvik på resultat fra krav stilt i utslippstillatelsen.

I tillegg må Rakkestad kommune forvente å få nitrogenrenningskrav fra avløpsvann.

Statsforvalteren har pålagt Rakkestad kommune, gjennom milepælsplan, å gjøre tiltak for å etterleve gjeldende utslippstillatelse.

Det er knyttet tvangsmulkt opp imot aktivitetene i denne planen.

Kommunalteknikk har i 2024 sendt inn en søknad om ny utslippstillatelse for Bodal renseanlegg der nitrogenrensing er inkludert.

Det er behandlet en politisk sak der det er gjort vedtak på å gjøre nødvendige investeringer for Bodal renseanlegg.

Areal og infrastruktur har videre gjennomført anskaffelse på detaljprosjektering og prosjektleidelse for oppgradering av Bodal renseanlegg.

Reguleringsplanarbeider for Bodalområdet er igangsatt og vil slutføres i 2025.

Rakkestad kommune oppgraderer i 2025 Sander vannverk med nye filter og slambehandling. Det for å tilfredsstille kravet til kvalitet på drikkevann.

Statsforvalteren har i tillegg til avløpsrenseanlegget, stilt krav til sanering av transportsystemet - ledningsnett.

Sanering og oppgradering av det pågår kontinuerlig.

Prosjektet for sanering av vann og avløpsledninger med fjerning av regnvannsoverløp i Bergenhusområdet er i sluttfasen i 2024.

Areal og infrastruktur vil fortsette med sanering i området Møllergata/Jernbanegata i 2025.

Fjerning av fremmedvann fra spillvannsnettet er et særlig fokus i 2025.

Areal og infrastruktur fokuserer når det gjelder teknisk drift i 2025 på grøfting av kommunale veier, spesielt i boligområder og punktvis utbedring av kummer og kommunalt avløpsnett for å fjerne fremmedvann.

For renovasjon skjerpes kravene til kildesortering, gjenbruk, materialgjenvinning, varmegjenvinning m.m.

Det prioriteres å følge opp myndighetskrav, samarbeid med nabokommuner og ØAS (Østfold avfallsselskap IKS) for gode løsninger.

I tillegg arbeides det videre med Kopla renovasjonsplass og muligheter for modernisering av denne.

Kompetanseutvikling

Areal og infrastruktur er sårbar i forhold til fravær og "turn over".

Kritisk kompetanse, på flere fagområder, er samlet på enkeltpersoner.

Det prioriteres å legge til rette for å beholde denne kompetansen.

Areal og infrastruktur har i stor grad, når det er aktuelt, lykket i å rekruttere kvalifiserte medarbeidere.

Det er likevel merkbart i de seneste ansettelsene at det blir mer krevende å tilknytte seg rett kompetanse.

Areal og infrastruktur prioriterer å gjennomføre lovpålagte kurs for driftspersonell og legge til rette for ansatte til å kunne ta fagbrev innen områder det er aktuelt.

For å sikre kvalitet på leveranser i alle ledd vurderes det fortløpende og etter tilbud fagsamlinger og kompetansehevende kurs.

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	25 967	25 967	25 967	25 967
Sum Tekniske justeringer	539	1 372	3 706	2 506
Sum Vedtak forrige periode	-2 198	-4 533	-8 275	-8 275
Sum Lønns- og prisvekst	2 966	2 966	2 966	2 966
Konsekvensjusteringer	1 307	-195	-1 603	-2 803
Konsekvensjustert ramme	27 274	25 773	24 365	23 164
Sum Nye innsparingstiltak	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Nye tiltak og realendringer	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Ramme 2025-2028	26 074	24 573	23 165	21 964

Kommentarer til rammer og tiltak for kommuneområdet

Økonomi

Kommunedirektøren fordelte en ramme til areal og infrastruktur på kr. 26 074 000 i 2025 - en reduksjon på 4,4 prosent fra 2024.

Det planlegger sin drift og aktivitetsnivå i 2025 - 2028 på disse forutsetninger og premisser.

Areal og infrastruktur prioriterer strengt - lovpålagte oppgaver, behandling av innkomne søknader, myndighetspålegg og oppfyllelse av internkontroll har høyeste fokus.

Politiet åpner polititjenestestedet i Rakkestad kommune den 6. januar 2025.

Det er beregnet husleie med kr. 400 000 av tiltaket og Ringstad AS hvert år i budsjett- og økonomiplanperioden.

Kommunedirektøren initierer dialog og prosess med Rakkestadhallene AS om reduksjon av kommunal husleie til selskapet.

Det kan dreie seg om reforhandling av løpende avtale, erverv av deler av bygningsmassen (skolelokalene) og kjøp av deler av eller alle aksjene i virksomheten.

Kommunedirektøren ser for seg at denne prosessen finner sted i første kvartal 2025.

Det er budsjettert med en effekt av tiltaket på kr. 1 300 000 pr. år.

Kommunedirektøren setter videre i gang gjennomgang av bygnings- og anleggsmessig drift og vedlikehold av Rakkestad Dagsenter og Rakkestad Stadion ved årsskiftet 2024 - 2025.

En effekt av tiltakene på kr. 250 000 p.a. er inkludert i budsjettet og økonomiplanen.

Det forberedes og planlegges følgende endringer for å realisere virksomhet netto innenfor budsjetttrammen:

Tiltak		Effekt
Husleie - Politiets Fellestjenester og Ringstad AS,	kr.	400 000
Utgiftsreduksjon - Rakkestadhallene AS (jf. tekstdelen av budsjett og økonomiplan),	"	1 300 000
Utgiftsreduksjon - drift og vedlikehold - Rakkestad stadion,	"	100 000
Endringer av primært bygningsmessig drift av Rakkestad dagsenter,	"	150 000
Sum,	kr.	1 950 000

Kostra-analyse - Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Kvalitet							
Søknader med 12 ukers frist i alt Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	38	35	82	17	74	39	38
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	14						

Rakkestad kommune ligger på valgte kriteriedata (behandlingstid for saker med 3 og 12 ukers frist) i "et midtsjikt" sammenlignet med såvel kommunegruppe som landet.

Kostra-analyse - Vann, avløp og renovasjon

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Produktivitet							
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	3 187	3 346	3 440	2 700	3 716	3 461	3 557
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	5 575	7 525	5 333	11 360	5 822	5 668	5 257
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	4 030	4 480	4 403	7 792	3 840	4 655	4 804

Årsgebyrer for vann, avløp og renovasjon er i "et midtsjikt" sammenlignet med kommunegruppen og landet.

Som en følge av miljø- og klimakrav og miljø- og klimaambisjoner, gjøres omfattende kommunale tiltak på alle disse områdene.

Det gjøres store investeringer på grunn av myndighetspålegg på avløp.

En relativt lav andel husstander og næringsvirksomheter er - som følge av bosettings- og næringsstruktur - tilknyttet de kommunaltekniske anleggene det er snakk om.

Det er en driver i retning av sterkere vekst i årsgebyrer for tjenestene.

En effekt av de omfattende miljø- og klimakrav, miljø- og klimaambisjoner og tiltak til enhver tid i de forskjellige kommuner, er at utviklingen i årsgebyrer mellom enkeltkommuner vil variere mye fra år til år.

Kostra-analyse - Eiendomsforvaltning

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	8,3 %	7,5 %	8,2 %	8,2 %	9,8 %	8,4 %	9,4 %
Produktivitet							
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr)	256,0	147,0	202,0	135,0	178,0	146,0	168,0
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	680	588	625	697	782	659	740
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	75	45	124	46	79	76	111
Økonomi							
Utgifter til renholdsaktiviteter Formålsbygg, kommune Utgifter per kvadratmeter bygg (kr)	175	154	213	231	219	180	185

Rakkestad kommune bruker mindre enn gjennomsnittet for kostragruppe 1 og landet uten Oslo på eiendomsforvaltning.

Eiendomsmassen har et økende vedlikeholdsetterslep. Forvaltningen av den er sårbar.

Rakkestad kommune anvender omtrent det samme som kostragruppe 1 på energi og noe mindre enn landet uten Oslo på energikostnader pr kvadratmeter.

Det er investert i solceller og enkelte energibesparende tiltak de senere år.

Potensialet er til stede for ytterligere utgiftsreduksjoner.

Kostra-analyse - Samferdsel

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr)	34 186	23 698	36 143	21 385	13 467	24 135	26 572
Kommunale vei er nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	1 163	1 110	665	1 362	1 397	1 578	1 635
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	96 366	91 647	106 918	115 907	181 514	137 833	203 884

Rakkestad kommune anvender i 2023 noe mindre enn gjennomsnittet for kostragruppe 1 og landet uten Oslo på driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier.

Det var et fall i utgiftene til formålet på 30 prosent fra 2022 til 2023.

Rakkestad kommune investerte i 2022 -2024 tungt i nye LED gatelysarmaturer. Enkelte punkter har blitt fjernet. Rakkestad kommune legger opp til at alle anlegg framover vil bli målt.

Tiltakene reduserer utgifter til gatebelysning.

Rakkestad kommune bruker ca. en tredjedel mindre enn kostragruppe 1 og under halvparten av landet uten Oslo på drift av kommunal vei pr. kilometer.

Veiene holder akseptabel standard.

Vedlikeholdsetterslepet er dog økende.

Kirkelige fellesråd

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	6 307	6 307	6 307	6 307
Sum Tekniske justeringer	953	953	953	953
Sum Lønns- og prisvekst	252	252	252	252
Konsekvensjusteringer	1 205	1 205	1 205	1 205
Konsekvensjustert ramme	7 512	7 512	7 512	7 512
Ramme 2025-2028	7 512	7 512	7 512	7 512

Kostra-analyse

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter	1,0 %	1,0 %	0,8 %	1,3 %	0,8 %	1,0 %	1,0 %
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til funksjon 390, 393 pr.innbygger i kroner	795	857	554	1 017	636	803	744

Rakkestad kommune anvender mer enn kostragruppe 1 og landet uten Oslo på utgifter til kirkerelaterte funksjoner.

Kommunedirektøren korrigerer budsjetttrammen ca. kr. 1 000 000 opp fra 2024 - 2025 - for egentlig bedre å muliggjøre drift av funksjonen på 2024 - nivå framover.

Rakkestad sogn er som kommunen i 2022 - 2024 midt inne i budsjettmessige og økonomiske vanskeligheter.

Kommunedirektøren initierer at Rakkestad kommune og sognet i første halvår i 2025 gjør en felles dialog og et fellesprosjekt på utnyttelse av ressurser mellom organene.

Det kan medføre både kvalitets - og økonomiske effekter for partene.

Fellesutgifter og fellesinntekter

Rammeoversikt

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	-607	-607	-607	-607
Sum Tekniske justeringer	258	258	258	258
Sum Vedtak forrige periode	271	271	271	271
Sum Lønns- og prisvekst	2 826	2 826	2 826	2 826
Konsekvensjusteringer	3 355	3 355	3 355	3 355
Konsekvensjustert ramme	2 748	2 748	2 748	2 748
Ramme 2025-2028	2 748	2 748	2 748	2 748

Vedlegg

1. Forskriftsrapporter
2. Grunnlag for kommunale gebyrer VARF
3. Gebyrliste m/vedlegg

Vedlegg 1 – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-326 618	-338 789	-366 320	-366 320	-366 320	-366 320
Inntekts- og formuesskatt	-257 032	-270 211	-288 557	-288 557	-290 207	-290 207
Eiendomsskatt	-34 509	-35 250	-36 446	-36 446	-38 946	-38 946
Andre generelle driftsinntekter	-27 392	-22 873	-15 904	-10 589	-5 835	-2 699
Sum generelle driftsinntekter	-645 552	-667 123	-707 227	-701 912	-701 308	-698 172
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	616 512	604 432	633 230	623 707	622 440	620 599
Avskrivninger	39 787	37 455	39 727	39 727	39 727	39 727
Sum netto driftsutgifter	656 299	641 886	672 957	663 435	662 167	660 326
Brutto driftsresultat	10 747	-25 237	-34 270	-38 477	-39 141	-37 846
Renteinntekter	-7 148	-8 266	-8 634	-7 793	-8 546	-8 546
Utbytter	-4 296	-2 600	-2 679	-79	-79	-79
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	32 280	40 495	41 491	40 064	46 146	46 733
Avdrag på lån	33 234	34 000	36 000	32 600	33 750	33 850
Netto finansutgifter	54 071	63 629	66 178	64 792	71 271	71 958
Motpost avskrivninger	-39 787	-37 455	-39 722	-39 722	-39 722	-39 722
Netto driftsresultat	25 030	937	-7 814	-13 407	-7 591	-5 610
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 851	474	4 275	1 906	365	422
Bruk av bundne driftsfond	-9 471	-1 411	-1 669	-1 123	-1 826	-6 130
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	5 208	12 624	9 053	11 318
Bruk av disposisjonsfond	-22 410	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-25 030	-937	7 814	13 407	7 591	5 610
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Kommentarer til forskriftskjema § 5-4 andre ledd

Tabellen rammeoversikt under kommunens tjenesteområder vil avvike fra tallene i forskriftsrapporten §5-4 andre ledd. Dette skyldes at tabellene under kommuneområdene ikke inneholder avskrivninger, avsetning til eller bruk av bundne fond eller renteutgifter og- inntekter.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Kommunedirektør og staber	110 806	96 673	104 873	104 229	104 869	104 227
Herav:						
Avskrivninger	9 580	9 077	9 430	9 430	9 430	9 430
Netto renteutgifter og -inntekter	-14	0	-79	-79	-79	-79
Avsetninger til bundne driftsfond	200	0	0	-2	-4	-4
Bruk av bundne driftsfond	-4 091	-163	-150	-148	-147	-147
Oppvekst og kultur	187 808	174 151	189 076	187 318	187 318	187 318
Herav:						
Avskrivninger	266	170	266	266	266	266
Avsetninger til bundne driftsfond	429	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-548	0	0	0	0	0
Velferd og levekår	199 001	191 503	195 198	189 578	189 078	189 078
Herav:						
Avskrivninger	431	475	461	461	461	461
Netto renteutgifter og -inntekter	1	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	5 006	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 048	-375	0	0	0	0
Helse og mestring	138 598	120 787	118 783	118 783	118 783	118 783
Herav:						
Avskrivninger	788	871	848	848	848	848
Avsetninger til bundne driftsfond	741	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-526	0	0	0	0	0
Areal og infrastruktur	67 400	52 421	57 545	54 220	50 568	45 123
Herav:						
Avskrivninger	28 723	26 862	28 723	28 723	28 723	28 723
Netto renteutgifter og -inntekter	-296	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	372	466	4 266	1 899	361	418
Bruk av bundne driftsfond	-3 259	-873	-1 519	-975	-1 679	-5 982
Kirkelige fellesråd	6 905	6 012	7 252	7 252	7 252	7 252
Fellesutgifter og fellesinntekter	-59 646	-607	2 748	2 748	2 748	2 748
Herav:						
Netto renteutgifter og -inntekter	-2 393	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	650 873	640 941	675 476	664 130	660 618	654 530

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Herav:						
Avskrivinger	39 787	37 455	39 727	39 727	39 727	39 727
Kommunedirektør og staber	9 580	9 077	9 430	9 430	9 430	9 430
Oppvekst og kultur	266	170	266	266	266	266
Velferd og levekår	431	475	461	461	461	461
Helse og mestring	788	871	848	848	848	848
Areal og infrastruktur	28 723	26 862	28 723	28 723	28 723	28 723
Netto renteutgifter og -inntekter	-2 703	0	-79	-79	-79	-79
Kommunedirektør og staber	-14	0	-79	-79	-79	-79
Velferd og levekår	1	0	0	0	0	0
Areal og infrastruktur	-296	0	0	0	0	0
Fellesutgifter og fellesinntekter	-2 393	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 747	466	4 266	1 897	357	414
Kommunedirektør og staber	200	0	0	-2	-4	-4
Oppvekst og kultur	429	0	0	0	0	0
Velferd og levekår	5 006	0	0	0	0	0
Helse og mestring	741	0	0	0	0	0
Areal og infrastruktur	372	466	4 266	1 899	361	418
Bruk av bundne driftsfond	-9 471	-1 411	-1 669	-1 123	-1 826	-6 130
Kommunedirektør og staber	-4 091	-163	-150	-148	-147	-147
Oppvekst og kultur	-548	0	0	0	0	0
Velferd og levekår	-1 048	-375	0	0	0	0
Helse og mestring	-526	0	0	0	0	0
Areal og infrastruktur	-3 259	-873	-1 519	-975	-1 679	-5 982
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	616 512	604 432	633 230	623 707	622 440	620 599
Kommunedirektør og staber	5 675	8 914	9 201	9 200	9 199	9 199
Oppvekst og kultur	146	170	266	266	266	266
Velferd og levekår	4 389	100	461	461	461	461
Helse og mestring	1 003	871	848	848	848	848
Areal og infrastruktur	25 540	26 454	31 470	29 647	27 404	23 158
Fellesutgifter og fellesinntekter	-2 393	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1 000 kr	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	92 072	130 872	265 122	208 372	211 372
Tilskudd til andres investeringer	142	142	142	142	142
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	93 864	132 664	266 914	210 164	213 164
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 270	-13 530	-40 470	-24 060	-20 260
Tilskudd fra andre	0	-240	-35 867	-53 800	0
Salg av varige driftsmidler	-10 000	-5 000	-36 620	-25 554	-62 504
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-65 000	-1	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-76 594	-48 894	-153 956	-106 750	-130 400
Sum investeringsinntekter	-93 864	-132 664	-266 914	-210 164	-213 164
Videreutlån	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 150	4 800	5 450	6 100	6 750
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 150	-4 800	-5 450	-6 100	-6 750
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

<i>Beløp i 1000 kr</i>	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
IKT - Investeringer	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
IKT - PC'er til 8. trinn	800	800	800	800	800	3 200
Kommunale bygninger - Tiltak	4 300	5 200	8 300	500	500	14 500
Oppgradering av lekeplassutstyr (lekeplasser, skoler og barnehager)	500	0	0	0	0	0
Kommunale veier, gatelys, bruer, grøntanl	3 000	600	0	0	0	600
Vann- og avløpsinvesteringer	47 500	57 500	47 000	68 000	105 000	277 500
Investeringsressurser til disposisjon etter nærmere vedtak	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Oppvekst - Utstyr	500	500	500	500	500	2 000
Brann- og redningsvesenet - Utstyr	250	0	0	0	0	0
Areal og infrastruktur - Utstyr	500	500	750	1 000	0	2 250
Nytt sykehjem	15 000	55 000	185 000	50 000	0	290 000
Os skole - Fase II	2 000	0	0	55 000	95 000	150 000
Renovasjonsinvesteringer	3 150	650	10 700	15 000	0	26 350
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikli	-115	-115	-115	-115	-115	-460
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad	-63	-63	-63	-63	-63	-252
Solcelleanlegg kommunale bygg	5 000	0	0	0	0	0
Bedre lys og oppgradering av uteområde Bergenhus skole	1 000	0	0	0	0	0
Gangsti fra Prestegårdsskogen til Kirkeveien	0	0	500	6 000	0	6 500
Salg av eiendommer	250	250	250	250	250	1 000
Utskifting av belysning kunstgressbane til LED	0	1 000	0	0	0	1 000
Belysning Liensparken/Jernbaneparken	0	250	0	0	0	250
HC badebrygge Kolbjørnsviksjøen	0	300	0	0	0	300
Nedre Gudimvei, Fortau	0	0	3 000	3 000	0	6 000
Utbedring kryss Ytre vei/Graarudveien	0	0	0	0	1 000	1 000
Investeringer i varige driftsmidler	92 072	130 872	265 122	208 372	211 372	815 738

2. Tilskudd til andres investeringer

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikling AS	92	92	92	92	92	368
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad AS	50	50	50	50	50	200
Tilskudd til andres investeringer	142	142	142	142	142	568

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
KLP - Egenkapitaltilskudd	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	6 600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	6 600

4. Utlån av egne midler

<i>Beløp i 1 000 kr</i>	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	93 864	132 664	266 914	210 164	213 164	822 906

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1 000 kr	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-326 618	-338 789	-366 320	-366 320	-366 320	-366 320
Innteks- og formuesskatt	-257 032	-270 211	-288 557	-288 557	-290 207	-290 207
Eiendomsskatt	-34 509	-35 250	-36 446	-36 446	-38 946	-38 946
Andre skatteinntekter	-8	-8	-8	-8	-8	-8
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-27 384	-23 160	-16 156	-10 841	-6 087	-2 951
Overføringer og tilskudd fra andre	-96 792	-47 001	-59 704	-59 704	-59 704	-59 704
Brukerbetalinger	-23 026	-23 494	-22 246	-22 246	-22 246	-22 246
Salgs- og leieinntekter	-75 719	-89 370	-94 704	-96 206	-97 614	-98 814
Sum driftsinntekter	-841 089	-827 283	-884 141	-880 328	-881 132	-879 196
Lønnsutgifter	437 832	409 061	428 646	425 796	426 358	425 796
Sosiale utgifter	108 263	114 186	121 065	121 054	121 133	121 054
Kjøp av varer og tjenester	218 710	206 642	217 737	214 077	214 076	214 076
Overføringer og tilskudd til andre	47 244	34 703	42 697	41 197	40 697	40 697
Avskrivninger	39 787	37 455	39 727	39 727	39 727	39 727
Sum driftsutgifter	851 837	802 046	849 871	841 850	841 991	841 350
Brutto driftsresultat	10 747	-25 237	-34 270	-38 477	-39 141	-37 846
Renteinntekter	-7 148	-8 266	-8 634	-7 793	-8 546	-8 546
Utbytte	-4 296	-2 600	-2 679	-79	-79	-79
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	32 280	40 495	41 491	40 064	46 146	46 733
Avdrag på lån	33 234	34 000	36 000	32 600	33 750	33 850
Netto finansutgifter	54 071	63 629	66 178	64 792	71 271	71 958
Motpost avskrivninger	-39 787	-37 455	-39 722	-39 722	-39 722	-39 722
Netto driftsresultat	25 030	937	-7 814	-13 407	-7 591	-5 610
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 851	474	4 275	1 906	365	422
Bruk av bundne driftsfond	-9 471	-1 411	-1 669	-1 123	-1 826	-6 130
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	5 208	12 624	9 053	11 318
Bruk av disposisjonsfond	-22 410	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-25 030	-937	7 814	13 407	7 591	5 610
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Vedlegg 2 - Grunnlag for kommunale gebyrer

Selvkostberegning vann, avløp, slam, renovasjon og feiing				
	2025	2026	2027	2028
<u>Grunnlag kommunale avgifter vann:</u>				
Direkte kostnader	9 231 480	9 231 480	9 231 480	9 231 480
Kalkulatoriske avskrivninger	2 342 000	3 268 000	3 944 000	4 508 000
Kalkulatoriske renter	3 737 800	4 732 100	5 391 300	5 629 900
Indirekte kostnader	405 000	413 000	421 000	429 000
Sum kostnader	15 716 280	17 644 580	18 987 780	19 798 380
Kommunale avgifter	16 847 125	17 443 032	18 081 504	18 719 976
Andre inntekter	100 103	100 103	100 103	100 103
Sum inntekter	16 947 228	17 543 135	18 181 607	18 820 079
Resultat	1 230 948	-101 445	-806 172	-978 299
<u>Grunnlag kommunale avgifter avløp:</u>	2025	2026	2027	2028
Direkte kostnader	11 939 368	11 939 368	11 939 368	11 939 368
Kalkulatoriske avskrivninger	3 950 000	4 325 000	4 811 000	6 061 000
Kalkulatoriske renter	4 208 900	4 958 000	6 319 900	9 228 100
Indirekte kostnader	586 000	598 000	610 000	622 000
Sum kostnader	20 684 268	21 820 368	23 680 268	27 850 468
Kommunale avgifter	21 966 440	21 966 440	21 966 440	21 966 440
Andre inntekter	1 753 378	1 753 378	1 753 378	1 753 378
Sum inntekter	23 719 818	23 719 818	23 719 818	23 719 818
Resultat	3 035 550	1 899 450	39 550	-4 130 648
<u>Grunnlag kommunale avgifter slam:</u>	2025	2026	2027	2028
Direkte kostnader	3 957 829	3 957 829	3 957 829	3 957 829
Kalkulatoriske avskrivninger	27 480	27 480	1 801	1 801

Kalkulatoriske renter	2 068	1 470	1 405	688
Indirekte kostnader	110 000	114 000	118 000	122 000
Sum kostnader	4 097 377	4 100 779	4 079 036	4 082 318
Kommunale avgifter	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Sum inntekter	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Resultat	402 623	399 221	420 964	417 682
<u>Grunnlag kommunale avgifter renovasjon:</u>	2025	2026	2027	2028
Direkte kostnader	13 322 077	13 322 077	13 322 077	13 322 077
Kalkulatoriske avskrivninger	944 000	1 009 000	1 297 000	1 599 000
Kalkulatoriske renter	392 200	576 300	1 047 000	1 295 600
Indirekte kostnader	537 000	548 000	559 000	570 000
Sum kostnader	15 195 277	15 455 377	16 225 077	16 786 677
Kommunale avgifter	13 436 607	14 342 377	15 112 077	15 673 677
Andre inntekter	1 113 000	1 113 000	1 113 000	1 113 000
Sum inntekter	14 549 607	15 455 377	16 225 077	16 786 677
Resultat	-645 670	0	0	0
<u>Grunnlag kommunale avgifter feiing:</u>	2025	2026	2027	2028
Direkte kostnader	1 578 861	1 578 861	1 578 861	1 578 861
Kalkulatoriske avskrivninger	27 000	27 000	27 000	27 000
Kalkulatoriske renter	10 286	9 134	8 100	7 055
Indirekte kostnader	60 563	62 250	63 928	65 596
Sum kostnader	1 676 710	1 677 245	1 677 889	1 678 512
Kommunale avgifter	1 525 790	1 688 110	1 720 570	1 753 040
Andre inntekter	1 245	1 245	1 245	1 245
Sum inntekter	1 527 035	1 689 355	1 721 815	1 754 285
Resultat	-149 675	12 110	43 926	75 773

Vedlegg 3 - Gebyrliste

Alle prisene er oppgitt med mva.

Fra 01.05.2025 endres mva satsen på vann og avløp fra 25% til 15% mva.

Barnehage

Betalingssatser for opphold i kommunale barnehager, prisene gjelder for perioden fra 01. januar 2025.

Opphold i barnehage fra 01. januar 2025

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Deltidsplass - 40 %	920	920	0	0%	
Deltidsplass - 50 %	1 120	1 120	0	0%	
Deltidsplass - 60 %	1 320	1 320	0	0%	
Deltidsplass - 80 %	1 760	1 760	0	0%	
Enkelt dager - per dag	200	200	0	0%	
Heldagsplass - 100%	2 000	2 000	0	0%	

Kost i barnehage fra 01.januar 2025

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Deltidsplass - 40 %	180	190	10	6%	
Deltidsplass - 50 %	225	240	15	7%	
Deltidsplass - 60 %	270	285	15	6%	
Deltidsplass - 80 %	360	380	20	6%	
Heltidsplass - 100 %	450	475	25	6%	

Alle prisene er oppgitt pr mnd. Det betales for 11 måneder hvert år.

Prisene samsvarer med regjeringens makspris for barnehageopphold. Rakkestad kommune tar selvkost på mat og matservering i barnehager.

Sentralt gitte moderasjonsordninger barnehage:

Søskenmoderasjon

Iht. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3, gis foreldre/foresatte minimum 30 % søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for 2. barn og 100 prosent reduksjon i foreldrebetaling for barn nummer 3 eller flere barn.

Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen. Reduksjon skal tilbys også i de tilfeller søsknene går i forskjellige barnehager innen samme kommune.

Redusert foreldrebetaling

Iht. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3, tredje til sjette ledd, skal foreldrebetalingen ikke overskride 6 % av husholdningens samlede skattepliktige person- og kapitalinntekt. Alle barn fra 2 år

som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke.

Skole

Opphold på SFO fra 01. januar 2025 for 1. - 3. årstrinn

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Deltidsplass - 40 %	0	0	0	0%	
Deltidsplass - 60 %	630	655	25	4%	
Deltidsplass - 80 %	1 355	1 410	55	4%	
Heldagsplass - 100 %	1 888	1 965	77	4%	

Opphold på SFO fra 01. januar 2025 for 4. årstrinn

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Deltidsplass - 40 %	1 620	1 690	70	4%	
Deltidsplass - 60 %	2 310	2 400	90	4%	
Deltidsplass - 80 %	2 980	3 100	120	4%	
Enkelt dager - per dag	225	225	0	0%	
Heldagsplass - 100 %	3 350	3 490	140	4%	

Enkelt dager - per dag

Ekstra dager: En dag før og etter skolen. Gjelder kun for de som allerede har plass i SFO.

Kost på SFO fra 01. januar 2025

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Deltidsplass - 40 %	130	140	10	8%	
Deltidsplass - 60 %	195	210	15	8%	
Deltidsplass - 80 %	260	275	15	6%	
Heldagsplass - 100 %	325	345	20	6%	

Alle prisene er oppgitt pr mnd.

Sentralt gitte moderasjonsordninger SFO:

Redusert foreldrebetaling

I henhold til forskrift til opplæringsloven om foreldrebetaling i skolefritidsordningen kap. 1B skal kommunen fra 01.08.2020 etter søknad gi reduksjon i foreldrebetalingen for skolefritidsordningen slik at den per elev utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen.

12 timer gratis for 1. - 3. årstrinn

Kommunen skal også gi fritak fra foreldrebetaling for 12 timer per uke for elever på 1. - 3. årstrinn som har plass i skolefritidsordninga, jfr. § 1B-4. Kommunen kan kreve betaling for kost.

Lokalt gitte moderasjonsordninger SFO:

Søskenmoderasjon

Iht. Rakkestad kommunes vedtekter for skolefritidsordning § 9, er det full pris for 1 barn. Fra 2. barn gis det 30 % reduksjon. Fra og med 3. barn gis det 50 % reduksjon. Reduksjonen regnes av den minste plassen. Hvis søsken har lik type plass, reduseres betalingen for den eldste.

Kultur

Ved alle arrangementer i kommunale bygg, der det tas inngangspenger, skal det kommunale billettsystemet benyttes.

I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Biblioteket

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
1. purring	20	20	0	0%	
2. purring	30	30	0	0%	
3. purring	40	40	0	0%	
Boknett	10	20	10	100%	
Erstatning barnebok	200	200	0	0%	
Erstatning lydbok barn	200	200	0	0%	
Erstatning lydbok voksen	300	300	0	0%	
Erstatning skjønn- og faglitteratur	300	300	0	0%	
Erstatning tidsskrift	100	100	0	0%	
Erstatning tv-spill	400	400	0	0%	
Erstatning video/DVD	150	150	0	0%	
Kopi/utskrift farge - A3	26	26	0	0%	
Kopi/utskrift farge - A4	13	13	0	0%	
Kopi/utskrift svart/hvit - A3	6	6	0	0%	
Kopi/utskrift svart/hvit - A4	3	3	0	0%	
Nytt lånekort	25	25	0	0%	

Badet

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Barn	45	47	2	4%	
Barn under 1 år	0	0	0	0%	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Familiebillett	160	167	7	4%	2 voksne og 2 barn
Honnør	45	47	2	4%	
Klippekort 1 (inntil 12 klipp)	480	500	20	4%	
Klippekort 2 (inntil 24 klipp)	820	850	30	4%	
Ledsagerbillett	0	0	0	0%	Ledsager og bruker må ankomme sammen
Skoleelev t.o.m videregående skole	45	47	2	4%	
Voksen	90	94	4	4%	

Kino

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Barn	50-100	50-100			
Honnør	70-110	70-110			
Voksen	80-120	80-140			

Rakkestad lokalsamling

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Bygdebok bind 1	300	300	0	0%	
Bygdebok bind 1-4	1 200	1 200	0	0%	
Bygdebok bind 2	400	400	0	0%	
Bygdebok bind 3	350	350	0	0%	
Bygdebok bind 4	400	400	0	0%	
Gårds og slektshistorie bind 1	500	500	0	0%	

Kulturskolen

Elevkontigent ved kulturskolen

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Fordypningsprogrammet (utvidet tilbud)	4 000	4 000	0	0%	
Gruppetilbud/Breddeprogram (teater/dans)	3 000	3 000	0	0%	
Individuell undervisning /kjerneprogrammet	3 400	3 400	0	0%	

Leie av instrument ved kulturskolen

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Instrument med innkjøpspris over kr. 5000 (blåseinstrumenter etc.)	400	400	0	0%	
Instrument med innkjøpspris under kr. 5000 (ukulele, gitar, bass etc.)	300	300	0	0%	

Alle priser er oppgitt pr. skoleår

Søsken- og disiplinmoderasjon

Det gis søskenmoderasjon (10%) og ved elevplass ved 2 disipliner/fag (10%). Skolekorpset går ikke under reglene for søskenmoderasjon og disiplinmoderasjon.

Redusert foreldrebetaling:

Familier med samlet inntekt under 5G pr. år kan oppnå 50 prosent avslag i prisen på ett kulturskoletilbud per barn. Rabatten gis etter søknad og må dokumenteres med sist fastsatte skattemelding. Søknad sendes til postmottak@rakkestad.kommune.no og merkes *Kulturskole*.

Omsorgstjenester

Betaling for praktisk bistand – daglige gjøremål er i forhold til husstandens samlede inntekt (alminnelig inntekt inklusiv aksjeutbytte før særfradrag). Det er den siste offentlige ligningen som blir lagt til grunn ved beregningen. Har det skjedd endringer i økonomien kan dette legges til grunn ved henvendelse til Rakkestad kommune.

For praktisk bistand betales kr. 447 (selvkost) per time eller i henhold til abonnementsløsningene spesifisert under. Kommunen vil ved fakturering velge den betalingsløsningen som er mest gunstig for bruker gitt antall timer praktisk bistand i fakturert periode.

Tak på egenbetaling 1 G = kr. 124 028

Egenbetaling hjembaserte tjenester

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Praktisk bistand	488	447	-41	-8%	For brukere med et lavt månedlig hjelpebehov betales det timepris inntil man når betalingstaket for gjeldende inntektsgruppe.
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 1 G	0	0	0	0%	1 G = 124 028
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 2 G	230	240	10	4%	Tak på egenbetaling pr. år 2 880

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 3 G	1 952	1 788	-164	-8%	Tak på egenbetaling pr. år 21 456
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 4 G	2 440	2 235	-205	-8%	Tak på egenbetaling pr. år 26 820
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 5 G	3 416	3 129	-287	-8%	Tak på egenbetaling pr. år 37 548
Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt over 5 G	4 392	4 023	-369	-8%	Tak på egenbetaling pr. år 48 276

Praktisk bistand

Selvkost pr time

Praktisk bistand og opplæring helsetjenester, inntekt inntil 1 G

G reguleres 1. mai hvert år.

Matombringning til hjemmeboende

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Abonnement full pensjon	4 535	4 535	0	0%	Pr. mnd.
Abonnement full pensjon bemannede omsorgsboliger	4 835	4 835	0	0%	Pr. mnd.
Abonnement middag m/ dessert	3 060	3 060	0	0%	Pr. mnd.
Brødmåltid (frokost/kveld)	43	43	0	0%	Pr. stk.
Middag med dessert	117	117	0	0%	Pr. stk.

Abonnement full pensjon

Frokost, middag, kvelds

Abonnement full pensjon bemannede omsorgsboliger

Frokost, lunsj, middag, kvelds.

Vederlag for opphold på Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Avlastningsplass (Helse- og omsorgstjeneste loven)	Gratis	Gratis			
Dagopphold	110	115	5	5%	Pr. døgn
Tidsbegrenset opphold i institusjon	193	200	7	4%	Pr. døgn

Dagopphold

Satsene for korttidsopphold vil justeres til de enhver tid gjeldende maksimale satsene i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4.

Tidsbegrenset opphold i institusjon

Satsene for korttidsopphold vil justeres til de enhver tid gjeldende maksimale satsene i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4.

Egenbetaling andre tjenester

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Kommunal trygghetsalarm	365	365	0	0%	Pr. mnd.
Montering av trygghetsalarm	750	750	0	0%	Engangsbeløp
Vask av tøy	50	50	0	0%	Pr. kg

G reguleres 1. mai hvert år.

Satsen justeres til den enhver tid gjeldende sats i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10.

Satsene for korttidsopphold vil justeres til de enhver tid gjeldende maksimale satsene i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4.

Langtidsopphold og tidsbegrenset opphold i institusjon over 60 døgn: Betaling etter inntekt, jfr. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.

Kommunale avgifter

Fra 01.05.2025 endres mva satsen på vann og avløp fra 25% til 15% mva. Prisene i tabellen under er inkludert 25% mva.

Engangsgebyr for tilknytning – jfr. lokal forskrift § 5

Engangsgebyr (tilkoblingsgebyr) betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett.

Årsgebyr vann og avløp – jfr. lokal forskrift § 6

Årsgebyret består av to deler, abonnementsgebyr (fast gebyr) og forbruksgebyr (fra vannmåler).

Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret differensieres etter 5 brukerkategorier:

- Abonnementsgebyr for bolig med inntil 2 boenheter. Betaler en fast del.
- Abonnementsgebyr for fritidsbolig. Betaler en halv fast del.
- Abonnementsgebyr for bolig med mer enn 2 boenheter. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for kombinasjonsbygg bolig/næring. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for næringsbygg. Se tabell gjengitt nedenfor.

Bolig med mer enn 2 boenheter, kombinasjonsbygg og næringsbygg betaler abonnementsgebyr basert på forbruk etter tabell nedenfor:

Kategori	Årsforbruk	Antall faste deler
Kategori 1:	0 – 300 m ³	1
Kategori 2:	300 – 800 m ³	2
Kategori 3:	800 – 2500 m ³	3
Kategori 4:	2500 – 5000 m ³	6
Kategori 5:	5000 – 10000 m ³	10
Kategori 6:	10000 – 50000 m ³	15
Kategori 7:	> 50000 m ³	25

Forbruksgebyr:

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. kubikkmeter. Avløpsmengde regnes lik vannmengde.

Stipulert forbruk

Forbruksgebyr basert på stipulert forbruk er i utgangspunktet ikke aktuelt da vannmåler er påbudt i Rakkestad kommune. Der korrekt forbruk fra vannmåler ikke forefinnes, for eksempel ved defekt måler, stipuleres forbruket. Normalt benyttes gjennomsnittsforkbruk fra tidligere år, men for boligabonnenter kan også tabell gjengitt nedenfor benyttes. Kommunen avgjør i hvert enkelt tilfelle, hvilken stipuleringsmetode som skal benyttes.

Bruksareal:	Stipulert vannforbruk:
0 - 72m ² :	Vannforbruk 120 m ³
73 - 180 m ² :	vannforbruk 170 m ³
181 - 240 m ² :	vannforbruk 195 m ³
241 - 300 m ² :	vannforbruk 225 m ³
301 - 360 m ² :	vannforbruk 255 m ³
361 m ² og mer:	vannforbruk 310 m ³

Tilkoblingsgebyr for vann og avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Tilkoblingsgebyr avløp	8 750	9 100	350	4%	
Tilkoblingsgebyr vann	5 000	5 200	200	4%	

Abonnementsgebyr vann og avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Abonnementsgebyr avløp (en fast del)	1 250	1 300	50	4%	
Abonnementsgebyr vann (en fast del)	875	910	35	4%	

Forbruksgebyr vann og avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Forbruksgebyr avløp	68,75	68,75	0,00	0,00%	Pr. kubikkmeter
Forbruksgebyr vann	43,13	44,50	1,37	3,18%	Pr. kubikkmeter

Andre gebyrer kommunale avgifter

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gebyr for behandling av sanitærøknad	4 500	4 700	200	4%	
Gebyr for inndekning av kommunens faktiske utgifter					Dekning etter faktiske kostnader
Gebyr for kalibrering av vannmåler	2 750	2 850	100	4%	jfr. lokal forskrift § 7
Gebyr for manglende vannmåleravlesning	2 000	2 100	100	5%	jfr. lokal forskrift § 4
Gebyr for midlertidig tilknytning	1 500	2 000	500	33%	Jfr. lokal forskrift § 9

Gebyr for inndekning av kommunens faktiske utgifter

Gebyr for inndekning av kommunens faktiske utgifter inkl. utstyr/materiell ved for eksempel fysisk oppmøte for kontroll av vannmålere, ved avsetning/påsetting a vannforsyning med mer.

Gebyr for slamtømming

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Innelukkede tanker	3 350	3 350	0	0%	0 - 3 m3
Innelukkede tanker	500	500	0	0%	Pr. m3 over 6 m3
Innelukkede tanker	3 750	3 750	0	0%	3,1 - 6 m3
Minirensanlegg	4 500	4 500	0	0%	0 - 4 m3
Minirensanlegg	4 750	4 750	0	0%	4,1 - 7 m3
Minirensanlegg	500	500	0	0%	Pr. m3 over 7 m3
Oppmøte uten å få tømt dersom utført varsling	1 875	1 875	0	0%	
Oppmøte uten å få tømt dersom utført varsling	1 875	1 875	0	0%	
Slamtanker	500	500	0	0%	pr. m3 over 4 m3
Slamtanker m/wc tilknyttet	5 500	5 500	0	0%	0 - 4 m3
Slamtanker u/wc tilknyttet	4 750	4 750	0	0%	0-4 m3
Tillegg pålagt tømming lørdag/søndag	1 000	1 500	500	50%	

Renovasjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Ekstra henteavstand	550,00	670,00	120,00	21,82%	Pr. 5 m
Ekstrasekk til restavfall	30,00	35,00	5,00	16,67%	
Inlinerpose matavfall 140L	65,00	65,00	0,00	0,00%	Rull à 10 poser
Inlinerpose matavfall 240L	75,00	75,00	0,00	0,00%	Rull à 10 poser
Renovasjon husholdning, fast del	2 057,25	2 119,00	61,75	3,00%	
Renovasjon husholdning, variabel del - 140L restavfall	2 464,00	2 538,00	74,00	3,00%	Standard beholder til restavfall
Renovasjon husholdning, variabel del - 240L restavfall	4 224,00	4 351,00	127,00	3,01%	Stor beholder til restavfall
Renovasjon husholdning, variabel del - samarbeid	17,60	18,13	0,53	3,01%	Pr. L restavfall
Renovasjon næring - fast del	2 778,00	2 862,00	84,00	3,02%	
Renovasjon næring - variabel del	11,35	11,70	0,35	3,08%	Pr. L restavfall

Ekstrasekk til restavfall

Sekken settes fram med restavfallsbeholderen på tømmedagen.

Inlinerpose matavfall 140L

Pose i bioplast til å ha i matavfallsbeholderen. Passer beholder på 140L.

Inlinerpose matavfall 240L

Pose i bioplast til å ha i matavfallsbeholderen. Passer beholder på 240L.

Renovasjon husholdning, variabel del - 140L restavfall

Renovasjonsavgiftens variable del kommer i tillegg til fast del. Abonnent betaler pr. liter restavfall tilgjengelig.

Renovasjon husholdning, variabel del - 240L restavfall

Renovasjonsavgiftens variable del kommer i tillegg til fast del. Abonnent betaler pr. liter restavfall tilgjengelig.

Renovasjon husholdning, variabel del - samarbeid

Renovasjonsavgiftens variable del kommer i tillegg til fast del. Abonnent betaler pr. liter restavfall tilgjengelig.

Renovasjon næring - variabel del

Abonnent betaler pr liter restavfall tilgjengelig.

Kopla renovasjonsplass

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Minstepris over vekt	50,00	60,00	10,00	20,00%	
Næringsavfall sortert	3,10	3,22	0,12	3,87%	Pr. kg
Næringsavfall usortert	4,10	4,28	0,18	4,39%	Pr. kg
Personbil m/ henger, varebil	1,70	1,77	0,07	4,12%	Pr. kg
Personbil u/ henger	50,00	60,00	10,00	20,00%	Pr. gang

Gebyr for gravearbeid og arbeidstillatelse i gater, veier og kommunal grunn

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Fastgebyr behandling av gravesøknad inkl arbeidsvarsling	4 500	4 800	300	7%	
Gebyr for behandling av arbeidsvarslingsplan-/ skiltplan	1 750	1 800	50	3%	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Utkjøring av kommunalt skilt og sperremateriell i forbindelse med arrangement	4 000	4 000	0	0%	Pr. arrangement

Feie- og tilsynsavgift

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
For 1, 1 1/2 og 2 etasjes bygg	415	470	55	13%	Pr. pipe
For 3 etasjes bygg	490	555	65	13%	Pr. pipe
For bygg høyere enn 3 etasjer	799	799	0	0%	Pr. pipe

Kopla renovasjonsplass

Farlig avfall, hageavfall, EE-avfall, impregnert trevirke og glass- og metallemballasje er gratis for alle husholdninger å levere ved Kopla renovasjonsplass.

Med næringsavfall menes alt avfall fra næringsdrivende. Avfall levert fra traktorer, lastebiler og kjøretøy registrert på næring er å regne som næringsavfall. Landbruksplast leveres kostnadsfritt fra næringer.

Farlig avfall fra næringsdrivende må elektronisk deklarerer før levering. Mengden farlig avfall veies inn og alle kostnader for håndtering og behandling av avfallet vil bli fakturert.

Større mengder farlig avfall og EE-avfall, samt kuldemøbler fra næringsliv (kjøledisker) - som Kopla renovasjonsplass ikke har plikt til å ta imot* - henvises til regionale mottaksanlegg (*inntil 1000 kg pr avfallsbesitter pr år).

Gratis avfallsfraksjoner som for eksempel hageavfall gjelder kun for innbyggere bosatt i Rakkestad kommune.

Hageavfall og annet avfall fra husholdninger utenfor Rakkestad kommune betaler priser som næring.

Inndekningsgrad på kommunale avgifter

Kommunen følger prinsippet med 100 prosent inndekning av kommunale avgifter (vann, avløp, slam, renovasjon og feiing).

Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker m.m.

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1a - Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker.

Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp (G) som settes til kr. 904,-.

Betalingsregulativ for oppmåling

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1b - Betalingsregulativ etter matrikkelloven

Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp (G) som settes til kr. 904,-

Betalingsregulativ etter eierseksjonsloven

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1c- Betalingsregulativ etter eierseksjonsloven

Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp (G) som settes til kr. 904,-

Utleie av kommunale bygg

Husleien på utleie av kommunale boliger justeres i samsvar med husleieloven og den enkeltes leiekontrakt.

Ved utleie av kommunale utleielokaler er det tilgang til å leie personell og lyd- og lysutstyr.

(K) = Kinosal

(F) = Festsal

I tabell for leie av lyd- og lysutstyr vil man se merkingen nevnt over for hvilket lyd- og lysutstyr man kan leie til det aktuelle rommet.

Alle kulturaktører hjemmehørende i Rakkestad kommune, samt Marker, Skiptvet og Indre Østfold kommune betaler en husleiepris på linje med lag/forening.

Dette gjelder også leie av utstyr.

For mer informasjon om leie av lyd- og lysutstyr i forbindelse med leie av kommunale utleielokaler ta kontakt med kulturkontoret på tlf 69 22 55 00, eller pr e-post: rakkestad.kulturhus@rakkestad.kommune.no.

Ved alle arrangementer i kommunale bygg, der det tas inngangspenger, skal det kommunale billettsystemet benyttes.

I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Leie av kommunale utleielokaler

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Aktivitetshuset	800	1 000	200	25%	
Auditoriet Os skole	1 000	1 000	0	0%	
Dorkas kafe, Rakkestad familiesenter	1 000	1 000	0	0%	
Festsal (F) - Dagtid	1 750	1 750	0	0%	Lag og foreninger i Rakkestad. Gjelder i tidsrommet kl. 08.00-16.00
Festsal (F) - Dagtid	3 500	3 500	0	0%	Andre, inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet. Gjelder i tidsrommet fra kl 08.00-16.00
Festsal (F) - Kveldstid	2 250	2 250	0	0%	Lag og foreninger Rakkestad kommune. Gjelder fra kl. 17.00-22.00
Festsal (F) - Kveldstid	4 500	4 500	0	0%	Andre inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet. Gjelder i tidsrommet fra kl. 17.00-22.00
Formannskapssal (Fs)	800	800	0	0%	
Grupperom 1 og 2 i kulturhuset (G1 & G2)	600	600	0	0%	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gymsaler / klasserom skoler	800	800	0	0%	
Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Dagtid	1 750	1 750	0	0%	Lag og foreninger i Rakkestad. Gjelder i tidsrommet fra kl. 08.00-16.00
Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Dagtid	3 500	3 500	0	0%	Andre, inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet. Gjelder i tidsrommet fra kl. 08.00-16.00
Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Kveldstid	4 500	4 500	0	0%	Andre inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet. Gjelder i tidsrommet fra kl. 17.00-22.00
Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Kveldstid	2 250	2 250	0	0%	Lag og foreninger i Rakkestad. Gjelder i tidsrommet fra kl. 17.00-22.00
Kommunestyresal (Ks)	1 500	1 500	0	0%	
Spisesal kulturhuset (S)	1 200	1 200	0	0%	
Suteren - 1 dags leie	600	600	0	0%	f.eks. fra kl. 12:00 torsdag til kl. 12:00 fredag.
Suteren - overnatting over 3 dager	1 100	1 100	0	0%	f.eks. fra kl. 12:00 fredag til kl. 12:00 søndag.

Festsal (F) - Dagtid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Festsal (F) - Dagtid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Festsal (F) - Kveldstid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Festsal (F) - Kveldstid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Dagtid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Dagtid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Kveldstid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Kinosal (K) m/ scene og garderobe - Kveldstid

Dagsgebyret er nå delt på to med ulik pris for dagleie og kveldsleie Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Kommunestyresal (Ks)

Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Spisesal kulturhuset (S)

Vaktmester/ teknisk vakt faktureres pr. time ved tilkalling. I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Leie av personell i Rakkestad kulturhus og kommunale utleielokaler

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Pr. tekniker pr. arbeidsdag inntil 8 timer	0	550	550	0%	Etter 8 timer faktureres det kr 550 pr. påbegynte time.
Servicepersonell pr. person, pr. time inntil 6 timer	500	500	0	0%	

Leie av lyd- og lysutstyr i Rakkestad kulturhus

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
El-piano (F & K)	700	700	0	0%	
Flygel inkl. Stemming (K)	2 500	2 500	0	0%	
Hel uke lyd (mandag- søndag frem til kl 16:00)	5 000	5 000	0	0%	Arrangement over flere dager
Hel uke lys lag/foreninger (mandag- søndag frem til kl: 16:00)	5 000	5 000	0	0%	Arrangement over flere dager
Hel uke lys næringslivet (mandag-søndag frem til kl 16:00)	10 000	10 000	0	0%	Arrangement over flere dager
Helg lyd (fredag - søndag frem til kl 16:00)	3 000	3 000	0	0%	Arrangement over flere dager

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Helg lys lag/foreninger (fredag-søndag frem til kl 16:00)	2 500	2 500	0	0%	Arrangement over flere dager
Helg lys næringslivet (fredag - søndag frem til kl 16:00)	7 000	7 000	0	0%	Arrangement over flere dager
Liten lyspakke (fast hvit scenelys) (K)	300	300	0	0%	
Lyd enkelt (F & K)	500	500	0	0%	
Lyd komplett lag/foreninger (K)	750	750	0	0%	
Lyd komplett næringslivet (K)	2 000	2 000	0	0%	
Piano (F)	Gratis	Gratis			
Sceneplattinger pr. stk (F & K)	0	0	0	0%	
Stor lyspakke (K)	1 000	1 000	0	0%	
Tom trosserigg i taket (K)	7 000	7 000	0	0%	

Hel uke lyd (mandag- søndag frem til kl 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lyd.

Hel uke lys lag/foreninger (mandag- søndag frem til kl: 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lys.

Hel uke lys næringslivet (mandag-søndag frem til kl 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lys.

Helg lyd (fredag - søndag frem til kl 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lyd.

Helg lys lag/foreninger (fredag-søndag frem til kl 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lys.

Helg lys næringslivet (fredag - søndag frem til kl 16:00)

Pakkepris ved flerdagsleie av lys.

Utgifter knyttet til ekstraordinært renhold og/eller opprydning etter arrangementer kan faktureres etter medgått tid.

Satsene kan endres ut fra den til enhver tid gjeldene avtale med CREO.

Ved alle arrangementer i kommunale bygg, der det tas inngangspenger, skal det kommunale billettsystemet benyttes.
I tillegg til utleieprisene: 5% av billettinntektene.

Andre priser

Båtutleie

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Båt plass Frøne	200	200	0	0%	
Båtutleie Frøne pr. dag	100	100	0	0%	
Båtutleie Frøne pr. helg	200	200	0	0%	

Jaktkort

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Kommunale skoger rådyr pr. dag	350	350	0	0%	
Kommunale skoger småvilt pr. dag	250	250	0	0%	

Sesongkort

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Rådyr, innenbygds	1 350	1 350	0	0%	
Rådyr, utenbygds	1 600	1 600	0	0%	
Småvilt, innenbygds	1 100	1 100	0	0%	
Småvilt, utenbygds	1 600	1 600	0	0%	

Fellingsavgift

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Elg, kalv	370	370	0	0%	
Elg, voksen	620	620	0	0%	
Hjort, kalv	290	290	0	0%	
Hjort, voksen	480	480	0	0%	

Vigsel

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vigsel utenfor Rakkestad kulturhus og Rakkestad bygdetun	2 000	2 000	0	0%	

Vigsel utenfor Rakkestad kulturhus og Rakkestad bygdetun

Merkostnader knyttet til vielse utover ordinær vielse må dekkes av brudefolket, jf. Forskrift om kommunale vigslar § 2 andre ledd. Det vises til statens satser for dekning av utgifter til kost, overnatting, bruk av egen bil og bruk av andre egne fremkomstmidler.

Gebyr for utrykning

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Første gangs utrykning	0	0	0	0%	Etter 90 dager nullstilles systemet
Ny utrykning i løpet av 30 dager	5 000	5 000	0	0%	Etter 90 dager nullstilles systemet
To utrykninger i løpet av 60 dager	7 500	7 500	0	0%	Etter 90 dager nullstilles systemet
Tre utrykninger i løpet av 90 dager	10 000	10 000	0	0%	Etter 90 dager nullstilles systemet

Startlån - Rente og gebyrbetingelser

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gebyr ved terminvarsel	15	15	0	0%	
Rentepåslag for admin.kostnader	0,25	0,25	0,00	0,00%	0,25% ekstra rente påslag for admin.kostnader

Gebyr abonnement brann/heisalarm

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
1 Brann	522,59	522,59	0,00	0,00%	Objekter mindre enn 300m2
1+1 brann	160,04	160,04	0,00	0,00%	Tilleggs karakter til 1 brann
2 Brann	853,98	853,98	0,00	0,00%	-Objekter fra 300 til 1200 m2. - Mindre enn 50 senger. - Skoler under 5000 m2.
2+1 brann	264,84	264,84	0,00	0,00%	Tilleggs karakter til 2 brann
3 Brann	1 681,05	1 681,05	0,00	0,00%	-Objekter fra 1200 til 5000 m2. -Mer enn 50 senger. - skoler over 5000 m2. -

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
					objekter med mindre enn 20 leiligheter.
3+1 brann	505,59	505,59	0,00	0,00%	Tilleggs karakter til 3 brann
4 Brann	2 263,11	2 263,11	0,00	0,00%	-Objekter fra 5000 til 10 000 m2. objekt med 20-50 leiligheter.
4+1 brann	679,78	679,78	0,00	0,00%	Tilleggs karakter til 4 brann
5 Brann	2 772,95	2 772,95	0,00	0,00%	-Objekter over 10 000 m2. - Objekt med over 50 leiligheter.
5+1 brann	769,00	769,00	0,00	0,00%	Tilleggs karakter til 5 brann
Administrasjons- og etableringsgebyr/eierskifte	1 223,61	1 223,61	0,00	0,00%	
Heisalarm og andre tekniske alarmer	679,79	679,79	0,00	0,00%	

1+1 brann

Tilleggs karakter er ekstra og kan for eksempel være deler av bygg eller egne bygg med egen inngang/karakter.

2+1 brann

Tilleggs karakter er ekstra og kan for eksempel være deler av bygg eller egne bygg med egen inngang/karakter.

3+1 brann

Tilleggs karakter er ekstra og kan for eksempel være deler av bygg eller egne bygg med egen inngang/karakter.

4+1 brann

Tilleggs karakter er ekstra og kan for eksempel være deler av bygg eller egne bygg med egen inngang/karakter.

5+1 brann

Tilleggs karakter er ekstra og kan for eksempel være deler av bygg eller egne bygg med egen inngang/karakter.

Sjenkebevilling

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Skjenkebevilling for enkelt anledning	420	420	0	0%	Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk (alkoholforskriften) kap. 6 bevillingsgebyr

Leie av kommunal grunn

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Leie av torgplass pr dag pr plass	0	200	200	0%	
Leie av torgplass pr plass pr halvår	0	6 000	6 000	0%	

Leie av torgplass pr dag pr plass

Det vises til torgreglement vedtatt av kommunestyret 10.02.1994.

Leie av torgplass pr plass pr halvår

Det vises til torgreglement vedtatt av kommunestyret den 10.02.1994

Prisene på brann/alarmtjeneste inkluderer ikke og er heller ikke inkludert i linjeleie fra Addsecure.

Nøkkelsafe inngår i prisen ved tegning av brann abonnement.

Løpende abonnement på brann/heisalarm faktureres forskuddsvis pr. kvartal av Rakkestad kommune.

Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker

Vedlegg 1a: Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker m.m. i Rakkestad kommune, Østfold

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

§ 1-1. Hjemmel

Med hjemmel i lokal forskrift vedtatt 22.03.2012 fastsettes dette gebyrregulativ av Rakkestad kommunestyre. Gebyrer for tjenester som ikke er lovpålagte er fastsatt etter selvkostprinsippet, jf. Kst. sak 36/06.

§ 1-2. Gyldighet

Dette regulativet er gyldig fra 01.01.2025 og frem til nytt gebyrregulativ fastsettes/revideres av kommunestyret. Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag og/eller annen bestilling foreligger.

§ 1-3. Grunnbeløp (G)

Grunnbeløp (G) for utregning av gebyr fastsettes av kommunestyret. Eventuelle kostnader til andre myndigheters behandling, så som arkeologiske registreringer kommer i tillegg til disse gebyrene. Det samme gjelder kostnader med undersøkelser av grunnforhold, rasfare mv. og miljøforhold.

§ 1-4. Betalingsbestemmelser

Den som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Regning for gebyr blir sendt ut like etter/med at fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag, bestilling og/eller vedtak foreligger. Ved for sen betaling tilkommer purregebyr. Etter nytt forfall sendes kravet til innfordring. Det kan kreves at gebyr skal være betalt før arbeidet med saken settes i gang.

§ 1-5. Søknader som avslås eller hvor tiltaket/planen ikke blir gjennomført

Gebyret blir det samme uavhengig av om vedtaket innebærer tillatelse, avslag eller om tiltaket ikke blir gjennomført.

§ 1-6. Redusert gebyr

Når særlige grunner foreligger, kan administrasjonen på eget initiativ redusere gebyret. Med betegnelsen særlige grunner menes det her bl.a. tilfeller der gebyret er åpenbart urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og i forhold til det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt.

En søknad om redusert gebyr fra tiltakshaver må sendes Rakkestad kommune innen 3 uker etter at vedtak er fattet.

§ 1-7. Ulovlighetsoppfølging

Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon, som plan- og bygningsmyndighetene kan ilegge ansvarlige for brudd på plan- og bygningslovgivningen. Gebyret tilfaller kommunen også hvis Statsforvalteren eller departementet har ilagt gebyret.

Ileggelsen av overtredelsesgebyr er et enkeltvedtak som kan påklages. Å ilegge gebyr er en frivillig mulighet for kommunen, og beslutningen om det skal ilegges overtredelsesgebyr er opp til kommunens frie skjønn og kan ikke overprøves ved en eventuell klage. Derimot er grunnlaget for, og størrelsen på gebyret som er ilagt, lovbundet skjønn og kan overprøves fullt ut ved en eventuell klage.

Overtredelsesgebyr er hjemlet i PBL § 32-8 jf. SAK 10 kap. 16.

§ 1-8. Klageadgang

Enkeltvedtak om fastsetting av gebyr etter dette regulativ kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. Kommunens eget klageorgan er klageinstans.

Kapittel 2 - Plansaker

§ 2-1. Søknad om dispensasjon fra arealplan (bebyggelsesplan, reguleringsplan og kommuneplanens arealdel):

1. Søknad som kan behandles administrativt etter delegering - 8 x G.
2. Søknad som må behandles av formannskapet - 12 x G.

Ved behandling av dispensasjonssøknader i henhold til kommuneplan, kommunedelplan, regulerings- eller bebyggelsesplaner betales gebyr for dispensasjonsbehandling. Søknad om tiltak etter PBL § 20-1 som først må behandles som dispensasjonssak medfører også ordinært gebyr etter dette regulativ.

§ 2-2. Søknad om endring i bebyggelsesplan eller reguleringsplan etter § 12-14 plan og bygningsloven :

1. Søknad som må behandles av formannskapet - 25 x G.

§ 2-3. Forslag, reguleringsplan eller vesentlig endring av gjeldende reguleringsplan

Avholdelse av oppstartsmøte og behandling av planinitiativ (§12-8) :	12 G
Behandling av planinitiativ politisk (12-8)	12 G
Fast gebyr for behandling av planforslag. (§§ 12-10, 12-11)	70 G
Variabelt gebyr (12-10, 12-11) :	
Annet formål enn bolig pr 100 m2 BYA, (Maks 10000m2 BYA)	1 G
Planer for bolig pr boenhet (maks 100 enheter)	2 G
Tillegg for plan som ikke er i tråd med overordnet plan	8 G
Størrelse pr påbegynt 10 daa, maks 50 dekar	12 G

Annonse- og andre kostnader med bekjentgjøring av planarbeidet bekostes av forslagsstiller.

§ 2-4. Konsekvensutredninger og planprogram (PBL kapittel 4. §§ 4-1 og 4-2)

Konsekvensutredning per planforslag	30 G
Planprogram per planforslag	30 G

§ 2-5. Annet arbeid:

Alt planteknisk arbeid, rettelser, justeringer, omarbeidelser m.m., som må utføres på plankartet før planen godkjennes lagt ut til 1. gangs offentlig ettersyn, skal dekkes av den som fremmer planen. Hvis kommunen skal utføre disse arbeidene betales et gebyr på 2 x G pr. time.

For tjenester som ikke omfattes av dette regulativet kan det tas gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker også støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten.

Gebyr per time: 2 x G.

§ 2.6. Områderegulering for solkraft og andre energianlegg:
Det ilegges gebyr etter § 2-3.

Kapittel 3 - Utslippssak

§ 3-1. Søknad om utslippstillatelse og tillatelse til tiltak for inntil 15 PE: Gebyr - 7 x G.

§ 3-2. Søknad om utslippstillatelse og tillatelse til tiltak, som overstiger 15 PE: Gebyr - 12 x G.

Kapittel 4 - Byggesak

§ 4-1. Forhåndskonferanse

For forhåndskonferanse ilegges gebyr- 2 x G.

§ 4-2. Søknad om tillatelse til tiltak etter PBL § 20-4. Tiltak som kan forestås av tiltakshaver.

1. *Pbl § 20-4 a - søknad om mindre tiltak på bolig- /fritidseiendom.*
 1. Tilbygg mellom 16 m² og 50 m²– 9 x G
 2. Frittliggende bygg mellom 51 m² til og med 70 m²- 9 x G
 3. Søknadspliktige bygg (frittliggende) under 50 m² jf. SAK10 § 4-1 bokstav a) - 9 x G.

Ved tiltak hvor areal ikke kan beregnes etter bebygd areal (BYA) legges bruksareal (BRA) til grunn for ileggelse av gebyr.

2. *Pbl § 20-4 b - søknad om alminnelige driftsbygninger i landbruket*
 1. 0-500 kvm = 9 x G
 2. 501-800 kvm = 14 x G
 3. 800-1000 kvm (enkle landbruksbygg) = 19 x G

Ved tiltak hvor areal ikke kan beregnes etter bebygd areal (BYA) legges bruksareal (BRA) til grunn for ileggelse av gebyr.

3. *Pbl § 20-4 c - midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav j og som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år.*

Gebyr = 8 x G

4. *PBL § 20-4 d - opprettelse av grunneiendom mv. som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav m.*
 1. Opprettelse av eiendommer i områder med reguleringsplan - 5 x G.
 2. Opprettelse av eiendommer utenfor områder med reguleringsplan - 6 x G.

1. Behandling om søknad om tilleggsareal - 6 x G per tilleggsareal.

Eventuelt gebyr for behandling av dispensasjon/endring av plan kommer i tillegg.

2. I tilfeller hvor det søkes om flere enn ett tiltak i samme søknad vil gebyret bli redusert med 50 % på det rimeligste gebyret.

§ 4-3. Søknad om tillatelse til tiltak etter Pbl § 20-1 mv. Tiltak som krever ansvarsrett.

Hvor ikke annet fremgår er bruksareal (BRA) iht. NS 3940 beregningsgrunnlag for utregning av gebyr. Utstedelse av ferdigattest vedtatt etter plan- og bygningsloven inngår i de forskjellige gebyrer.

1. *PBL § 20-1a*

1. Boliger

For behandling som ett-trinns- og rammesøknader.

1. Bygg med 1-2 boenheter: - 28 x G
2. Tillegg pr. boenhet fra 3 til 10: - 5 x G
3. Tillegg pr. boenhet fra 11 til 20: - 5 x G
4. Tillegg pr. boenhet fra 21 til 30: - 5 x G
5. Tillegg fra og med boenhet nr. 31: - 2 x G

2. Fritidsboliger

1. Oppføring av ny fritidsbolig: 28 x G.

2. *PBL § 20-1a og § 20-1b*

For alle andre nybygg, tilbygg, påbygg, underbygg

1. Inntil 70 m² BYA – 9 x G
2. 71 m² – 150 m² BYA – 15 x G
3. 151 m² – 300 m² BYA – 28 x G
4. Over 301 BYA m² – 40 x G
5. Søknad om driftsbygninger i landbruket over 1000 m² etter PBL § 20-1 a – 28 x G.
Hver påbegynte 100 m² BYA over 1100 m² BYA belastes med 1 x G, dog ikke ut over 40 x G.

Eks: Driftsbygning på 1001 m² = 28 G i gebyr. Driftsbygning på 1101 m² = 29 G i gebyr.

Ved tiltak hvor areal ikke kan beregnes etter bebygd areal (BYA) legges bruksareal (BRA) til grunn for ileggelse av gebyr.

3. Beregningsfaktor for tiltaksklasser:

1. For bygg i tiltaksklasse 1 gjelder gebyrsatsene som angitt i regulativet.
2. For tiltak i tiltaksklasse 2 multipliseres gebyrsatsene med faktor 2.
3. For tiltak i tiltaksklasse 3 multipliseres gebyrsatsene med faktor 2,5.

Det er tilstrekkelig at ett eller flere ansvarsområder er i tiltaksklasse 2 eller 3. Dersom tiltaket har flere tiltaksklasser gebyrlegges det etter høyeste tiltaksklasse.

4. *PBL § 20-1a - varige konstruksjoner og anlegg:*
 1. Tiltaksklasse 1 - 10 x G.
 2. Tiltaksklasse 2 - 15 x G.
 3. Tiltaksklasse 3 - 25 x G.
5. *PBL § 20-1c – fasadeendring:*
Gebyr = 7 x G.
6. *PBL § 20-1b og j - vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak som nevnt i § 20-1 - a. og plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg (j):*
 1. Tiltaksklasse 1 – 10 x G
 2. Tiltaksklasse 2 – 15 x G
 3. Tiltaksklasse 3 – 25 x G
7. *PBL § 20-1d - bruksendring eller vesentlig utvidelse/endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under PBL § 20-1a:*
 1. Tiltaksklasse 1 – 8 x G
 2. Tiltaksklasse 2 – 12 x G
 3. Tiltaksklasse 3 – 14 x G

I tilfeller hvor det kreves vesentlig ombygging ved bruksendring til boenhet ilegges 2 x G i tillegg til opprinnelig gebyr for bruksendring.

1. *PBL § 20-1e - riving av tiltak som nevnt under PBL § 20-1 a:*
 1. Tiltaksklasse 1 – 8 x G
 2. Tiltaksklasse 2 – 15 x G
 3. Tiltaksklasse 3 – 25 x G

I tilfeller hvor riving er en forutsetning for å gi tillatelse til tiltak etter § 4-2 eller § 4-3 i dette gebyrregulativ, reduseres gebyret for riving med 3 x G.

2. *PBL § 20-1 f - Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner:*
 1. Tiltaksklasse 1 – 6 x G
 2. Tiltaksklasse 2 – 12 x G
 3. Tiltaksklasse 3 – 14 x G
3. *PBL § 20-1 g - oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i boliger samt annen ombygging som medfører fravikelse av bolig:*
Gebyr = 10 x G.
4. *PBL § 20-1 h og i - oppføring av innhegning mot veg (h) og skilt- og reklameinnretninger (i):*
Gebyr = 12 x G.
5. *PBL § 20-1 k- vesentlig terrenginngrep:*
 1. Tiltaksklasse 1 - 12 x G.
 2. Tiltaksklasse 2 - 15 x G.
 3. Tiltaksklasse 3 - 25 x G.
6. *PBL § 20-1 l - anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass:*
 1. Tiltaksklasse 1 - 12 x G.
 2. Tiltaksklasse 2 - 15 x G.
 3. Tiltaksklasse 3 - 25 x G.
7. I tilfeller hvor det søkes om flere enn ett tiltak etter § 4-3 punkt 1-7 og punkt 9-13 i samme søknad, vil gebyret bli redusert med 50 % på det rimeligste gebyret.
8. *PBL § 21-2 - søknad om rammetillatelse*
Gebyr som for pkt. 1 til 13 avhengig av hva det søkes om.

Dersom tiltaksklasser for angitte ansvarsområder endres i søknad om igangsettingstillatelse vil det etterfaktureres i tråd med § 4-3 punkt 3 i dette gebyrregulativ.

9. *PBL § 21-2 - søknad om igangsettingstillatelse (trinnvis behandling).*
For hver igangsettingstillatelse - 4 x G.

§ 4-4. Godkjenning av selvbyggeransvar etter PBL § 23-8 og SAK10 § 6-8
Gebyr = 5 G

§ 4-5. Endringer i gitte tillatelser eller registrerte søknader:
Endring av gitte tillatelser ilegges gebyr tilsvarende 20% av gebyr for opprinnelig omsøkt tiltak.

§ 4-6. Dispensasjoner fra bestemmelser i lov og forskrift (PBL kapittel 19):

1. Dispensasjonssøknad som kan behandles administrativt etter delegering - 8 x G.
2. Dispensasjonssøknad som krever politisk behandling - 12 x G.

§ 4-7. Søknad om fritak fra byggteknisk forskrift:
Pr. fritak: 4 x G

§ 4-8. Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest:
For midlertidig brukstillatelse ilegges et gebyr tilsvarende 4 x G.

Ferdigattest der det har gått mindre enn 5 år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt er ikke gebyrbelagt.

Ferdigattest der det har gått mer enn 5 år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt: 3 x G.

§ 4-9. Annet arbeid:
For tjenester som ikke omfattes av dette regulativet kan det tas gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker også støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten.

Gebyr per time: 2 x G.

Vedlegg 1b: Betalingsregulativ etter Matrikkeloven

Dette betalingsregulativet er fastsatt i medhold av Matrikkelovens § 32 og forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 til Matrikkeloven § 16.

Dette regulativet er gyldig fra 01.01.2025 og frem til nytt gebyrregulativ fastsettes/revideres av kommunestyret. Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad, tilleggssøknad og/eller annen bestilling foreligger.

Grunnbeløpet (G) i dette betalingsregulativet er det samme som grunnbeløpet i betalingsregulativet for byggesaker, plansaker, delingssaker, kartforretning, oppmåling m.m. i Rakkestad kommune.

Gebyrer for arbeider etter Matrikkelloven (lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

A. Oppretting av ny matrikkelenhet.

A.1. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som skal forbli selvstendig enhet:

Gebyr = 20 x G

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 x G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.2 Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som i henhold til vedtak skal bli tilleggsareal til eksisterende matrikkelenhet og tilleggsarealer som blir behandlet i henhold til reglene om arealoverføring:

Areal 0 – 500 m² Gebyr = 8 x G

Areal 501 – 1000 m² Gebyr = 10 x G

Areal over 1000 m² Gebyr = 14 x G

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – for tilleggsarealer over 1000 m², tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 x G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.3. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn over større sammenhengende arealer til landbruks-, idretts- eller friluftsfornål samt andre allmenntnyttige formål

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 12 x G. Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker - tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 x G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.4 Oppretting av uteareal på eierseksjon:

Grunngebyr : 4 x G

Tillegg for uteareal - pr. seksjon: 1 x G

A.5 Oppretting av ny anleggseiendom:

Volum 0 – 2000 m³ Gebyr = 16 x G

Volum over 2000 m³ Gebyr = 16 x G + 1 x G pr. påbegynt 1000 m³

A.6 Oppretting av ny anleggseiendom som skal være tilleggsvolum til eksisterende anleggseiendom eller at volum skal overføres ved hjelp av arealoverføring:

Volum 0 – 250 m³ Gebyr = 10 x G

Volum 251 – 500 m³ Gebyr = 12 x G

Volum over 501 m³ Gebyr = 12 x G + 1 x G pr. 500 m³ i økning

A.7. Registrering av jordsameie:

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie betales etter medgått tid.

Minstesats 2 x G + 1x G pr. time

B. Oppmåling av eksisterende eiendom.

B.1. Oppmåling av eksisterende eiendom der eiendomsgrensene ikke er oppmålt tidligere ved hjelp av koordinater:

B.1.1 Oppmåling av hele eiendommen:

Gebyr = 10 x G

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 x G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.2 Oppmåling av hele eiendommer som benyttes til landbruks-, idretts-, eller friluftss formål samt andre allmenntillegge formål:

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 8 x G.

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 x G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.3 Oppmåling av del av eiendommen:

Inntil 3 grensepunkter Gebyr = 6 x G

Deretter for hvert punkt Gebyr = 1 x G

Dersom alle grensepunktene til eiendommen blir oppmålt, skal gebyret fastsettes etter pkt. B.1.1.

B.2. Utsetting av grensemerker som tidligere er oppmålt ved hjelp av koordinater:

Inntil 3 grensemerker Gebyr = 3 x G

Deretter for hvert punkt Gebyr = 1 x G

C. Grensejustering.

C.1. Grensejustering mellom grunneiendommer, festegrunn og jordsameie:

Areal 0 – 150 m² Gebyr = 5 x G

Areal 151 – 500 m² Gebyr = 7 x G

Utover 500 m² er grensejustering ikke tillatt.

Gebyret gjelder for hvert areal som blir grensejustert fra en matrikkelenhet og til en annen matrikkelenhet.

C.2. Grensejustering mot anleggseiendom:

Volum 0 – 250 m³ Gebyr = 6 x G

Volum 251 – 1000 m³ Gebyr = 8 x G

Utover 1000 m³ er grensejustering ikke tillatt.

Gebyret gjelder for hvert areal som blir grensejustert fra en matrikkelenhet og til en annen matrikkelenhet.

D. Andre bestemmelser.

D.1. Gebyr for matrikkelføring av privat grenseavtale:

For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde:
Gebyr = 2 x G

For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde:
Gebyr = ½ x G.

Billigste alternativ for rekvirent velges.

D.2. Innløsning av festetomt.

D.2.1 Når festetomten har eksisterende målebrev med koordinatbestemte grensepunkter:

Gebyr = 6 x G

D.2.2 Når festetomten har eksisterende målebrev utstedt før 01.01.1980 eller ikke har målebrev, betales gebyr etter pkt. B.1.1.

D.3. Utstedelse av matrikkelbrev.

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr. 175,-

Matrikkelbrev over 10 sider kr. 350,-

Gebyret er fastsatt av Kartverket og vil bli regulert etter bestemmelse fra dem.

E. Betalingsbestemmelser, urimelig gebyr, tinglysingsgebyr m.m.

E.1. Betalingsbestemmelser.

Gebyr etter denne gebyrforskrift skal betales i henhold til faktura utstedt av kommunen. Fakturaen skal være betalt før saken blir matrikkelført og eventuelt sendt til tinglysing. I perioden fra fakturaen blir sendt ut og til den blir betalt, løper ikke tidsfristen i henhold til forskriftene § 18, andre avsnitt.

E.2. Fakturamottaker.

Faktura utstedt etter reglene i denne gebyrforskrift skal betales av rekvirenten av forretningen. Gebyret kan rettes til andre dersom det er en avtale om dette.

E.3. Betaling av tinglysingsgebyr og eventuelt dokumentavgift.

I saker som skal tinglyses skal tinglysingsgebyret og dersom det er aktuelt også dokumentavgiften være betalt før saken blir sendt til tinglysing. Disse gebyrene vil framkomme som egne poster på fakturaen som nevnt under pkt. E.1.

E.4. Rabatt.

Dersom det blir søkt om og godkjent fradeling av flere nye eiendommer fra samme grunneiendom i en sak, innrømmes 30 % rabatt fra og med eiendom nummer to. Dette gjelder punktene A.1. og A.2 ovenfor.

Likeledes dersom det blir søkt om, og gjennomført en felles oppmålingsforretning over eksisterende eiendommer som ligger inntil hverandre, innrømmes 50 % rabatt fra og med eiendom nr. 2. Det totale gebyret kan utlignes på de involverte eiendommene. Dette gjelder punktet B.1.1 ovenfor.

E.5. Urimelig gebyr.

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under de samme forutsetningene, og på bakgrunn av en grunnlagt søknad fra den som har mottatt kravet om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

E.6. Annet arbeid.

For tjenester som ikke omfattes av dette regulativet kan det tas gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker også støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten.

Gebyr per time: 2 x G.

Vedlegg 1C: Betalingsregulativ etter eierseksjonsloven

Dette betalingsregulativet er fastsatt i medhold av Lov om eierseksjoner § 15

Grunngebyr – uten befarings: 7 x G

Grunngebyr – med befarings: 9 x G

Tillegg for hver seksjon: 1 x G

Gebyrene gjelder tilsvarende for reseksjonering.

Satser for godtgjøring til oppdragstakere

Vedlegg 2: Satser for godtgjøring til oppdragstakere

Det fastsettes følgende satser som gjelder fra 1. januar 2025

1. Timesatser for støttekontakter og fritidsassistenter

Timesats for ordinære støttekontakter og fritidsassistenter utgjør kr. 150,-.

Timesats for støttekontakter med utvidet ansvarsområde utgjør kr. 180,-.

I tillegg kommer utgiftsdekning og kjøregodtgjørelse.

2. Sats for tilsynsførere etter Barnevernsloven

Tilsyn i fosterhjem godtgjøres med kr. 2 600,- pr. gjennomført tilsyn.

3.Omsorgsstønad

Timesats for omsorgsstønadmottaker utgjør kr. 160,-.

4.Avlastning ihht helse- og omsorgstjenesteloven §3-1 (1) nr 2 og § 3-6 (1) nr 2*

Godtgjøres ihht staser etter KS særavtale.

Timesats avlastning kr. 101,-

Utgiftsdekning for barn under 10 år 233,- kr på døgn

Utgiftsdekning for barn over 10 år 306,- kr pr døgn

5.Besøks-/avlastningshjem etter barnevernloven § 4-4*

Godtgjøres ihht staser etter KS særavtale.

Timesats avlastning kr. 81,-

Utgiftsdekning for barn under 10 år 378,- kr på døgn

Utgiftsdekning for barn over 10 år 439,- kr pr døgn

jf. SGS 1030 Avlastere

*Dette er priser for perioden 01.01.2024 - 31.12.2024. Nye priser for 2025 fastsettes av KS og offentliggjøres i januar 2025. Prisene for 2025 innarbeides når de er offentliggjort.